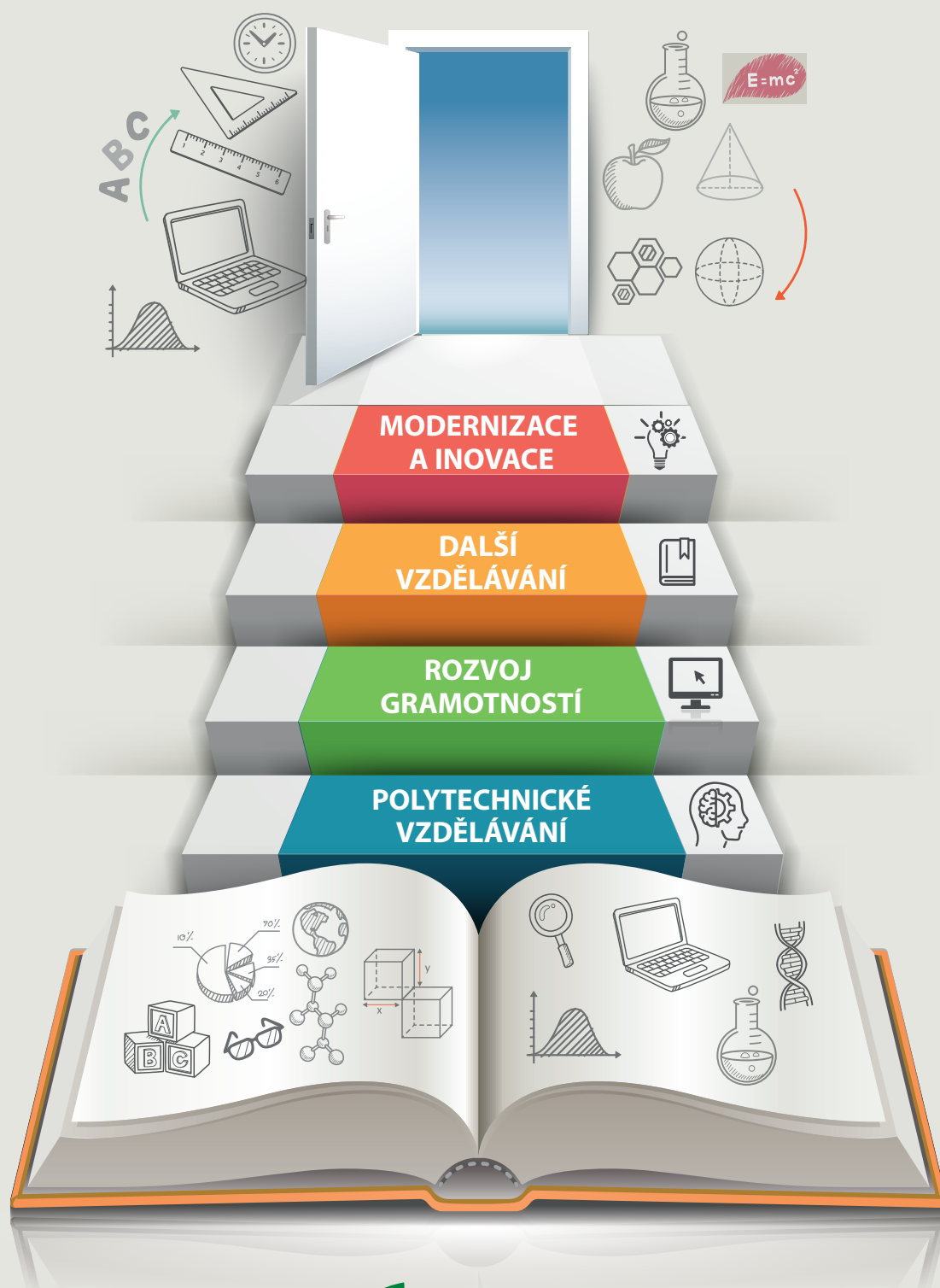

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY OLOMOUCKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2020-2024

OBSAH

Úvod	7
1. Socioekonomická charakteristika území.....	9
1.1. Území	9
1.2. Obyvatelstvo.....	9
1.2.1. Základní informace o obyvatelstvu.....	9
1.2.2. Demografický vývoj.....	10
1.2.3. Vzdelanostní struktura obyvatel	12
1.2.4. Lidské zdroje, trh práce a zaměstnanost	15
1.3. Ekonomický rozvoj regionu.....	21
1.3.1. Hrubý domácí produkt a hrubá přidaná hodnota.....	22
1.3.2. Mzdy	23
1.3.3. Ekonomické subjekty	24
1.4. Spolupráce se sociálními partnery.....	26
2. Výchozí stav, střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání	28
2.1. Návaznost na základní strategické dokumenty	28
2.1.1. Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje	28
2.1.2. Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje.....	30
2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024	31
2.2.1. Předškolní vzdělávání	31
2.2.2. Základní vzdělávání	32
2.2.3. Střední vzdělávání	33
2.2.4. Vyšší odborné vzdělávání	35
2.2.5. Konzervatoře.....	35
2.2.6. Jazykové vzdělávání	36
2.2.7. Základní umělecké školy.....	36
2.2.8. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání	36
2.2.9. Školská poradenská zařízení	37
2.2.10. Střediska výchovné péče.....	37
2.2.11. Ostatní školská zařízení	37
2.2.11.1. Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	37
2.2.11.2. Školská výchovná a ubytovací zařízení	38

2.2.11.3.	Zařízení školního stravování.....	38
2.2.11.4.	Zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči	38
2.3.	Strategické návrhy a záměry v jednotlivých oblastech výchovy a vzdělávání	39
2.3.1.	Předškolní vzdělávání	39
2.3.2.	Základní vzdělávání	41
2.3.3.	Střední vzdělávání	44
2.3.3.1.	Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji	45
2.3.3.2.	Jesenické stipendium a podpora regionu	45
2.3.3.3.	Struktura vzdělávací nabídky škol	46
2.3.3.4.	Management škol	47
2.3.3.5.	Gymnázia	48
2.3.3.6.	Střední odborné školy	50
2.3.3.7.	Střední odborná učiliště a odborná učiliště.....	52
2.3.4.	Konzervatoř	54
2.3.5.	Terciární vzdělávání.....	54
2.3.5.1.	Vyšší odborné školy	54
2.3.5.2.	Vysoké školy	55
2.3.6.	Další vzdělávání.....	57
2.3.6.1.	Další vzdělávání pedagogických pracovníků.....	58
2.3.7.	Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných, školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.....	60
2.3.7.1.	Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	62
2.3.8.	Základní umělecké školy.....	64
2.3.9.	Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů	66
2.3.10.	Jazykové školy	67
2.3.11.	Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy.....	67
2.3.11.1.	Dětské domovy	68
2.3.12.	Zájmové vzdělávání.....	69
2.3.12.1.	Školní kluby a družiny	70
2.3.12.2.	Střediska volného času.....	70
2.3.13.	Systém poradenství ve školství	71

2.3.13.1.	Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a	72
2.3.13.2.	Kariérové poradenství.....	73
2.3.14.	Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže	76
2.3.15.	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	78
2.3.16.	Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách	79
2.3.16.1.	Evropské vzdělávací programy.....	79
2.3.16.2.	Partnerství škol a školských zařízení.....	80
2.3.16.3.	Studium na zahraničních školách	81
2.3.17.	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání a jeho implementace	81
2.3.17.1.	Projektové záměry na implementaci KAP 2019–2021:.....	83
2.3.18.	Spolupráce se sociálními partnery.....	85
2.3.18.1.	Duální vzdělávání	85
2.3.18.2.	Sektorové dohody a memoranda o spolupráci	86
2.3.18.3.	Spolupráce středních škol a sociálních partnerů	87
3.	Ekonomická část	88
3.1.	Finanční nároky na veřejné rozpočty – státní rozpočet ČR	89
3.1.1.	Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT	89
3.1.2.	Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT	93
3.2.	Finanční nároky na veřejné rozpočty – rozpočet kraje	95
3.2.1.	Oblast provozních výdajů.....	95
3.2.2.	Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství a mládeže	96
	Příloha č. 1 – Seznam použitých zkratk.....	98
	Příloha č. 2 – Seznam grafů a tabulek.....	100
	Seznam použitých zdrojů	102

ÚVOD

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020–2024 (dále také jen Dlouhodobý záměr nebo DZ OK) je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. Je zpracováván na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který mimo jiné stanovuje jeho vyhodnocení a nové zpracování po čtyřech letech. Jeho struktura je stanovena ustanovením § 1 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti Dlouhodobých záměrů a výročních zpráv.

Vznik Dlouhodobého záměru v jeho stávající podobě byl umožněn na základě široké spolupráce zainteresovaných partnerů. Gestorem přípravy a zpracování Dlouhodobého záměru byl Odbor školství a mládeže Krajského úřadu Olomouckého kraje. Vedle zpracovatele se na jeho přípravě úzce podíleli člen Rady Olomouckého kraje odpovědný za oblast školství a pracovní skupiny složené z ředitelů jednotlivých typů škol působících v Olomouckém kraji, které pracovaly zejména na návrzích záměrů krajského vzdělávání pro nadcházející období platnosti DZ OK. Dlouhodobý záměr respektuje ekonomická a sociální specifika Olomouckého kraje, zejména pak ve vztahu ke stavu a vývoji vzdělávací soustavy na jeho území.

Jedná se v pořadí o šestý Dlouhodobý záměr zpracovaný pro území Olomouckého kraje, který navazuje na předchozí Dlouhodobé záměry, zpracované v letech 2003, 2006, 2008, 2012 a 2016. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2020–2024 vychází zejména z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023 (dále DZ ČR), zpracovaného MŠMT, a také ze základního strategického dokumentu Olomouckého kraje, Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje na období 2015–2020, v jehož rámci jsou mimo jiné definovány základní strategické směry v oblasti rozvoje lidských zdrojů, resp. vzdělávání.

1. SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

1.1. Území

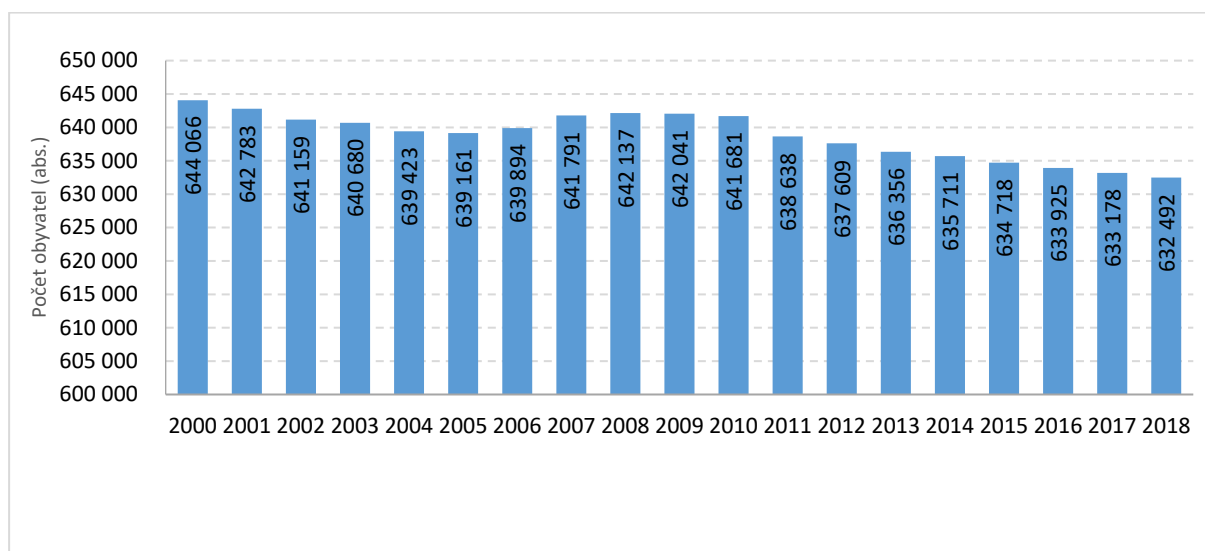
Olomoucký kraj se rozkládá ve střední a severní části Moravy a severozápadní části Českého Slezska na území o rozloze 526 677 ha (6,7 % z celkové rozlohy ČR). Z hlediska administrativního se člení na pět okresů (Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk), třináct správních obvodů obcí s rozšířenou působností a dvacet správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Obyvatelé Olomouckého kraje žijí v 402 obcích, z nichž má 30 přiznaný statut města a 12 statut městyse. V městech k 31. 12. 2018 bydlelo 56,4 % obyvatel z celkového počtu osob Olomouckého kraje, v městysech 2,6 %. Statutárními městy jsou krajské město Olomouc a města Přerov a Prostějov. Společně se Zlínským krajem tvoří Olomoucký kraj vyšší územně statistický celek s názvem Region soudržnosti NUTS II Střední Morava.

1.2. Obyvatelstvo

1.2.1. Základní informace o obyvatelstvu

V Olomouckém kraji bylo k 31. 12. 2018 evidováno 632 492 obyvatel (5,9 % obyvatel ČR). Zatímco rozlohou se Olomoucký kraj řadí na osmé místo mezi kraji, počtem obyvatel na místo sedmé. Průměrná hustota osídlení v kraji je 120,1 obyv./km². Nejvíce obyvatel žije v okrese Olomouc (37,1 %), nejméně obyvatel v okrese Jeseník (6,1 %).

Graf 1: Počet obyvatel Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)

Zdroj: ČSÚ

Pouze 56,2 % obyvatel Olomouckého kraje žije ve městech, což podtrhuje vesnický ráz celého regionu. Podíl městského obyvatelstva v Olomouckém kraji je v mezikrajském porovnání druhý nejnižší.

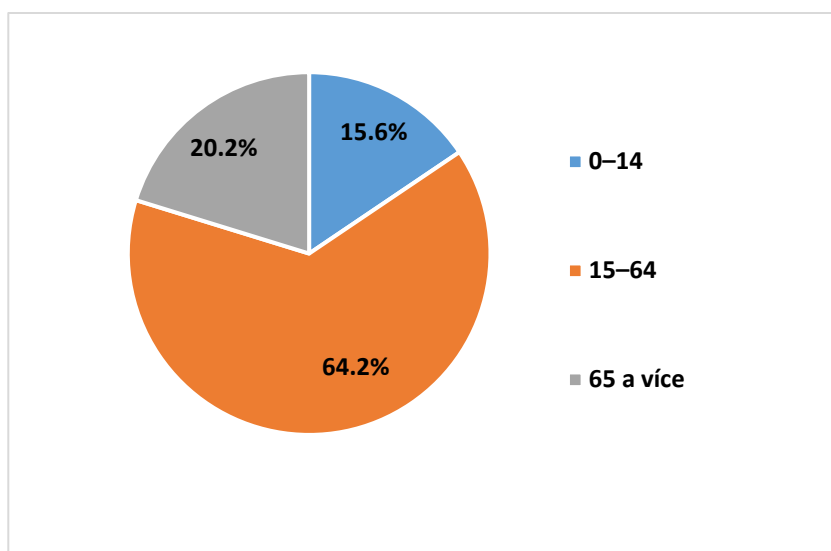
Geografické podmínky byly určující pro osídlení kraje. Jižní část, ležící v rovinaté Hané, má vyšší zastoupení malých obcí s počtem obyvatel do 500 osob (zejména na Prostějovsku a Přerovsku). Opak představuje hornatý sever, kde se obyvatelstvo soustřeďuje do větších obcí (zejména na Jesenicku). Hlavními centry jsou napříč krajem velká města. Také v Olomouckém kraji pokračuje suburbanizační proces, spočívající ve výstavbě „satelitních městeček“ v okolí velkých měst. V obcích do 5 000 obyvatel má bydliště polovina obyvatel kraje (50,2 %), což je výrazně více než v celé republice (38,9 %). Průměrná populační velikost obce v kraji činí 1 575 obyvatel.

1.2.2. Demografický vývoj

Demografický vývoj kraje kopíruje ve většině ukazatelů vývoj v celé České republice. Počet živě narozených dětí v Olomouckém kraji i ČR rostl v období let 2002 až 2009, kdy se rodiči stávaly osoby populačně silných ročníků sedmdesátých let minulého století. Mezi roky 2009 a 2011 došlo k relativně výraznému poklesu porodnosti (ze 7 134 živě narozených v roce 2009 na 6 311 v roce 2011). Od roku 2012 do roku 2018 se porodnost v Olomouckém kraji téměř každý rok mírně zvyšovala. V roce 2018 se narodilo 6 699 dětí.

K 31. 12. 2017 dosáhl průměrný věk v kraji 42,2 roků (v ČR 42,3 roků). V přelomovém roce 2006 došlo poprvé v historii k převýšení počtu osob nejstarší generace nad dětskou populací. Na konci roku 2017 žilo v kraji 125 135 osob starších 65 let věku a 97 707 dětí ve věku do 14 let, relativní údaje viz graf 2. Projekci vývoje obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupiny zobrazuje tab. 1. Na postupné stárnutí krajské populace poukazuje také index stárání, který sleduje podíl obyvatel starších 65 let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. V roce 2017 dosáhl hodnoty 128,1 (v ČR 123,2), tj. na 100 dětí žilo v kraji 128 seniorů.

Graf 2: Podíl věkových skupin na obyvatelstvu Olomouckého kraje (2018)

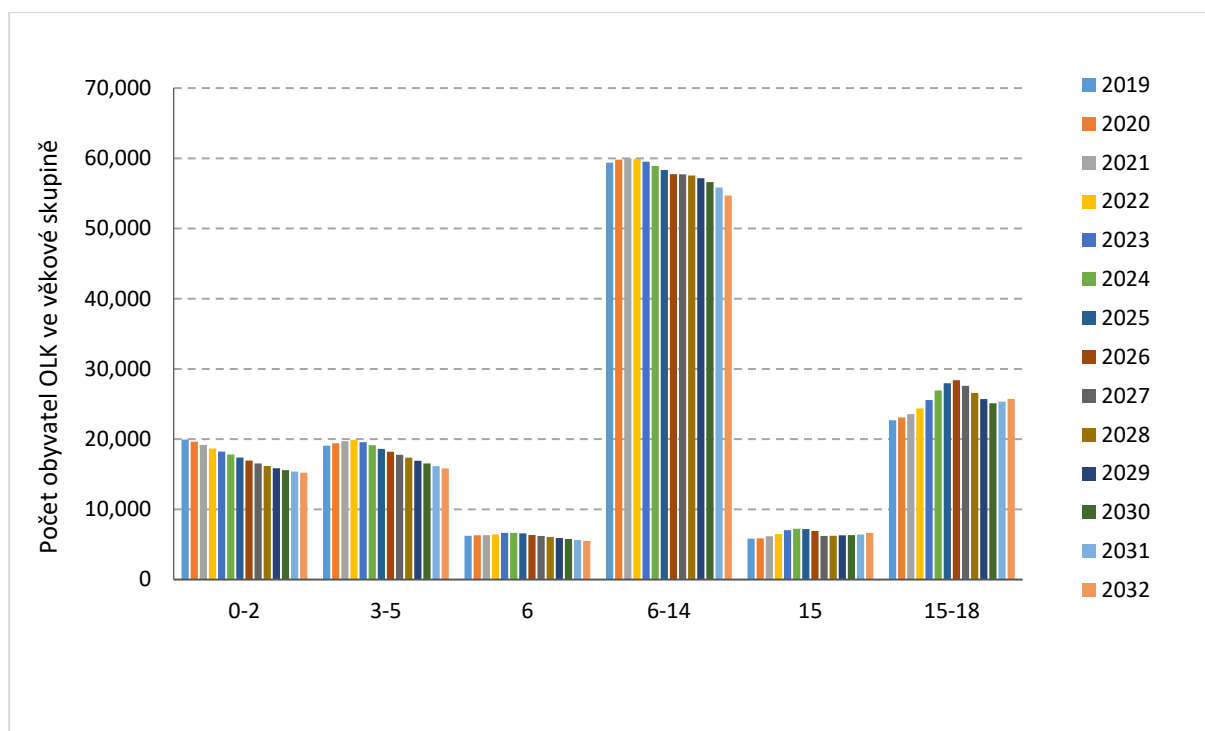

Zdroj: ČSÚ

Tab. 1: Projekce obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
0–2	19 933	19 632	19 186	18 658	18 239	17 813	17 383	16 958	16 551	16 177	15 850	15 578	15 368	15 223
3–5	19 061	19 413	19 720	19 887	19 577	19 136	18 614	18 200	17 779	17 354	16 933	16 531	16 161	15 837
6	6 246	6 302	6 336	6 420	6 648	6 644	6 588	6 339	6 204	6 066	5 926	5 784	5 643	5 507
6–14	59 367	59 805	59 968	59 905	59 524	58 928	58 321	57 732	57 722	57 542	57 169	56 618	55 844	54 706
15	5 836	5 874	6 169	6 478	7 026	7 236	7 193	6 927	6 214	6 247	6 301	6 336	6 420	6 648
15–18	22 692	23 091	23 552	24 379	25 566	26 928	27 952	28 401	27 590	26 602	25 711	25 122	25 329	25 730

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR

Graf 3: Předpokládaný vývoj obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin (2019–2032)

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR

Podle nejnovější projekce ČSÚ se v příštím desetiletí počet obyvatel Olomouckého kraje poměrně výrazně sníží (ze současných 632,5 tis. na 610,8 v roce 2032). Dojde k úbytku celkového počtu osob v mladších věkových kategoriích a naopak k nárůstu počtu osob seniorské složky obyvatelstva. Předpokládá se, že počet dětí ve věku 0 až 2 roky se sníží z 19,9 tis. (2019) na 15,2 tis. v roce 2032. Od roku 2022 bude mít sestupnou tendenci i vývoj počtu dětí ve věku 3 až 5 let a od roku 2024 se bude snižovat i počet šestiletých. V případě počtu dětí ve věku 6 až 14 let se po počátečním mírném navýšení počtu osob v této věkové skupině (v letech 2019 až 2021) očekává od roku 2022 také úbytek. Na základě této projekce lze očekávat, že současné kapacity mateřských a základních škol budou v budoucnu nenaplněné. Data projekce obyvatelstva Olomouckého kraje nejmladších věkových skupin zobrazuje tab. 1 a graf 3.

1.2.3. Vzdělanostní struktura obyvatel

K posouzení vzdělanostní struktury obyvatel můžeme využít dat zpracovaných Českým statistickým úřadem z výběrového šetření pracovních sil (dále také jen VŠPS). Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Výběrový soubor zahrnuje přibližně 25 tisíc bytů na území ČR. Takový rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce včetně struktury vzdělanosti na úrovni republiky, stejně jako odhady krajských hodnot.

Mezi obyvateli Olomouckého kraje byly v roce 2018 v nejvyšší míře zastoupeny osoby se středním vzděláním. Na celkové populaci osob starších 15 let tohoto kraje se podílely 71 %. Počet osob se středním vzděláním bez maturity byl téměř stejný jako počet osob se středním vzděláním s maturitou (191,7 tis., resp. 187,5 tis.).

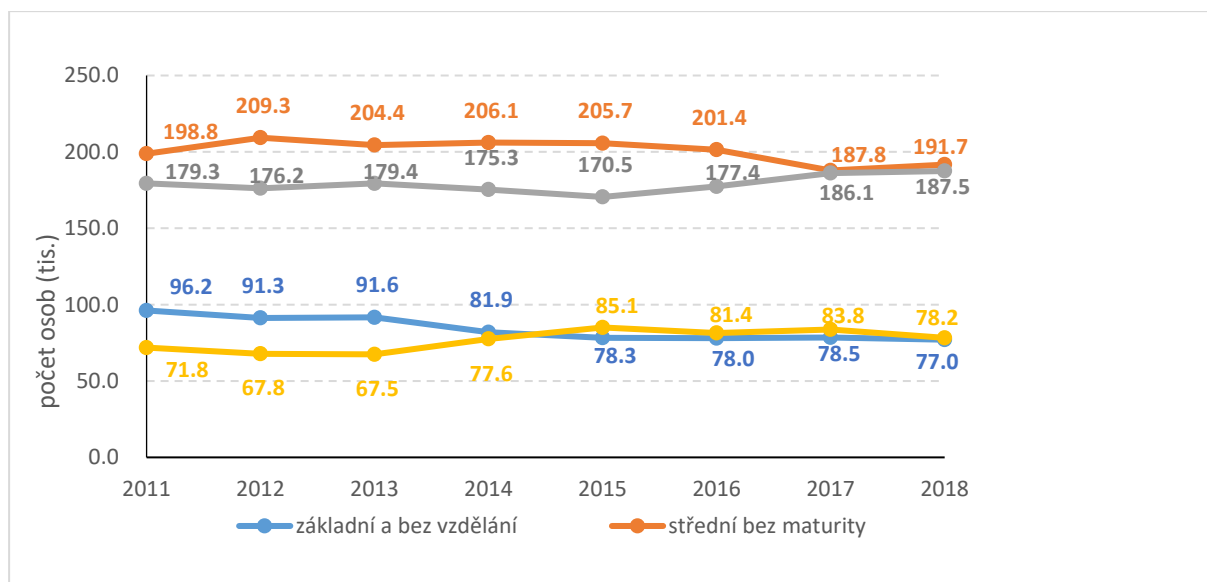
Počet osob se základním vzděláním a osob bez vzdělání během sledovaných let postupně klesal. V roce 2018 odpovídal 77,0 tis. Jedná se o 14% podíl na celkové populaci Olomouckého kraje. Vývoj absolutního počtu osob podle kategorií nejvyššího dosaženého vzdělání zobrazuje tab. 2 a graf 4. Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva se, i přes kolísavé absolutní hodnoty celkového počtu vysokoškoláků, v posledních letech pohyboval okolo 15 %. Nejvýznamnější rozdíly ve vzdělanostní struktuře žen a mužů lze zaznamenat v případě osob se základním vzděláním a bez vzdělání a v případě osob se středním vzděláním bez maturity. Podíl žen se základním vzděláním či bez vzdělání odpovídal v roce 2018 18 %, podíl mužů ve stejném roce byl o 8 p. b. nižší. V absolutním vyjádření počet mužů se základním vzděláním činil 26,9 tis., počet žen byl téměř dvojnásobný. Středního vzdělání bez maturity dosáhlo 44 % mužů a 28 % žen. Podíl vysokoškolsky vzdělaných žen byl v posledním roce sledovaného období 16 %, v případě mužů tento podíl odpovídal 13 %.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje se v roce 2018 příliš nelišila od vzdělanostní struktury obyvatel České republiky (viz graf 5). Jediný výraznější rozdíl se týkal zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob. Zatímco v Olomouckém kraji se tyto osoby na celkové populaci podílely 15 %, republikový průměr činil 19 %. Z toho důvodu se Olomoucký kraj dlouhodobě zaměřuje na podporu vysokých škol v regionu s cílem zvyšování počtu vysokoškolsky vzdělaných osob v regionu pomocí zvyšování kvality vzdělávání na vysokých školách, rozvoje spolupráce vysokých škol a středních škol v regionu, podpory vysokých škol v oblasti inovativních aktivit, podpory vědecko-výzkumných kapacit, které umožňují transfer ekonomického know-how do regionu, podpory profesně zaměřených studijních programů a podpory akademicky zaměřených studijních oborů na vysokých školách v Olomouckém kraji zaměřených na polytechnické vzdělávání, nové technologie a průmysl.

Tab. 2: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (tis. osob)

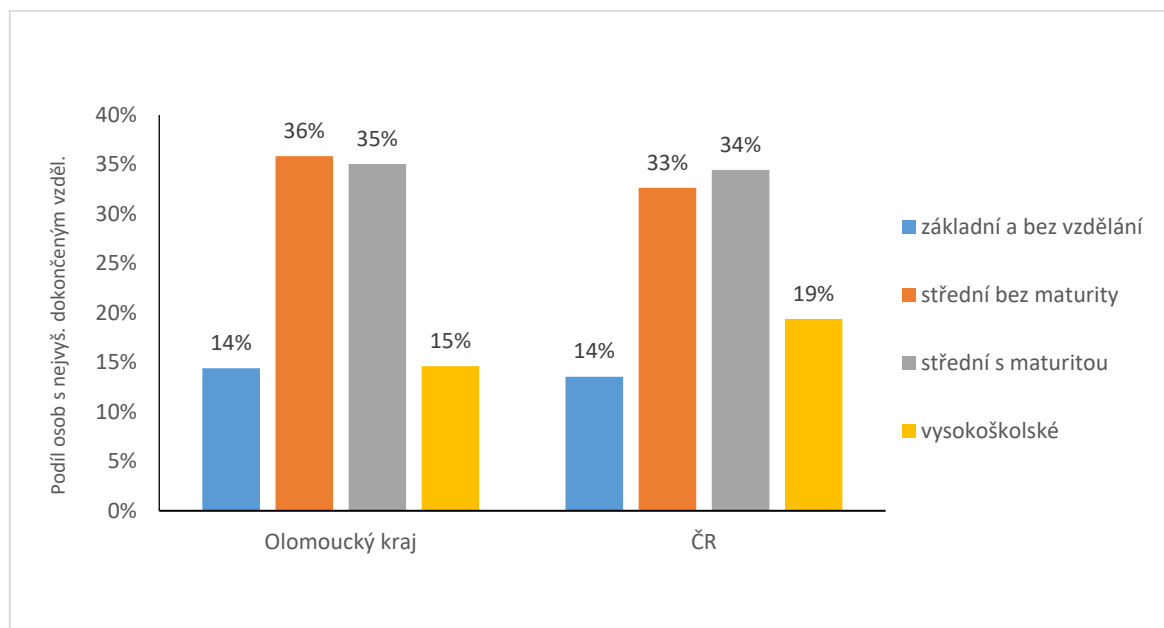
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	546,2	544,7	542,9	541,2	539,7	538,4	536,5	535,0
základní a bez vzdělání	96,2	91,3	91,6	81,9	78,3	78,0	78,5	77,0
střední bez maturity	198,8	209,3	204,4	206,1	205,7	201,4	187,8	191,7
střední s maturitou	179,3	176,2	179,4	175,3	170,5	177,4	186,1	187,5
vysokoškolské	71,8	67,8	67,5	77,6	85,1	81,4	83,8	78,2
Muži	264,7	264,0	263,2	262,4	261,7	261,1	260,2	259,8
základní a bez vzdělání	34,0	32,5	36,4	28,3	26,7	28,4	27,7	26,9
střední bez maturity	113,2	122,8	115,9	118,1	117,3	119,0	112,3	114,8
střední s maturitou	79,4	76,1	78,6	77,9	75,2	73,3	82,0	84,6
vysokoškolské	38,1	32,5	32,3	37,9	42,3	40,4	38,1	33,3
Ženy	281,4	280,7	279,7	278,8	278,0	277,3	276,3	275,2
základní a bez vzdělání	62,1	58,8	55,2	53,6	51,6	49,6	50,8	50,2
střední bez maturity	85,6	86,5	88,6	88,0	88,3	82,5	75,5	76,9
střední s maturitou	100,0	100,0	100,8	97,4	95,2	104,1	104,1	102,9
vysokoškolské	33,7	35,3	35,1	39,7	42,7	41,0	45,7	44,9

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2019

Graf 4: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (2011–2018; v tis.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2019

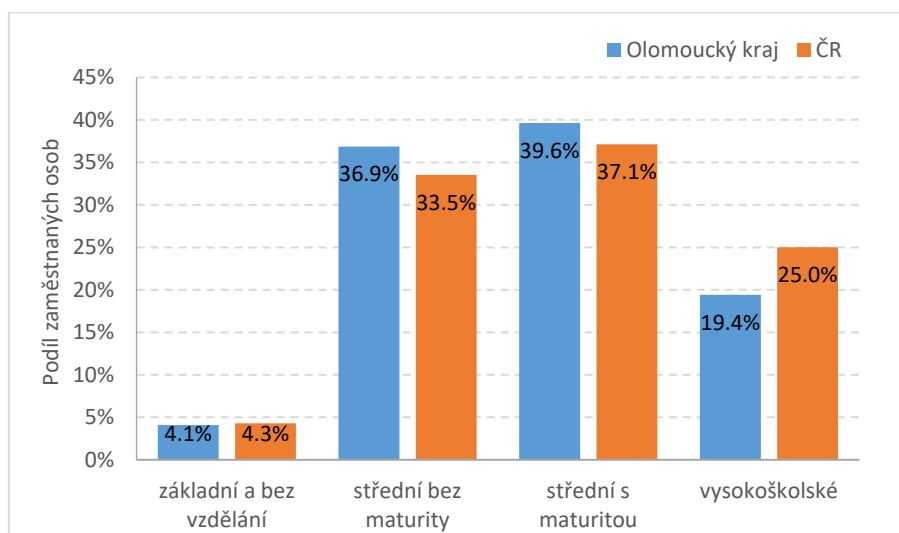
Graf 5: Vzdelanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje a ČR (2018; rel.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2018

Následující graf zobrazuje vzdelanostní strukturu zaměstnaných osob v Olomouckém kraji. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a bez vzdělání v roce 2018 odpovídal 4,1 % (ČR 4,3 %), zaměstnaní se středním vzděláním bez maturity se na celkovém počtu zaměstnaných osob podíleli 36,9 % (ČR 33,5 %). Zastoupení zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou bylo v Olomouckém kraji i ČR zhruba srovnatelné (39,6 % v Olomouckém kraji, 37,1 % v ČR), podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných osob v Olomouckém kraji odpovídal 19,4 %, zatímco v rámci celé ČR byl o 5,6 p. b. vyšší.

Graf 6: Zaměstnaní v národním hospodářství podle vzdělání (2018; rel.)

Zdroj: ČSÚ, Statistická ročenka Olomouckého kraje 2018

1.2.4. Lidské zdroje, trh práce a zaměstnanost

Podle výběrového šetření pracovních sil zahrnovala pracovní síla v Olomouckém kraji v roce 2018 celkem 319,8 tisíc osob, z toho 311,6 tisíc osob bylo zaměstnáno v národním hospodářství.

Tab. 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)

	ČR		OLK	
	abs.	rel.	abs.	rel.
Obyvatelstvo starší 15 let celkem	8 941,8	100 %	535,0	100 %
v tom:				
ekonomicky aktivní populace 15 a více let (pracovní síla)	5 415,4	61 %	319,8	60 %
v tom: zaměstnaní v NH (ILO) ¹⁾	5 293,8	59 %	311,6	58 %
nezaměstnaní	121,6	1 %	8,2	2 %
ekonomicky neaktivní	3 526,4	39 %	215,2	40 %

Zdroj: ČSÚ

Míra zaměstnanosti v Olomouckém kraji v roce 2018 činila 58,2 % (6. místo v mezikrajském srovnání při řazení od nejvyšší míry zaměstnanosti; ČR 59,2 %). Obecná míra nezaměstnanosti v tomto kraji odpovídala 2,6 % (5. místo v mezikrajském srovnání při řazení od nejvyšší míry nezaměstnanosti; ČR 2,2 %). Indikátor míry ekonomické aktivity dosáhl v roce 2018 v Olomouckém kraji mírně nižší hodnoty, než kolik činil celorepublikový průměr. Celková míra ekonomické aktivity odpovídala 59,8 % (7. místo, řazení od nejvyšší), v ČR 60,6 %. V případě mužů tento podíl činil 67,6 %, v případě žen 52,5 %. Ve srovnání s ostatními kraji se jedná o průměrné hodnoty.

Z hlediska Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) pracovalo v roce 2018 v Olomouckém kraji 61,0 tisíc osob na pozicích řemeslníků a opravářů, což je v relativním vyjádření nadprůměrná hodnota vůči celé ČR. Více než 51 tisíc osob bylo zaměstnáno jako techničtí a odborní pracovníci (16,4% podíl na celkové zaměstnanosti), 49,7 osob pracovalo jako obsluha strojů a zařízení, montéři a 47,4 tisíc osob pracovalo ve službách a prodeji. Olomoucký kraj naopak zaznamenal podprůměrný podíl specialistů (13,2 % vs. 16,1 % v ČR).

Tab. 4: Zaměstnaní v národním hospodářství podle Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)

	ČR		OLK	
	abs.	rel.	abs.	rel.
Zaměstnaní celkem	5 293,8	100 %	311,6	100 %
z toho podle hlavních tříd Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)				
Zákonodárci a řídící pracovníci	245,0	4,6 %	10,0	3,2 %
Specialisté	851,5	16,1 %	41,2	13,2 %
Techničtí a odborní pracovníci	915,0	17,3 %	51,1	16,4 %
Úředníci	498,9	9,4 %	25,6	8,2 %
Pracovníci ve službách a prodeji	822,7	15,5 %	47,4	15,2 %
Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	66,3	1,3 %	7,2	2,3 %
Řemeslníci a opraváři	864,8	16,3 %	61,0	19,6 %
Obsluha strojů a zařízení, montéři	727,0	13,7 %	49,7	15,9 %
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	287,1	5,4 %	14,9	4,8 %
Zaměstnanci v ozbrojených silách	15,2	0,3 %	3,4	1,1 %

Zdroj: ČSÚ

V příštích letech se v důsledku demografického vývoje očekává další pokles počtu ekonomicky aktivních. Na trh práce budou vstupovat početně méně zastoupené ročníky narozené po roce 2000 a naopak dojde k odchodu silnějších ročníků obyvatel narozených v šedesátých letech 20. století. Již na konci roku 2010 byl proud „generace odcházející“ (skupina ve věku 60–64 let) vyšší než proud „generace přicházející“ (populace ve věku 20–24 let).

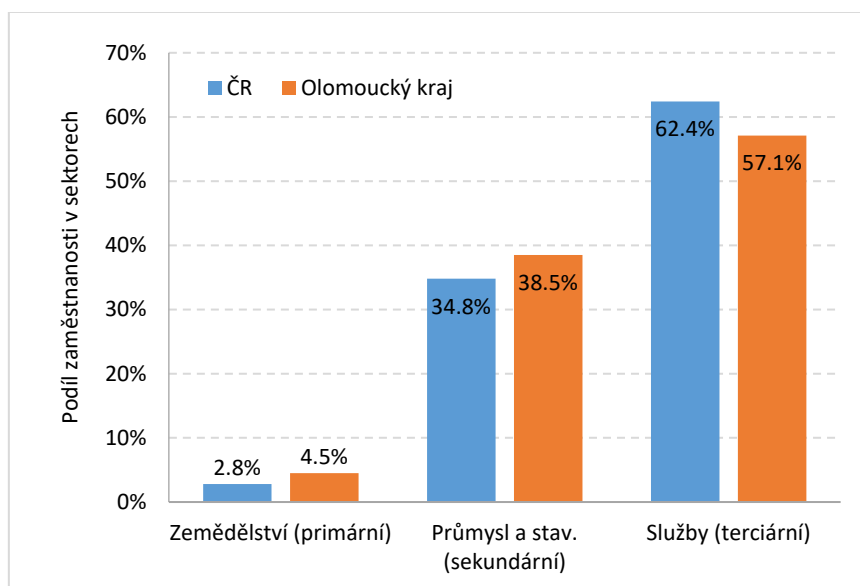
Z hlediska odvětví činnosti zaměstnaných bylo v roce 2018 v kraji zaměstnáno 14,0 tis. obyvatel v primárním sektoru (4,5 % v kraji, v ČR 2,8 %), 119,9 tis. osob v sekundárním sektoru (38,5 %, v ČR 34,8 %) a 177,8 tis. osob v terciárním sektoru (57,1 %, v ČR 62,4 %). Ze všech 311,6 tisíc zaměstnaných pracovalo nejvíce osob v odvětví zpracovatelského průmyslu (98,3 tis.), velkoobchodu, maloobchodu a oprav motorových vozidel (33,3 tis.), stavebnictví (21,5 tis.), veřejné správy a obrany (22,9 tis.), v odvětví zdravotnictví a sociální péče (20,7 tis.) a ve vzdělávání (22,9 tis.).

Tab. 5: Zaměstnaní v národním hospodářství podle sekce CZ-NACE v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)

	ČR		OLK	
	abs.	rel.	abs.	rel.
Zaměstnaní celkem	5 293,8	100,0 %	311,6	100,0 %
Sekce CZ-NACE				
z toho:				
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	148,3	2,8 %	14,0	4,5 %
B Těžba a dobývání	33,3	0,6 %	1,0	0,3 %
C Zpracovatelský průmysl	1 458,4	27,5 %	98,3	31,6 %
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	52,8	1,0 %	2,2	0,7 %
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	56,4	1,1 %	4,0	1,3 %
F Stavebnictví	384,0	7,3 %	21,5	6,9 %
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	615,6	11,6 %	33,3	10,7 %
H Doprava a skladování	328,2	6,2 %	18,8	6,0 %
I Ubytování, stravování a pohostinství	187,3	3,5 %	9,3	3,0 %
J Informační a komunikační činnosti	169,8	3,2 %	4,0	1,3 %
K Peněžnictví a pojišťovnictví	118,2	2,2 %	5,2	1,7 %
L Činnosti v oblasti nemovitostí	46,4	0,9 %	1,9	0,6 %
M Profesní, vědecké a technické činnosti	266,6	5,0 %	13,4	4,3 %
N Administrativní a podpůrné činnosti	130,9	2,5 %	4,2	1,3 %
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	343,2	6,5 %	22,9	7,4 %
P Vzdělávání	350,5	6,6 %	22,9	7,3 %
Q Zdravotní a sociální péče	370,2	7,0 %	20,7	6,6 %
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	96,9	1,8 %	4,2	1,4 %
S Ostatní činnosti	96,0	1,8 %	5,1	1,6 %

Zdroj: ČSÚ

Graf 7: Podíl zaměstnanosti v sektorech v Olomouckém kraji a ČR (2018; rel.)

Zdroj: ČSÚ

Olomoucký kraj má relativně silný potenciál v lidských zdrojích, a to zejména díky široké historicky dané odvětvové struktuře. Vzdělanost v centrální části kraje se pohybuje na úrovni ČR, v populaci horských okresů je nižší podíl vysokoškoláků a osob se středním vzděláním s maturitou a vyšší podíl osob vyučených nebo se základním vzděláním.

Kvalifikované pracovní síly dlouhodobě chybí zejména ve strojírenství, stavebnictví, ve službách a prodeji, dále pak řemeslníci a opraváři. Naopak poptávka po čerstvých absolventech různorodých manažerských a administrativních oborů je značně menší než nabídka této pracovní síly. Obecně lze konstatovat nedostatek kvalifikované pracovní síly pro dělnické profese, což souvisí také s faktem vyhýbání se těmito profesím mladou generací. Důsledkem toho je „stárnutí“ některých profesí a nutnost „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí.

Co se týče struktury volných míst (poptávky) a nezaměstnaných (nabídky) podle profesí, přes odlišnosti regionálních trhů práce je u některých profesí situace podobná v celém kraji. Nejvíce volných míst v Olomouckém kraji evidoval úřad práce k 29. 2. 2020 na pozicích řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a montéři, pomocní pracovníci a pracovníci ve službách a prodeji. Zaměstnavatelé dlouhodobě a opakovaně hledají zejména kvalifikované soustružníky, frézaře, svářeče, brusiče kovů, strojní zámečníky a nástrojaře. Velká poptávka je také po konstruktérech, strojírenských technících a strojních inženýrech, zejména s jazykovými znalostmi a dalšími speciálními dovednostmi. Vzhledem k malému zájmu studentů o studium technických oborů není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Zaměstnavatelé proto vyhledávají nové pracovníky již mezi studenty a nabízejí různé finanční a sociální výhody. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk, skladníky a další dělnické profese ve výrobních podnicích. Vysoká

(a často dlouhodobě neuspokojená) je i poptávka po různých řemeslnických, opravářských profesích a určitých potravinářských profesích.

K 29. 2. 2020 bylo v Olomouckém kraji evidováno 13 781 uchazečů o zaměstnání. Většina uchazečů (71 %) měla základní nebo střední odborné vzdělání nebo byla bez vzdělání (k 29. 2. 2020). Podíl uchazečů se středním vzděláním s maturitou odpovídal 22 %, vysokoškoláci měli zhruba sedmiprocentní zastoupení. Tyto podíly se výrazně neodchylují od celorepublikových průměrů, viz tab. 6.

Tab. 6: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR (k 29. 2. 2020)

	Olomoucký kraj		ČR	
	abs.	v %	abs.	v %
ZŠ a nižší	3 991	29 %	69 878	31 %
střední odborné	5 734	42 %	88 314	39 %
střední odborné s maturitou	3 005	22 %	50 321	22 %
vyšší odborné vzdělání	129	1 %	1 826	1 %
vysokoškolské	922	7 %	17 030	7 %
Celkem	13 781	100 %	227 369	100 %

Zdroj dat: Statistiky na MPSV Portálu, vlastní výpočty

Na úrovni okresů je patrná vyšší nezaměstnanost osob se základním a nižším vzděláním a středním odborným vzděláním bez maturity v okrese Jeseník (33 % uchazečů se základním a nižším a 48 % uchazečů se středním odborným bez maturity). Celkově mají v Olomouckém kraji mezi nezaměstnanými nejvyšší zastoupení osoby se středním odborným vzděláním (42 %, viz tab. 7).

Tab. 7: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a okresech Olomouckého kraje (k 29. 2. 2020)

	OLK		okr. Jeseník		okr. Olomouc		okr. Prostějov		okr. Přerov		okr. Šumperk	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
ZŠ a nižší	3 991	29 %	487	33 %	1 118	25 %	580	35 %	987	30 %	819	28 %
střední odborné	5 734	42 %	725	48 %	1 765	40 %	610	37 %	1 346	41 %	1 288	44 %
střední odborné s maturitou	3 005	22 %	230	15 %	1 091	25 %	357	21 %	709	22 %	618	21 %
vyšší odborné	129	1 %	7	0 %	46	1 %	18	1 %	27	1 %	31	1 %
vysokoškolské	922	7 %	47	3 %	420	9 %	99	6 %	204	6 %	152	5 %
Celkem	13 781	100 %	1 496	100 %	4 440	100 %	1 664	100 %	3 273	100 %	2 908	100 %

Zdroj dat: Statistiky na MPSV Portálu, vlastní výpočty

Podíly uchazečů v Olomouckém kraji podle věkových skupin se rovněž výrazně neodchylují od celorepublikových průměrů. Patrné je relativně vysoké zastoupení osob ve věku 50 let a starších (tvoří 37 % všech uchazečů o zaměstnání). Ve srovnání s rokem 2012 se výrazně snížily absolutní počty uchazečů o zaměstnání ve všech věkových skupinách, podíl skupiny 50+ naopak vzrostl (z 27 % v roce 2012 na 37 % v roce 2019). Nezaměstnanost nejmladší věkové skupiny (do 19 let) v Olomouckém kraji byla v roce 2019 mírně pod celorepublikovým průměrem.

Tab. 8: Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji a ČR

Věk	ČR				
	31. 12. 2012		31. 12. 2019		rozdíl p. b.
	abs.	v %	abs.	v %	2019–2012
do 19 let	24 221	4,4 %	8 364	3,9 %	-0,6 %
20–29 let	134 452	24,7 %	38 592	17,9 %	-6,8 %
30–39 let	128 019	23,5 %	42 082	19,5 %	-4,0 %
40–49 let	113 980	20,9 %	49 101	22,8 %	1,9 %
50 let a více	144 639	26,5 %	77 393	35,9 %	9,4 %
Celkem	545 311	100,0 %	215 532	100,0 %	0,0 %
Věk	OLOMOUCKÝ KRAJ				
	31. 12. 2012		31. 12. 2019		rozdíl p. b.
	abs.	v %	abs.	v %	2019–2012
do 19 let	1 526	3,8 %	478	3,7 %	-0,1 %
20–29 let	9 753	24,2 %	2 192	17,1 %	-7,1 %
30–39 let	9 470	23,5 %	2 364	18,4 %	-5,0 %
40–49 let	8 654	21,5 %	3 026	23,6 %	2,2 %
50 let a více	10 939	27,1 %	4 758	37,1 %	10,0 %
Celkem	40 342	100,0 %	12 818	100,0 %	0,0 %

Zdroj dat: Statistiky na MPSV Portálu, vlastní výpočty

Mladiství a absolventi v Olomouckém kraji se na celkovém počtu uchazečů v roce 2019 o zaměstnání podíleli 4,9 %, přičemž nejvyšší zastoupení měli v okrese Olomouc. Ve srovnání s rokem 2012 je však rozdíl patrný, v tomto období se jejich podíly pohybovaly okolo 8 %.

Tab. 9: Uchazeči o zaměstnání – absolventi a mladiství v Olomouckém kraji

			Jeseník	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	OLK	Celkem ČR
Celkem UoZ	2012		3 500	13 251	6 223	8 910	8 458	40 342	545 311
	2019		1 318	4 192	1 499	3 017	2 792	12 818	215 532
	rozdíl v %	2019–2012	62 %	68 %	76 %	66 %	67 %	68 %	60 %
Mladiství a absolventi	2012	počet	223	1 103	473	662	649	3 110	36 120
		podíl v %	6,4 %	8,3 %	7,6 %	7,4 %	7,7 %	7,7 %	6,6 %
	2019	počet	46	213	67	149	147	622	9 729
		podíl v %	3,5 %	5,1 %	4,5 %	4,9 %	5,3 %	4,9 %	4,5 %
	rozdíl p. b.	2019–2012	-2,9 %	-3,2 %	-3,1 %	-2,5 %	-2,4 %	-2,9 %	-2,1 %

Zdroj dat: Databáze OKpráce – statistiky, vlastní výpočty

Osoby se základním vzděláním jsou na trhu práce výrazně znevýhodněny. Osoby se základním vzděláním nemohou pracovat na dvě směny a v noci, lze jim nabízet jen pomocné práce, ne vždy však zvládnou jejich fyzickou náročnost. Mnohým z nich chybí motivace k práci a jejich orientace na trhu práce je v podstatě nulová. Mladistvým uchazečům je věnována zvýšená pozornost. ÚP jim většinou nabízejí motivační kurzy spojené s praktickou rekvalifikací, jejichž součástí je praxe u konkrétních zaměstnavatelů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem obvykle souvisí s jejich menší adaptabilitou, vysokými očekáváními a někdy také se špatnou volbou povolání (zaměření na atraktivní obory ve službách, kde je trh práce již nasycen a mzdová úroveň je podprůměrná, zatímco ve výrobních oborech není poptávka zaměstnavatelů po práci plně pokryta). Absolvent středního vzdělávání s maturitou je pro zaměstnavatele nejatraktivnější, pokud je ochoten přijmout práci na úrovni vyučení. K využití maturitního vzdělání vede absolventa středního vzdělávání s maturitou většinou až praxe a profesní postup. Absolventi učebních oborů s maturitou však obvykle (alespoň z počátku) nechtějí zaměstnání v dělnické profesi akceptovat. Absolventi gymnázií vykazují velmi nízkou míru nezaměstnanosti, ale zde je třeba brát v úvahu, že valná většina z nich dále studuje v sektoru terciárního vzdělávání.

Vysokoškoláci mají relativně vysoké šance na uplatnění i v tom případě, že se rozhodnou (nebo jsou k tomu donuceni) hledat práci mimo obor původního vzdělání nebo mimo okres svého bydliště.

1.3. Ekonomický rozvoj regionu

Olomoucký kraj je region s relativně vysokými vnitřními rozdíly, zejména pak mezi severní částí kraje a centrální a jižní. Míra ekonomické aktivity byla v roce 2018 v Olomouckém kraji 59,8 %, 7. nejvyšší mezi kraji ČR (celorepublikový průměr

odpovídal 60,6 %). Ekonomický rozvoj kraje je však dán celkovým ekonomickým rozvojem a je úzce spjat s ekonomickým vývojem v ČR.

Na druhé straně má kraj nadprůměrné kapacity z hlediska lidských zdrojů, které ale nejsou doposud odpovídajícím způsobem využity a zhodnoceny. Dokladem toho je ekonomická struktura, v níž stále dominuje zpracovatelský průmysl s řadou odvětví s nízkou přidanou hodnotou, ale není jich tolik. Navíc se jedná o tradiční obory, kde právě je možné vidět příležitost pro školy, protože mohou zjistit, jestli se nedá pracovat efektivněji (např. dle zahraničních zkušeností) a navázat spolupráci s podnikateli.

U moderních a rychle se rozvíjejících oborů, které tvoří většinu zpracovatelského průmyslu v kraji (např. elektrotechnika nebo strojírenství), je také důležitá spolupráce škol se zaměstnavateli, jelikož firmy obvykle disponují modernějším vybavením než školy. Pro úspěch absolventů škol na trhu práce je přitom důležité, aby rozdíl mezi úrovní absolventů škol a průměrnou praxí byl co nejmenší.

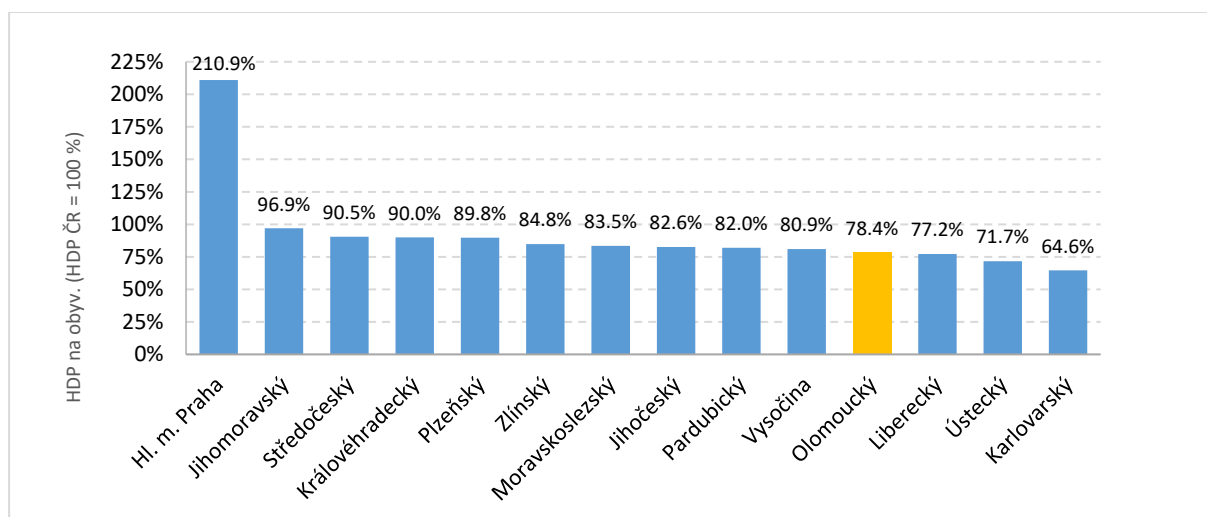
Silným potenciálem kraje je velmi zachovalé přírodní prostředí a řada kulturních a historických památek, které je možné využít pro cestovní ruch. Ten je dalším z odvětví služeb, na které by se mohl Olomoucký kraj zaměřit a využít pro další rozvoj, protože jeho potenciál je stále nevyužit. Na druhou stranu je třeba reálně konstatovat, že se jedná o oblast, která nemá v našich podmínkách naději na zásadní zastoupení při tvorbě hrubého domácího produktu. Navíc se jedná o obor, kde je jedna z nejnižších měr tvorby hrubé přidané hodnoty. Zde by mělo dojít především k modernizaci výuky, protože dle tabulky č. 10 je v této oblasti absolventů dost.

1.3.1. Hrubý domácí produkt a hrubá přidaná hodnota

V roce 2018 dosáhl hrubý domácí produkt (HDP) v Olomouckém kraji hodnoty 248,5 mld. Kč. HDP na 1 obyvatele kraje pak činil 393 tis. Kč, což odpovídalo jedenáctému místu mezi čtrnácti kraji. Uvedená hodnota HDP na 1 obyvatele kraje představovala 78,4 % průměrné hodnoty za Českou republiku (viz graf 8). Na vytvořeném HDP za celou republiku se Olomoucký kraj podílel 4,7 %. Výjimečné postavení mezi kraji zaujímá hl. m. Praha, které se na tvorbě HDP podílelo 25,8 %.

HDP Olomouckého kraje v běžných cenách zaznamenal mírný růst v období let 2010 až 2013, od roku 2014 do roku 2018 byl růst strmější (202,7 mld. v roce 2014, 248,5 mld. v roce 2018). Podobný vývoj měl i HDP vyjádřený v objemovém indexu (tj. předchozí rok = 100). V posledních pěti letech se hodnota tohoto indikátoru pohybuje nad hodnotou 100.

Z hlediska odvětvové struktury, dle podílu sektorů na hrubé přidané hodnotě, je skladba následující – zemědělství 3,3 % (ČR 2,2 %), zpracovatelský průmysl 30,6 % (ČR 25,7 %), stavebnictví 6,4 % (ČR 5,6 %), terciární sektor 56,3 % (ČR 62,0 %). Podíl sektorů na HDP ČSÚ už nezjišťuje.

Graf 8: HDP na 1 obyvatele podle krajů ČR v roce 2018 (ČR = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

1.3.2. Mzdy

Průměrná hrubá měsíční mzda na plně zaměstnané v České republice v roce 2018 dosáhla 33 684 Kč (nominální mzda). V Olomouckém kraji byla v tomto období průměrná hrubá mzda relativně výrazně nižší (30 073 Kč). V obou případech platí, že průměrná hrubá mzda se v posledních letech v nominálním vyjádření zvyšuje. Za výrazný růst mezd může především napjatá situace na trhu práce (nízká nezaměstnanost, poptávka po vysokém počtu pracovníků ze strany podniků).

Tab. 10: Průměrná hrubá měsíční mzda (2018; přepočtená na plně zaměstnané; v Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018
Česká republika¹⁾	26 802	27 811	29 056	31 109	33 684
Hl. m. Praha	35 115	36 371	37 931	39 782	42 502
Středočeský	27 345	27 997	29 338	31 457	34 390
Jihočeský	24 321	25 246	26 591	28 093	30 620
Pízeňský	26 026	27 013	28 276	30 700	33 020
Karlovarský	22 707	24 119	25 006	26 999	29 236
Ústecký	24 336	25 301	26 542	28 369	30 802
Liberecký	24 767	26 358	27 326	29 121	31 615
Královéhradecký	24 387	25 192	26 656	28 580	31 373
Pardubický	24 067	24 856	26 356	28 006	30 358
Vysočina	24 293	25 258	26 754	28 568	31 002
Jihomoravský	26 116	27 051	28 456	30 311	32 639
Olomoucký	24 175	24 584	25 861	27 486	30 073
Zlínský	23 873	24 554	26 246	27 565	30 317
Moravskoslezský	24 877	25 475	26 555	27 991	30 364

Zdroj: ČSÚ, statistické ročenky

1) Pracovištní metoda – územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců

Tab. 11: Průměrné hrubé měsíční mzdy a mediány hrubých měsíčních mezd podle krajů (2018; v Kč)

	Průměrná mzda					Medián mezd		
	celkem	pořadí kraje dle dosaž. výše mzdy	muži	ženy	poměr muži/ženy	celkem	muži	ženy
Česká republika	33 684	x	37 008	29 627	1,25	27 253	29 106	24 794
kraje:								
Hl. m. Praha	42 502	1.	47 739	36 570	1,31	34 338	37 497	31 616
Středočeský	34 390	2.	38 244	29 444	1,30	30 048	32 897	26 842
Jihočeský	30 620	9.	33 231	27 608	1,20	27 909	29 811	25 834
Plzeňský	33 020	3.	36 147	29 130	1,24	30 055	32 460	27 240
Karlovarský	29 236	14.	31 911	26 611	1,20	26 774	29 379	24 263
Ústecký	30 802	8.	33 492	27 650	1,21	27 901	30 029	25 481
Liberecký	31 615	5.	34 774	27 834	1,25	28 882	31 195	26 447
Královéhradecký	31 373	6.	34 284	27 461	1,25	28 348	30 600	25 617
Pardubický	30 358	11.	32 679	27 103	1,21	27 851	29 606	25 425
Vysočina	31 002	7.	34 339	26 889	1,28	28 211	30 601	24 923
Jihomoravský	32 639	4.	35 767	28 643	1,25	28 728	30 908	26 118
Olomoucký	30 073	13.	32 421	27 120	1,20	27 253	29 106	24 794
Zlínský	30 317	12.	33 590	26 420	1,27	27 398	30 214	24 251
Moravskoslezský	30 364	10.	33 081	26 979	1,23	27 653	30 152	24 789

Zdroj: ČSÚ

Je faktem, že většina obyvatel na průměrnou mzdu nedosáhne, nicméně výrazného zlepšení se dočkala i tzv. mediánová mzda. Polovina pracujících v ČR v roce 2018 brala 29,2 tisíc Kč nebo více, v Olomouckém kraji 27,3 tisíc. Nastal trend, kdy mediánová mzda roste rychleji než ta průměrná. To znamená, že se úroveň příjmů vyrovnává. Lidé s nižšími příjmy zažívají větší nárůst mezd než lidé s vysokými příjmy.

1.3.3. Ekonomické subjekty

Změny v počtu a struktuře ekonomických subjektů odrážejí obecný vývoj hospodářství, který byl ovlivněn ekonomickou krizí (v letech 2008–2009) a následným postupným ekonomickým růstem. Počty subjektů evidovaných v registru ekonomických subjektů (RES) je potřeba brát s určitou rezervou, neboť objektivně nevypovídají o skutečném aktivním podnikatelském prostředí v daném území/regionu. V registru jsou evidované i takové subjekty (zejména fyzické osoby), které nevyvíjejí žádnou podnikatelskou činnost a mají třeba pozastavenou činnost. Užší soubor RES tvoří údaje za subjekty se zjištěnou aktivitou. To jsou ty, které podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazují ekonomickou činnost.

Z údajů v tabulce vyplývá, že zhruba jen 1/2 subjektů z celkového evidovaného počtu podniká. V souvislosti s hospodářským růstem a příznivým vývojem ekonomiky se v Olomouckém kraji zvýšil v roce 2018 oproti roku 2007 podíl podnikajících subjektů o 14 % (v ČR o 23 %).

Ke konci roku 2018 bylo v Olomouckém kraji evidováno 72 121 subjektů se zjištěnou aktivitou. Z tohoto počtu bylo 75 % subjektů osobami fyzickými a 25 % osobami právnickými. Osmnáct procent subjektů počty zaměstnanců neuvedlo, 62 % subjektů fungovalo bez zaměstnanců, 14 % subjektů zaměstnávalo maximálně 5 zaměstnanců, 4 % subjektů zaměstnávalo 6 až 24 osob, necelá 2 % evidovala 25 až 249 zaměstnanců. Více než 250 zaměstnanců mělo v kraji 108 subjektů, přičemž u 14 z nich pracovalo více než 1 000 osob.

Tab. 12: Registrované subjekty a ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji a ČR (2007–2018)

Počet ekonom.subjektů k 31.12.		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Česká republika	Registrované subjekty celkem	2 481 863	2 552 149	2 570 611	2 637 551	2 703 444	2 727 654	2 694 737	2 733 459	2 768 953	2 807 532	2 848 672	2 889 422
	Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou	1 224 863	1 345 589	1 346 185	1 399 983	1 461 201	1 513 556	1 470 929	1 446 293	1 439 747	1 429 680	1 475 207	1 502 560
	PODÍL subjektů se zjištěnou aktivitou na celkovém pčtu	49%	53%	52%	53%	54%	55%	55%	53%	52%	51%	52%	52%
Olomoucký kraj	Registrované subjekty celkem	132 139	135 028	133 275	136 229	138 970	135 201	137 119	138 347	139 097	140 735	142 182	143 972
	Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou	63 333	69 087	69 044	70 968	73 644	75 639	73 005	70 866	70 182	69 048	70 693	72 121
	PODÍL subjektů se zjištěnou aktivitou na celkovém pčtu	48%	51%	52%	52%	53%	56%	53%	51%	50%	49%	50%	50%

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, RES 2018

Tab. 13: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji podle počtu zaměstnanců (2007–2018)

		OLK	okres Jeseník	okres Olomouc	okres Přerov	okres Prostějov	okres Šumperk
Celkem subjektů		72 121	5 014	29 651	13 262	11 975	12 219
v tom	neuveдено	12 788	863	5 380	2 134	2 272	2 139
	bez zaměstnanců	44 865	3 267	18 151	8 407	7 316	7 724
	1–5	9 879	600	4 224	1 873	1 611	1 571
	6–10	1 530	78	648	285	255	264
	11–19	1 403	92	582	245	239	245
	20–24	301	25	124	50	63	39
	25–49	668	52	254	136	107	119
	50–99	369	27	143	72	59	68
	100–199	184	3	85	34	31	31
	200–249	26	2	9	5	6	4
	250–499	72	5	31	15	12	9
	500–999	22	.	12	4	3	3
	1 000–1 499	7	.	4	1	.	2
	1 500–1 999	1	.	1	.	.	.
	2 000–2 499	3	.	1	1	1	.
	2 500–2 999	.	.	.	.	.	.
	3 000–3 999	1	.	.	.	.	1
	4 000–4 999	2	.	2	.	.	.
5 000–9 999	.	.	.	.	.	.	
10 000 a více	.	.	.	.	.	.	

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, RES 2018

1.4. Spolupráce se sociálními partnery

Olomoucký kraj spolupracuje v oblasti vzdělávání, resp. školství na jednotlivých úrovních s mnoha partnery a institucemi. Především se jedná o města a obce, které jsou zřizovateli rozsáhlé sítě mateřských a základních škol, profesní svazy, sektorové dohody, Hospodářskou komoru, Agrární komoru a další sdružení zaměstnavatelů a zaměstnanců, které mají své významné zastoupení v Radě hospodářské a sociální dohody. Olomoucký kraj také úzce spolupracuje s Centrem uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje (CUOK), se Spolkem středního školství Olomouckého kraje, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a s dalšími asociacemi škol.

V oblasti spolupráce s regionálními partnery Olomoucký kraj realizuje projekt „Rozvoj regionálního partnerství v programovém období EU 2014-20 – II.“. Jedná o neinvestiční projekt podpořený z Operačního programu Technická pomoc. Projekt je zaměřen na podporu činnosti platformy Regionální stálé konference pro území Olomouckého kraje (RSK OK), na úspěšné čerpání finančních prostředků z EU v programovém období EU 2014–2020 v území kraje a hlavně na spolupráci partnerů v území při podpoře absorpční kapacity. Hlavním cílem projektu je podpora a rozvoj regionálního partnerství všech subjektů v území Olomouckého kraje v programovém období EU 2014–2020 v kontextu činnosti regionální stálé konference. Dílčími cíli projektu jsou zajištění spolupráce RSK OK na implementaci územní dimenze a naplňování Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020. RSK OK také spolupracuje na přípravě Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ a na přípravě ČR na nové programové období EU po roce 2020. Projekt navazuje na již realizovaný projekt „Rozvoj regionálního partnerství v programovém období EU 2014-20 – I.“, v rámci něhož byla mimo jiné ustavena Pracovní skupina Vzdělávání RSK OK.

2. VÝCHOZÍ STAV, STŘEDNĚDOBÉ NÁVRHY A ZÁMĚRY KRAJSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci tohoto oddílu jsou definovány základní střednědobé záměry Olomouckého kraje, a to pro celkový rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji i pro jednotlivé vybrané oblasti vzdělávání. Tyto záměry navazují na střednědobé záměry stanovené v Dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje z let 2003, 2006, 2008, 2012 a 2016 a na Strategii rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje, základního dokumentu pro regionální růst. Významným podkladovým materiálem je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky z roku 2019. Návaznost na tyto dokumenty je základním pilířem Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020–2024.

2.1. Návaznost na základní strategické dokumenty

2.1.1. Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2003 vycházel ze společenské analýzy, která ukázala na nutnost změny systému vzdělávací soustavy v kraji. V důsledku změn na trhu práce bylo třeba:

1. vytvořit užší propojení vzdělávacího systému se zaměstnavateli;
2. podporovat jiné formy a stupně vzdělávání s využitím stávajících školských zařízení;
3. v souvislosti s poklesem počtu dětí předložit návrhy na optimalizaci školského systému v kraji.

V následujících letech se přistoupilo k naplňování těchto tří prioritních os pomocí specifických střednědobých záměrů.

Důraz byl kladen na 4 základní směry:

1. veškeré změny v síti škol a ve struktuře otevíraných oborů důsledně projednávat v orgánech krajské samosprávy a v poradních orgánech;
2. omezit neopodstatněné duplicity oborů v jednom městě, popř. mikroregionu;
3. omezit otevírání těch oborů, o které je na trhu práce dlouhodobý nezájem;
4. zahájit racionalizace sítě škol a školských zařízení, jejichž existence se ukázala jako neopodstatněná.

Dlouhodobý záměr Olomouckého kraje 2006 vycházel ze základních strategických směrů Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje z roku 2003 a priorit Dlouhodobého záměru České republiky 2005, kterými byly:

1. zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma);
2. zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání;
3. zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání;

4. rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství;
5. zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků;
6. podpora dalšího vzdělávání.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2008** vycházel další rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji ze šesti základních priorit (strategických směrů) Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2007.

Těmito základními strategickými směry byly:

1. rovnost příležitostí ke vzdělávání;
2. kurikulární reforma – nástroj modernizace vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí;
3. podpora výuky cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií;
4. tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení;
5. zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků;
6. podpora dalšího vzdělávání.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2012** vycházel další rozvoj vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji z pěti základních priorit (strategických směrů) Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011.

Těmito základními strategickými směry byly:

1. zvýšení kvality vzdělávání;
2. nové metody hodnocení škol;
3. optimalizace nabídky vzdělávání;
4. rozvoj odborného vzdělávání;
5. podpora pedagogických pracovníků.

V rámci **Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje 2016** byly v souladu s celostátním Dlouhodobým záměrem stanoveny následující strategické priority:

1. vzdělávání pro budoucnost;
2. snižování nerovností ve vzdělávání;
3. kvalita vzdělávání a zlepšování pedagogických dovedností učitelů.

Naplňování jednotlivých priorit Dlouhodobých záměrů vzdělání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je v souladu s platnou legislativou každoročně vyhodnocováno v rámci Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji za příslušný školní rok.

Na základě vyhodnocení naplňování priorit Dlouhodobých záměrů můžeme konstatovat, že v Olomouckém kraji se podařilo díky úzké spolupráci s poradními orgány kraje, především pak Výborem pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje, a sociálními partnery

stabilizovat síť škol, která reflektuje požadavky žáků, rodičů, pedagogické veřejnosti a trhu práce. V úzké spolupráci všech zainteresovaných orgánů byla racionalizována síť škol a školských zařízení, byly odstraněny neopodstatněné duplicity ve vzdělávací nabídce a došlo ke zlepšení úrovně materiálně-technického zabezpečení výuky. Jednotlivé priority se dařilo naplňovat také díky skutečnosti, že Olomoucký kraj nahlížel na školství v kraji jako na celek a jednotlivé strategické dokumenty na sebe vzájemně navazovaly.

V roce 2001 Olomoucký kraj převzal zřizovatelské kompetence od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstva zemědělství ČR k 168 školám a školským zařízením. V roce 2003 převzal Olomoucký kraj zřizovatelské kompetence k jedné příspěvkové organizaci a v roce 2005 v důsledku změny hranice území převzal zřizovatelské kompetence ke dvěma příspěvkovým organizacím od Moravskoslezského kraje. **Celkem Olomoucký kraj převzal zřizovatelské kompetence k 171 subjektům.**

Optimalizace sítě škol a školských zařízení byla řešena ihned po převzetí zřizovatelských kompetencí a Olomoucký kraj přistoupil k racionalizaci sítě škol a školských zařízení. Výsledkem procesu racionalizace je snížení na **107 školských příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem ke dni 31. 12. 2019.**

2.1.2. Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje (SROK) je základním střednědobým koncepčním dokumentem kraje. Jedním z jejích hlavních úkolů je zformulovat rozvojové priority a cíle a oblasti podpory kraje na období pěti let (resp. na 12 let v případě vize a dlouhodobých priorit a cílů) tak, aby co nejúčinněji přispívaly k vyváženému a udržitelnému rozvoji územního obvodu kraje. Důležité je zachycení a využití vazeb na národní koncepci a na kohezní politiku Evropské unie. Aktuální SROK je zpracována pro období 2015–2020 s dlouhodobým výhledem do roku 2027. Jednou z priorit je rozvoj lidských zdrojů, kdy je nezbytně nutné zvýšit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce a průběžně přizpůsobovat oborovou strukturu středních škol potřebám trhu práce. Navržená opatření SROK se odrážejí v jednotlivých kapitolách Dlouhodobého záměru.

V současné době probíhá aktualizace SROK, do které je úzce zapojen i odbor školství a mládeže tak, aby tyto dva základní strategické dokumenty kraje tvořily vzájemně provázaný celek.

2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024

Hlavním cílem je zajištění kvalitního vzdělávání v mateřských i základních školách pro všechny děti a žáky. Při stanovení podmínek pro zápis nových mateřských a základních škol do rejstříku škol a školských zařízení a pro navyšování jejich kapacit je v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2019–2023 respektováno rozdílné postavení a účel škol spádových a nespádových. Spádové školy představují garanci rovného práva na poskytnutí bezplatného základního vzdělání. Podmínky pro zapisování navýšení kapacit spádových škol do rejstříku škol a školských zařízení, případně zápis školy nové, jsou proto z hlediska Dlouhodobého záměru upraveny výhradně v návaznosti na demografický vývoj, dostupnost a naplněnost stávajících kapacit.

Nespádové mateřské školy a základní školy nabízející obor vzdělání 79-01-C/01 základní škola pak doplňují soustavu spádových škol v rámci práva zřizovat jiné školy než veřejné. Zapisování nespádových škol do rejstříku škol a školských zařízení však nesmí ohrozit stabilitu vzdělávací soustavy, musí respektovat ekonomické možnosti společnosti a musí odpovídat reálnému zájmu o vzdělávání v takovéto škole.

Zápis nových škol a školských zařízení jako náhrada za školu nebo školské zařízení, jehož činnost vykonává jiná právnická osoba, bude umožněn pouze v odůvodněných případech tak, aby nedocházelo k účelovému rozdělování škol a školských zařízení, jejichž činnost původně vykonávala jedna právnická osoba.

Výše uvedené premisy budou respektovány při řešení žádostí o zápis do rejstříku škol a školských zařízení.

2.2.1. Předškolní vzdělávání

V oblasti předškolního vzdělávání bude do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno navýšení kapacit spádových mateřských škol (MŠ), další místa poskytování vzdělávání, případně spádové mateřské školy nové, pouze:

- a) v místech, kde kapacity spádových mateřských škol nedostačují k přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let,

nebo

- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových mateřských škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let.

Při rozhodování o zápisu bude přihlíženo ke stanovisku místní samosprávy obce, ve které daná škola působí.

Navyšování kapacit nespádových mateřských škol, další místa poskytování vzdělávání, případně nové nespádové mateřské školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné, a pouze v těch lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více než 1 % z kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 31. 8. roku, který předchází roku, v němž má být rozhodováno o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou lokalit, ve kterých bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí do MŠ.

2.2.2. Základní vzdělávání

V oblasti základního vzdělávání bude do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno navýšení kapacit spádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně spádové základní školy nové pouze:

- a) v místech s nedostatečnými kapacitami spádových základních škol pro přijetí celého populačního ročníku v rámci spádového obvodu dané školy

nebo

- b) v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových základních škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí celého populačního ročníku v rámci spádového obvodu dané školy.

Při rozhodování o zápisu bude přihlíženo ke stanovisku místní samosprávy obce, ve které daná škola působí.

Navyšování kapacit nespádových základních škol, další místa poskytovaného vzdělávání, případně nové nespádové základní školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány pouze:

- a) v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné

a

- b) pouze v lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových škol o více než 1 % kapacit škol spádových vedených ve školském rejstříku k 31. 8. roku, který předchází roku, v němž má být rozhodováno o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení.

V oblasti základních škol dále budou do rejstříku škol a školských zařízení:

- a) zapisovány nové obory vzdělání 79-01-B/01 základní škola speciální,
- b) zapisovány nové školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona

pouze v případě reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců dětí s bydlištěm v přiměřené dojezdové době (zohledněna budou i stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy a místních spolků věnujících se vzdělávání) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době stávající kapacity základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání obdobným způsobem, naplněné. Obor vzdělání 79-01-B/01 základní škola speciální však nebude do rejstříku škol a školských zařízení zapisován tam, kde by nedošlo k naplnění minimálního počtu žáků ve třídě stanoveného právním předpisem.

S přihlédnutím k projekci obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin (kapitola 1.2.2.) je patrné, že se nové mateřské a základní školy budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovat jen výjimečně, neboť ve věkové kategorii 2–15 let je predikován pokles počtu osob.

2.2.3. Střední vzdělávání

Struktura oborů vzdělání v oblasti středního vzdělávání musí být sladěna s dynamicky se vyvíjejícím trhem práce a vyšším podílem žáků vstupujících následně do vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělávání. Žádosti o zařazení nových oborů vzdělání nebo změnu jejich kapacit budou proto posuzovány s ohledem na předpokládané dlouhodobé uplatnění absolventů na trhu práce a v dalším studiu.

Zápisy nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami):

- a) Nové střední školy a nová místa poskytovaného vzdělávání v rámci kraje budou vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a neobsazeným kapacitám škol zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce.

- b) Navyšování kapacit středních škol bude vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů středního vzdělání a neobsazeným kapacitám škol do rejstříku škol a školských zařízení zapisováno pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, a to s ohledem na stávající naplněnost dané školy a kvalitu školy s přihlédnutím k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce a potřebám trhu práce.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s níže uvedenými podmínkami pro zápis nových oborů vzdělání či navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání.

Podmínky pro zápis nových oborů vzdělání či navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání:

- a) Obory vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být do rejstříku škol a školských zařízení nově zapisovány v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit.
- b) Nové obory čtyřletého gymnázia nebudou s ohledem na demografický vývoj, dostupnost stávajících kapacit, dostatečně hustou a stabilní sít' gymnázií v Olomouckém kraji do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány.
- c) V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření šestiletých a osmiletých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. a 7. tříd ZŠ do 1. ročníků šestiletých a osmiletých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající kapacity.
- d) V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (vyjma oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oborů čtyřletého gymnázia) nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.
- e) V oblasti oborů vzdělání s výučním listem nebudou navyšovány kapacity oborů vzdělání ve skupinách oborů vzdělání, v nichž je:
- dlouhodobě vykazována míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje;
  - tendence míry nezaměstnanosti rostoucí a jejich oborová kapacita je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce.
- f) Obory vzdělání s unikátním obsahem nebo obory vzdělání jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové

střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na webových stránkách MŠMT a ve Věstníku MŠMT.

- g) V oborech nástavbového studia, v nichž míra dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů přesahuje průměr míry nezaměstnanosti absolventů, nebudou navyšovány oborové kapacity.

2.2.4. Vyšší odborné vzdělávání

V oblasti vyššího odborného vzdělávání budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány:

- a) nové vyšší odborné školy (dále jen VOŠ), další místo poskytovaného vzdělávání nebo navýšení kapacity VOŠ jen ve zcela výjimečných a ojedinělých případech, zejména v oborech regulovaných povolání (skupiny oborů vzdělání 53 Zdravotnictví a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče), a s ohledem na demografický nárůst, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce

nebo

- b) nové VOŠ nebo navýšení kapacity VOŠ v případech, pokud bude zachována stávající kapacita VOŠ a současně pokud bude zachována stávající kapacita oborů vzdělání v rámci kraje;
- c) obory vyššího odborného vzdělání s unikátním obsahem nebo obory VOŠ jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové vyšší odborné školy nebo nového místa poskytování vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na webových stránkách MŠMT a ve Věstníku MŠMT.

2.2.5. Konzervatoře

Z důvodu dostatečných volných kapacit na konzervatoři nebudou po dobu platnosti tohoto Dlouhodobého záměru v oblasti konzervatoří v Olomouckém kraji do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, nová místa poskytování vzdělávání ani navýšení kapacit.

2.2.6. Jazykové vzdělávání

Do rejstříku škol a školských zařízení nebudou vzhledem ke klesajícímu počtu žáků a dostačujícím kapacitám zapisovány nové jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, ani nebudou navyšovány kapacity jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a zapisována nová místa poskytovaného vzdělávání.

2.2.7. Základní umělecké školy

V Olomouckém kraji činí podíl kapacit základních uměleckých škol (ZUŠ) na populaci ve věku 6–18 let 19,7 % k 30. 9. 2019, což je těsně pod průměrným podílem všech krajů, který je 20 %. Stávající kapacity ZUŠ jsou přitom využity z 89 %.

Tab. 14: Počet a naplněnost ZUŠ v jednotlivých okresech Olomouckého kraje

	okres				
	Olomouc	Prostějov	Přerov	Šumperk	Jeseník
počet ZUŠ	9	4	5	5	5
kapacita	5 186	3 331	2 994	2 538	2 115
počet žáků	4 941	2 982	2 557	2 286	1 638
naplněnost v %	95,3	89,5	85,4	90	77,4

Současná hustota sítě ZUŠ i jejich oborové rozvrstvení v Olomouckém kraji dlouhodobě odpovídá požadavkům veřejnosti. V okresech Přerov a Prostějov je díky pobočkám ZUŠ zajištěna dostatečná nabídka základního uměleckého vzdělání i přes stejný počet zapsaných ZUŠ v rejstříku jako v populačně slabších okresech Šumperk a Jeseník. V souladu s demografickým vývojem, kdy se očekává mírný nárůst populace ve věku 6–18 let, bude možné kapacity ZUŠ navyšovat, maximálně však do dosažení 20% podílu kapacit ZUŠ na populaci 6–18 let, jak je stanoveno v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019–2023.

Zvýšení kapacity konkrétní ZUŠ, případně zřízení ZUŠ nové, které by překročilo 20% podíl kapacit ZUŠ na populaci 6–18 let, bude možné pouze za současného recipročního snížení kapacity jiné ZUŠ v kraji.

2.2.8. Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Povolování zápisu nových zařízení nebo zvyšování kapacity školních družin a školních klubů bude umožněno při současném splnění těchto podmínek:

- a) Nové školní družiny nebo školní kluby, případně zvyšování jejich kapacity bude možno zapsat pouze v případě, že činnost školní družiny nebo školního klubu bude vykonávat nebo vykonává stejná právnická osoba jako činnost příslušné školy.

- b) Zápis nebo zvýšení kapacit školních družin a školních klubů bude umožněno pouze v návaznosti na naplněnost školy žadatele v míře odpovídající demografickému vývoji cílové skupiny – účastníků zájmového vzdělávání, potřebnosti, dostupnosti a poptávce, např. v souvislosti s novou bytovou výstavbou. V případě, kdy tato školní družina nebo školní klub bude zajišťovat zájmové vzdělávání i pro žáky jiných škol, lze při zápisu nové školní družiny nebo školního klubu nebo zvýšení jejich kapacity přihlídnout ke kapacitám školních družin nebo školních klubů a naplněnosti škol v daném místě.
- c) Maximální meziroční zvýšení kapacit školních družin bude činit 120 % nejvyššího meziročního zvýšení kapacit školních družin zapsaných v období od školního roku 2015/2016 do školního roku 2018/2019, což je v Olomouckém kraji nárůst maximálně o 1 187 míst.

Školní kluby a střediska volného času:

Do rejstříku škol a školských zařízení nebude zapisován nový školní klub ani nebude rozšiřována kapacita stávajícího školního klubu tam, kde působí středisko volného času (nebo školní klub) zajišťující v dostatečné míře zájmové vzdělávání. Vzhledem k dlouhodobě stabilizované síti středisek volného času v Olomouckém kraji nebudou zapisována nová střediska volného času.

2.2.9. Školská poradenská zařízení

V oblasti školských poradenských zařízení nebudou po dobu platnosti tohoto Dlouhodobého záměru zapisována nová zařízení do rejstříku škol a školských zařízení. V odůvodněných případech a s ohledem na demografický nárůst a dostupnost stávajících zařízení bude podporován zápis nových míst poskytování školských služeb.

2.2.10. Střediska výchovné péče

Nová střediska výchovné péče, případně zapisování a navyšování jejich kapacit, budou do rejstříku škol a školských zařízení zapisována pouze v případech, kdy se v některé lokalitě projeví nedostatečnost stávající nabídky, a to přednostně u stávajícího zařízení pro výkon ústavní výchovy.

2.2.11. Ostatní školská zařízení

2.2.11.1. Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

V Olomouckém kraji působí tři zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení: SCHOLA SERVIS – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a středisko služeb školám, Středisko volného času a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Doris Šumperk a Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení

a mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s. DVPP nabízí také Univerzita Palackého v Olomouci a střední školy v rámci doplňkové činnosti. Současná nabídka DVPP adekvátně pokrývá potřeby klientů a po dobu platnosti tohoto Dlouhodobého záměru nebude podporován zápis nových zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků ani rozšiřování počtu míst poskytování vzdělávání.

2.2.11.2. Školská výchovná a ubytovací zařízení

V Olomouckém kraji je v rejstříku škol a školských zařízení zapsáno 29 domovů mládeže a 10 internátů. Vzhledem k jejich dostatečné kapacitě se v následujícím období nepředpokládá zápis nových zařízení. S ohledem na místní podmínky a zabezpečení ubytovacích služeb v dané lokalitě může docházet k optimalizaci disponibilních kapacit v rámci kraje.

2.2.11.3. Zařízení školního stravování

Návrhy na úpravu sítě či kapacit zařízení školního stravování budou vždy individuálně posuzovány vzhledem k aktuálním potřebám a kapacitám škol / školských zařízení.

2.2.11.4. Zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Současnou síť zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči tvoří v Olomouckém kraji 18 zařízení v 16 právnických osobách. V následujícím období se nepočítá s rozšiřováním této sítě.

2.3. Strategické návrhy a záměry v jednotlivých oblastech výchovy a vzdělávání

2.3.1. Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřských školách probíhá podle školních vzdělávacích programů, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který určil obsah, cíle a podmínky vzdělávání, a také z právních předpisů týkajících se předškolního vzdělávání. Školní vzdělávací program vymezuje činnost mateřských škol s ohledem na jejich místní podmínky a možnosti. Důraz je kladen na výchovu a vzdělávání dětí před začátkem plnění povinné školní docházky, podporu individuálních potřeb dětí, výchovu ke zdraví, vytváření základů klíčových kompetencí u dětí a na partnerskou spolupráci s rodiči dětí. V rámci Olomouckého kraje kromě běžných mateřských škol vykonávají svou činnost MŠ s alternativními formami vzdělávání, jako jsou program Montessori, lesní mateřské školy, dále školy se zaměřením na výuku cizího jazyka, firemní mateřské školy či škola s waldorfskou vzdělávací koncepcí, dále mateřské školy s upravenými vzdělávacími programy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

V uplynulém období nastala v oblasti předškolního vzdělávání řada legislativních změn, kdy byla novelou školského zákona stanovena povinnost předškolního vzdělávání pro děti, které dovrší věku pěti let do začátku školního roku do zahájení předškolní docházky. Dále byla změněna pravidla pro zařazování dětí do přípravných tříd, pevně se stanovila hranice pro přijímání dětí nejdříve od dvou let věku. Upraveno bylo i přednostní přijímání do vzdělávání v mateřských školách zřízených obcí nebo svazkem obcí u dětí, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku. Na tyto legislativní změny byla navázána řada dílčích opatření, která měla vést především k zajištění dostatečných kapacit, zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání.

V Olomouckém kraji bylo ve školním roce 2019/2020 zařazeno v rejstříku škol a školských zařízení celkem 376 běžných mateřských škol. Uvedený počet zahrnuje 171 mateřských škol, které jsou samostatnými příspěvkovými organizacemi, jejichž zřizovatelem je obec, a 178 mateřských škol, jejichž činnost vykonává jiná právnická osoba (základní škola a mateřská škola) zřizovaná obcí. V celkovém součtu je dále zahrnuto 21 soukromých mateřských škol, 5 mateřských škol církevních a 1 mateřská škola, jejíž činnost vykonává příspěvková organizace zřizovaná krajem. Vzděláváno je ve školním roce 2019/2020 celkem 22 466 dětí v 992 třídách, přičemž průměrná naplněnost tříd mateřských škol činila 22,65 dětí, kdy nejvyšší byla v okrese Prostějov (23,39 dětí na třídu) a nejnižší v okrese Jeseník (21,74 dětí na třídu). Z hlediska kapacit je v Olomouckém kraji dostatek míst v mateřských školách a i z hlediska demografické predikce by kapacity pro následující období v rámci Olomouckého kraje měly být dostačující.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) V rámci možností zvyšovat účast dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením na předškolním vzdělávání (např. bezplatné školní stravování – projekt obědy do škol), podporovat rozvoj spolupráce mateřských škol s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi.	Podíl dětí navštěvujících mateřskou školu z celkového počtu dětí v příslušných věkových kategoriích.	Průběžně. Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Podporovat prohlubování a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků formou dalšího vzdělávání, zvyšování kompetencí učitelů mateřských škol ke vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.	Počet pedagogických pracovníků mateřských škol, kteří si prohlubují a zvyšují kvalifikaci.	Průběžně. Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Podporovat odbornou péči pro děti s lehčími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol; za tím účelem podporovat vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci.	Počet vyškolených pedagogických pracovníků pro logopedickou péči v mateřských školách.	Průběžně. Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
d) Pokračovat v podpoře polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální), rozvoj digitálních kompetencí a znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti včetně tvořivosti.	Zvyšování počtu mateřských škol s vybaveností výpočetní technikou a připojením na internet.	Průběžně. Mateřské školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
e) V mateřských školách, které jsou schopny vytvořit vhodné personální podmínky, podporovat seznamování dětí s cizím jazykem.	Počet mateřských škol seznamujících děti s cizím jazykem.	Průběžně. Mateřské školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
f) Rozvíjet spolupráci mateřských škol se speciálně pedagogickými centry nebo pedagogicko-psychologickými poradnami, tím současně eliminovat počet odkladů povinné školní docházky.	Počet tříd pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti mimořádně nadané či tříd s dětmi individuálně integrovanými.	Průběžně. Mateřské školy, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

g) V odůvodněných případech i nadále podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou a přípravných tříd základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do této třídy vyrovná jejich vývoj, a pro děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky.	Počet tříd s alternativní pedagogikou a počet přípravných tříd základní školy.	Průběžně. Olomoucký kraj, zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
h) Podporovat snahu zřizovatelů efektivně nastavit kapacity mateřských škol v závislosti na demografickém vývoji příslušné věkové kategorie za účelem dostupnosti předškolního vzdělávání.	Zvýšení, popř. snížení počtu nebo tříd mateřských škol.	Průběžně. Olomoucký kraj, zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
i) V odůvodněných případech podporovat vznik firemních mateřských škol, tříd za účelem sladování pracovního a rodinného života.	Počet firemních škol, tříd.	Průběžně. Olomoucký kraj, zřizovatelé.	Státní rozpočet, ostatní zdroje.
j) S ohledem na možnosti mateřských škol podporovat snižování naplněnosti tříd mateřských škol a podporovat překrývání pedagogické činnosti mateřských škol.	Průměrná naplněnost tříd, počet pedagogických pracovníků.	Průběžně. Mateřské školy.	Státní rozpočet.

2.3.2. Základní vzdělávání

Ve školním roce 2019/2020 bylo v Olomouckém kraji zapsáno ve školském rejstříku celkem 272 základních škol, z toho 156 plně organizovaných (tvořeno prvním i druhým stupněm), 115 základních škol pouze s 1. stupněm a 1 základní škola pouze s 2. stupněm. Ve 2 655 běžných třídách základních škol se vzdělávalo 53 795 žáků. Zřizovatelem základních škol byly obce, církve a soukromé osoby.

Z hlediska demografické predikce by kapacity základních škol (evidované ve školském rejstříku) v Olomouckém kraji měly být stále dostačující i pro následující období, neboť počet žáků nastupujících do základního vzdělávání má snižující se tendenci. Prioritními cíli v oblasti základního vzdělávání tak bude omezení vnější diference v základním vzdělávání a snaha o maximální rozvoj potenciálu každého žáka. ZŠ by měla na 1. stupni nabízet kvalitní polytechnické vzdělávání, na 2. stupni zajistit rozvoj technického myšlení, manuální zručnosti a tvořivosti, a především upevnění vědomostí a dovedností, navíc vytvářet žákům příležitosti pro odpovědné kariérní rozhodování širším uplatněním kvalitního kariérového poradenství (volba povolání nebo dalšího vzdělávání), zařazením výukových aktivit představujících jednotlivé profese, odvětví a využití školních poznatků v životě a v práci (motivace pro vzdělávání a přípravu na povolání) a koncepčním důrazem na matematiku a polytechnické vzdělávání (konkrétně zaměřená motivace pro vzdělávání a přípravu na technická povolání v segmentu ohroženém nedostatkem kvalifikovaných

pracovníků a odborníků). Mezi školními vzdělávacími programy je v segmentu základního školství také několik škol nabízejících alternativní vzdělávací programy, jako jsou waldorfská vzdělávací koncepce, dále program Montessori a zahraniční základní škola, nabízející britský vzdělávací program.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Vyvíjet aktivitu za účelem zkvalitnění ŠVP na školách v zájmu umožnění mobility žáků a jejich přípravy na studium ve středních školách (zjednodušení ŠVP a začlenění nových technologií a témat).	Vydání upravených ŠVP.	Průběžně. Základní školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Podporovat zavádění opatření pro usnadnění přechodu, začleňování a setrvání dětí a žáků do hlavního vzdělávacího proudu.	Počet dětí a žáků v hlavním vzdělávacím proudu.	Průběžně. Základní školy, rodiče.	Státní rozpočet.
c) Podporovat odpovědné kariérové poradenství.	Zřízení a činnost Krajského centra kariérového poradenství.	2021–2023. Olomoucký kraj, základní školy, zřizovatelé.	Strukturální fondy EU.
d) Podporovat přípravu žáků cizinců, jejich začlenění do základního vzdělávání, a to zejména za účelem odstranění bariéry nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka.	Počet začleněných žáků cizinců do základního vzdělávání.	Průběžně. Základní školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
e) Podporovat zkvalitnění jazykového vzdělávání ve školách.	Počet realizovaných projektů zaměřených na jazykové vzdělávání.	Průběžně. Základní školy.	Strukturální fondy EU.
f) Zaměřit se na oblast matematických dovedností žáků a čtenářské a digitální gramotnosti vzhledem k dlouhodobým výsledkům testování žáků.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy základních škol.	Průběžně. Základní školy, zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
g) Začleňovat nové technologie do výuky, podporovat využívání digitální technologie s důrazem na rozvoj digitálních kompetencí, jejich propojení s rozvojem technického myšlení, technické tvořivosti, manuální zručnosti, infromatického myšlení žáků a prohlubování znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy základních škol, podíl učitelů využívající digitální technologie ve výuce.	Průběžně. Základní školy, zřizovatelé, Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

h) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na rozvoj digitálních kompetencí.	Počet učitelů s absolvovanými kurzy DVPP zaměřenými na rozvoj digitálních kompetencí.	Průběžně. Základní školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
i) Podporovat polytechnické vzdělávání na základních školách, manuální zručnost žáků, zvyšování podnikavosti, iniciativy a kreativity.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy základních škol.	Průběžně. Základní školy, zřizovatelé, Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
j) Pokračovat v podpoře propojení školního a mimoškolního vzdělávání.	Výroční zprávy základních škol.	Průběžně. Základní školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
k) V rámci možností odstraňovat nedostatek kvalifikovaných a aprobovaných personálních kapacit v základních školách, a to zejména v severních okrajových částech kraje.	Počet kvalifikovaných a aprobovaných pedagogických pracovníků, intenzivnější spolupráce s vysokými školami a územně samosprávnými celky coby zřizovateli škol.	Průběžně. Základní školy, zřizovatelé, vysoké školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
l) V rámci možností působit na zvyšování úrovně vzdělávání, zejména na 2. stupni základních škol; za tím účelem podporovat vznik metodických kabinetů, zavedení a využívání vlastních evaluačních systémů na školách; v rámci možností eliminovat snižování kvality vzdělávání na 2. stupni v důsledku odchodu žáků na víceletá gymnázia.	Mezinárodní šetření úrovně znalostí, šetření ČŠI, počet a zaměření metodických kabinetů, výroční zprávy základních škol.	Průběžně. Základní školy, zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
m) V oblastech s nízkou naplněností škol podporovat v případě zájmu zřizovatelů vznik svazkových škol.	Počet svazkových škol.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet.
n) Podporovat zapojení škol do projektů Implementace krajského akčního plánu I a II.	Počet zapojených škol.	Průběžně. Olomoucký kraj, základní školy.	Strukturální fondy EU.
o) Podporovat zapojení škol do místních akčních plánů.	Počet zapojených škol.	Průběžně. Místní akční skupiny, základní školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.3. Střední vzdělávání

Rozlišujeme tři stupně středního vzdělání: střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou. Střední vzdělání získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání. Tento stupeň vzdělání neposkytuje výuční list ani maturitní certifikát. Střední vzdělání s výučním listem získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem. Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy vzdělávání, vzdělávacího programu nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávacího programu zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Absolventi oborů ukončených závěrečnou zkouškou mají možnost pokračovat v nástavbovém studiu v denní, večerní nebo dálkové formě, a tím získat střední vzdělání s maturitní zkouškou. Případně mohou pokračovat ve zkráceném studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání. Absolventi oborů ukončených maturitní zkouškou mají možnost přihlásit se ke studiu na vysokých školách, vyšších odborných školách, do jednoletých jazykových kurzů, případně ke zkrácenému studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou v jiném oboru vzdělání.

Vzhledem ke specifickým jednotlivých typů středních škol Olomoucký kraj stanovuje střednědobé cíle jak pro střední školství obecně, tak i specificky pro gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště a učiliště.

Ve školním roce 2018/2019 poskytovalo střední vzdělání na území Olomouckého kraje celkem 94 středních škol různých zřizovatelů. Jedná se o běžné střední školy i školy samostatně zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Z tohoto počtu zřizoval kraj 68 škol, soukromé osoby 18 škol, církev 2 školy, obce 3 školy a MŠMT 3 školy. Další 2 střední školy soukromého zřizovatele neposkytovaly v daném školním roce vzdělání.

Na středních školách v Olomouckém kraji ve školním roce 2018/2019 studovalo celkem 25 641 žáků, z toho 31,6 % žáků na gymnáziích včetně víceletých, 45,9 % žáků v maturitních oborech a 22,5 % žáků v učebních oborech středních odborných škol a středních odborných učilišť (SOŠ a SOU).

Největší zastoupení studujících na gymnáziu vykazují okresy Olomouc (36,8 %) a Prostějov (34,3 %). Nejméně studujících gymnazistů je v okrese Šumperk (20,8 %). Okresy Jeseník (32,0 %) a Přerov (28,9 %) se v počtu žáků studujících na gymnáziích blíží krajskému průměru (31,6 %).

V maturitních oborech SOŠ a SOU má největší zastoupení okres Přerov (52,4 %). Nejméně studujících je v okrese Šumperk (20,8 %).

V učebních oborech SOŠ a SOU studuje nejvíce žáků v okrese Jeseník (37,6 %) a nejméně v okrese Přerov (18,8 %).

2.3.3.1. Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj věnuje podpoře technického a odborného školství velkou pozornost. V rámci Podpory polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji poskytuje Olomoucký kraj stipendia na vybrané obory vzdělání žákům učňovských oborů vzdělání a žákům technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou.

Cílem Podpory polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji je finanční podpora žáků středních škol se sídlem na území Olomouckého kraje bez ohledu na jejich zřizovatele ve vybraných oborech vzdělání s cílem:

- zvýšit zájem žáků o studium vybraných dlouhodobě perspektivních učebních oborů s vysokou uplatnitelností na trhu práce;
- podporovat aktivity vedoucí ke zvýšení počtu žáků v technických oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou perspektivních na trhu práce;
- motivovat žáky k lepším výsledkům v oblasti chování i vzdělávání;
- podporovat trh práce zajištěním dostatku kvalifikované pracovní síly v uvedených oborech.

Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji navazuje na systém stipendií Olomouckého kraje, kdy žáci učňovských oborů vzdělání jsou podporováni od školního roku 2010/11. Žáci technických oborů vzdělání zakončených maturitní zkouškou jsou podporováni od školního roku 2014/15. Od školního roku 2018/2019 je podporováno již 45 oborů vzdělání, z toho 30 učebních a 15 maturitních. Nabídka podporovaných oborů je každoročně upravována na základě žádostí škol a potřeb trhu práce. Prostřednictvím této podpory se daří zabránit poklesu zájmu o některé obory vzdělání, či dokonce zvýšit počet žáků – např. u oboru obráběč kovů, instalatér nebo elektrikář.

Další formou Podpory polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji je realizace aktivit projektů na implementaci krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání, jehož hlavní prioritou je právě podpora polytechnického vzdělávání. Do aktivit projektů je zapojena více než polovina všech středních škol v kraji.

2.3.3.2. Jesenické stipendium a podpora regionu

Od školního roku 2020/2021 zavádí Olomoucký kraj nový stipendijní program pro žáky středních škol na Jesenicku (dále jen Jesenické stipendium). V rámci tohoto stipendia se Olomoucký kraj zavázal ve spolupráci se Sdružením měst a obcí Jesenicka a městem Jeseník poskytovat žákům středních škol v oblasti Jesenicka jednorázový finanční příspěvek. Stipendium je určeno žákům maturitních i učebních oborů vzdělání středních škol na Jesenicku, vyjma žáků oborů vzdělání gymnázium a gymnázium se sportovní přípravou. Hlavním cílem stipendia je podpořit zvýšení

počtu žáků ve středních školách na Jesenicku a zvýšit motivaci žáků ke vzdělávání v tomto regionu a i tímto způsobem bojovat proti odchodu dětí, žáků a studentů z regionu Jesenicko. Dopad zavedení Jesenického stipendia bude pravidelně vyhodnocován. V případě, že zavedení Jesenického stipendia nebude mít pozitivní dopad na počet žáků středních škol v regionu Jesenicka, bude tento program podpory ukončen.

Současně s Jesenickým stipendiem byla rozšířena nabídka oborů za účelem zatraktivnění vzdělávací nabídky škol, aby i tímto způsobem byly zmírněny odchody žáků 9. tříd z Jesenicka. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště strojírenské a stavební, Jeseník, Dukelská 1240, nově nabízí maturitní obor informační technologie a učební obor vzdělání elektrikář, což přineslo i změnu názvu školy na Střední průmyslovou školu Jeseník s účinností od 1. 1. 2020. Střední škola gastronomie a farmářství Jeseník nabízí nový maturitní obor vzdělání masér ve zdravotnictví a od 1. 9. 2020 mění název školy na Střední škola gastronomie, farmářství a služeb Jeseník. Odborné učiliště a Praktická škola, Lipová – lázně 458 nabízí nové učební obory vzdělání kameník, tesař a ošetřovatel.

2.3.3.3.   *Struktura vzdělávací nabídky škol*

V Olomouckém kraji nabízejí střední školy všech zřizovatelů pestrou škálu oborů vzdělání, ze které si mohou žáci 9. tříd vybrat podle svého zájmu s ohledem na budoucí profesní zaměření. V oblasti vzdělávací nabídky bude Olomoucký kraj pokračovat ve schvalování rozsahu nabídky studijních a učebních oborů jednotlivých škol tak, aby tato vzdělávací nabídka odpovídala dostupnosti a požadavkům trhu práce. Rada Olomouckého kraje při rozhodování vychází z předpokladů úřadů práce o zaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů středních škol a závěrů jednání Rady pro rozvoj lidských zdrojů a Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje. Úřad práce v Olomouci pro potřeby odboru školství a mládeže zpracovává údaje o počtech absolventů jednotlivých středních škol v členění dle trvalého bydliště a pravidelně informuje o počtech absolventů škol Olomouckého kraje, kteří po ukončení střední školy nenašli uplatnění na trhu práce, a zůstali tak v registraci místně příslušného úřadu práce.

Při změnách ve struktuře vzdělávací nabídky škol bude přihlíženo k:

- a. podpoře oborů s technickým a přírodovědným zaměřením, v případě dalších oborů pak těch, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce;
- b. potřebnému minimálnímu počtu žáků v denní formě vzdělávání k dosažení ekonomické efektivity (a zachování pedagogické úrovně) vzdělávání;
- c. zájmu o obory nabízené školou na trhu práce a úspěšnosti žáků školy u maturitní zkoušky;
- d. skutečnosti, zda škola realizuje celoživotní vzdělávání a rekvalifikace;
- e. kladnému hodnocení školy v inspekční zprávě ČŠI (např. alespoň v jednom bodu hodnocení příkladů dobré praxe).

2.3.3.4. Management škol

Olomoucký kraj bude nadále věnovat pozornost hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. V Olomouckém kraji, jako prvním ze všech krajů, probíhá již od roku 2002 periodické hodnocení práce ředitelů škol a školských zařízení. Ředitelé jsou ve tříletých cyklech postupně hodnoceni. Vzhledem k této skutečnosti můžeme konstatovat, že vedení škol v Olomouckém kraji dosahuje kvalitních výsledků.

Důležitým faktorem pro zkvalitnění vedení středních škol je nabídka vzdělávání v oblasti manažerských dovedností. Kromě funkčního studia se Olomoucký kraj zaměřuje na další zvyšování manažerských dovedností ředitelů škol a bude i nadále podporovat projekty zaměřené na tuto oblast.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Zlepšit vybavenost a podmínky pro studium (budování odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost).	Počet vybudovaných odborných učeben, sportovišť, prostorů pro projektovou výuku a mimoškolní činnost.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje, ostatní zdroje.
b) Realizovat kroky, které povedou ke srovnatelné úrovni v přijímacím řízení na obdobných typech škol.	Zavedení systému, který povede ke stanovení srovnatelné úrovně v přijímacím řízení na obdobných typech škol.	2022. Asociace krajů České republiky, školy obdobného zaměření v kraji.	Státní rozpočet.
c) Podporovat zapojení škol do Krajského akčního plánu II a projektů Implementace krajského akčního plánu I a II.	Počet škol zapojených do projektů.	2020–2023. Olomoucký kraj, zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU.
d) Rozvíjet a prohlubovat spolupráci škol s odborníky z praxe.	Počet škol spolupracujících s odborníky z praxe.	Průběžně. Střední školy, firmy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
e) Podporovat odborné vzdělávání využíváním tzv. šablon.	Počet realizovaných projektů z tzv. šablon.	Průběžně. Střední školy.	Strukturální fondy EU.
f) Podporovat zkvalitnění jazykového vzdělávání ve školách.	Počet realizovaných projektů zaměřených na jazykové vzdělávání.	Průběžně. Střední školy.	Strukturální fondy EU.
g) Podporovat mimořádně nadané žáky.	Počet nadaných dětí, žáků a studentů podpořených např. formou ocenění Talent Olomouckého kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.

h) Usilovat o snížení počtu žáků ve třídě z důvodu individualizace výuky, práce s nadanými žáky a žáky ohroženými školním neúspěchem.	Počet žáků ve třídě.	Průběžně. MŠMT, střední školy.	Státní rozpočet.
i) Podporovat tzv. klíčové kompetence žáků – čtenářská, matematická, finanční gramotnost, podnikavost aj.	Počet realizovaných projektů zaměřených na tyto oblasti, zprávy ČŠI.	Průběžně. Střední školy.	Strukturální fondy EU.
j) Začleňovat nové technologie do výuky, podporovat využívání digitální technologie s důrazem na rozvoj digitálních kompetencí, jejich propojení s rozvojem technického myšlení, technické tvořivosti, manuální zručnosti, infromatického myšlení žáků a prohlubování znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti.	Zprávy ČŠI, výroční zprávy středních škol, podíl učitelů využívajících digitální technologie ve výuce.	Průběžně. Střední školy, zřizovatelé, Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
k) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na rozvoj digitálních kompetencí.	Počet učitelů s absolvovanými kurzy DVPP zaměřenými na rozvoj digitálních kompetencí.	Průběžně. Střední školy, Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
l) Podporovat všechna opatření, která povedou ke snižování administrativní zátěže v projektové i mimoprojektové činnosti škol.	Nižší administrativní zátěž škol.	Průběžně. Zřizovatelé, MŠMT.	Státní rozpočet.
m) Podporovat realizaci dalšího vzdělávání na školách.	Počet škol poskytujících další vzdělávání.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje, ostatní zdroje.
n) Podporovat realizaci projektů zaměřených na rozvoj managementu školství.	Realizace projektů.	Průběžně. Střední školy, Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.

2.3.3.5. *Gymnázia*

Gymnaziální vzdělávání bude i nadále maturitním oborem, který je optimální pro přípravu ke studiu na vysokých školách, a je tudíž určeno žákům se studijními předpoklady. Je to dáno tím, že učební plány gymnázií umožňují kvalitní všeobecné vzdělání. Tuto univerzalitu všeobecného vzdělání mohou absolventi úspěšně využít na vysokých školách všech zaměření. Dá se očekávat, že mezi maturitními obory budou ze strany uchazečů i nadále preferovány gymnaziální obory na úkor ostatních středních škol, což s sebou nese nebezpečí snižování kvality vzdělávání na gymnáziích. Síť těchto škol je na území kraje díky opatření kraje odpovídající a je třeba podporovat její stabilitu. Do budoucna je nežádoucí počet gymnázií navyšovat.

Regulaci bude nutno nadále uplatňovat zejména při stanovování počtu žáků přijímaných na osmiletá a šestiletá gymnázia u všech zřizovatelů. Další masivní odliv

žáků ze základních škol do víceletých gymnázií by se negativně promítl do kvality vzdělávání na 2. stupni základních škol. Podíl počtu žáků na víceletých gymnáziích vůči počtu žáků druhého stupně základních škol by měl být udržen v rozpětí celorepublikových 5–10 %. Je zároveň důležité udržet standard kvality víceletých gymnázií jako výběrových škol.

Zvýšení kvality žáků přijímaných na gymnázia může napomoci také systém plošného hodnocení výsledků vzdělávání žáků na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol. Také nově zavedená forma maturitní zkoušky může významně ovlivnit kvalitu vzdělávání v gymnáziích. Výsledky maturitních zkoušek poté budou mít vliv na zájem žáků základních škol o jednotlivá gymnázia. Lze očekávat, že si žáci budou volit gymnázia s dobrými výsledky a postupně bude omezován zájem o školy s horšími výsledky. Náročnost maturitní zkoušky tak může příznivě ovlivnit také budoucí volbu oboru vzdělání uchazečů. S předpokládaným nárůstem počtu neúspěšných žáků u maturitních zkoušek lze očekávat postupný odliv těchto žáků k nematuritním oborům.

Současný systém přijímacího řízení ke vzdělávání na střední školy je stanoven platnou legislativou, která umožňuje ředitelům středních škol v případě oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou stanovit hranici nepodkročitelného minima, tj. stanovit minimální počet bodů, kterého musí uchazeč dosáhnout, aby splnil kritéria přijímacího řízení. Právě problematika stanovení hranice nepodkročitelného minima je aktuálně jeden ze zásadnějších problémů v oblasti školství. Je vhodné, aby hranice nepodkročitelného minima byla nastavena v rámci jednotlivých typů středních škol jednotně. Vhodně nastavená hranice nepodkročitelného minima umožní ředitelům středních škol nepřijímat do maturitních oborů vzdělání uchazeče, kteří nemají studijní předpoklady. Nastavením a důsledným dodržováním hranice nepodkročitelného minima i v dalších kolech přijímacího řízení dojde ke zvýšení kvality vzdělávání na středních školách a snížení míry neúspěšnosti žáků u maturitních zkoušek.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Upravit poměrné zastoupení gymnaziálního vzdělávání v nabídce středních škol a v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR a nenavyšovat kapacitu gymnaziálního vzdělávání. Nezvyšovat počet gymnázií.	Procento žáků vzdělávaných na víceletých gymnáziích, procento přijímaných žáků na víceletá gymnázia, počet gymnázií.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
b) Podporovat bilingvní gymnázia.	Počet žáků na bilingvních gymnáziích.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
c) Vést s řediteli škol diskusi o nastavení kritérií přijímacího řízení s využitím jednotné přijímací zkoušky.	Kritéria přijímacího řízení.	Průběžně. Zřizovatelé, gymnázia.	Státní rozpočet.

d) Podporovat spolupráci Univerzity Palackého v Olomouci a dalších vysokých škol s gymnázii v regionu s cílem zvýšit zájem o přírodovědné a technické studium.	Procento žáků odcházejících po absolvování gymnázia na vysoké školy technického, přírodovědného a lékařského zaměření.	Průběžně. Gymnázia, vysoké školy.	Státní rozpočet.
e) Podporovat inovativní metody výuky přírodovědných předmětů spojené s praxí na odborných pracovištích univerzity nebo špičkových technologických pracovištích firem.	Počet gymnázií spolupracujících s vysokými školami a technologickými pracovišti.	Průběžně. Gymnázia, vysoké školy, firmy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, jiné zdroje.
f) Podporovat spolupráci gymnázií se středními školami v zahraničí.	Počet gymnázií spolupracujících se zahraničními středními školami.	Průběžně. Olomoucký kraj, gymnázia.	Rozpočet Olomouckého kraje, vlastní zdroje.
g) Podporovat kariérové poradenství zaměřené na výběr vhodné vysoké školy.	Počet gymnázií zapojených do činnosti Krajského centra podpory kariérového poradenství.	2020–2023. Olomoucký kraj, gymnázia.	Rozpočet Olomouckého kraje, strukturální fondy EU.
h) Podporovat podnikavost, kreativitu k rozvoji vlastního potenciálu žáků a směřování k odpovědnému podnikání.	Počet gymnázií zapojených do činnosti Krajského centra podpory podnikavosti.	Průběžně. Olomoucký kraj, gymnázia.	Rozpočet Olomouckého kraje, strukturální fondy EU.
i) Systematicky snižovat administrativní náročnost činností středních škol.	Technická podpora, metodiky.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet.
j) V rámci pravidelného hodnocení ředitelů škol zohledňovat výsledky jednotných maturitních zkoušek.	Výsledky jednotných maturitních zkoušek.	Průběžně. Olomoucký kraj, gymnázia.	Státní rozpočet.

2.3.3.6. Střední odborné školy

Do sítě odborných škol se řadí obchodní akademie, zdravotnické školy, hotelové školy, průmyslové školy, zemědělské školy, pedagogické školy, umělecké školy a lesnické školy. Uplatnění absolventů je velmi široké v oblastech výrobní i nevýrobní sféry, v průmyslové nebo živnostenské sféře. Pro řadu absolventů je toto vzdělání přípravou ke studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách.

Některé střední školy mají svým zaměřením nebo vyučovaným oborem výrazně nadregionální charakter. Tyto školy nazýváme školami solitérními. V Olomouckém kraji to jsou obory pedagogické, lesnické, oděvní, technologie potravin, polygrafie, poštovní, sociální péče, požární ochrany, některé zdravotnické obory aj.

V případě solitérních škol je nezbytné podporovat materiálně-technickou základnu, plnicí hlavní činnost (to je poskytování podmínek pro praktickou výuku) a doplňkovou činnost (plnicí ekonomickou, výrobní činnost). Tato základna musí být v souladu se školním vzdělávacím programem daného oboru.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat rozvoj technických oborů na školách poskytujících vzdělávání v oborech ukončených maturitní zkouškou.	Počet žáků v oborech podporovaných Olomouckým krajem. Projekty zaměřené na rozvoj technického vzdělávání.	Průběžně. Zřizovatelé.	Rozpočet Olomouckého kraje, strukturální fondy EU.
b) Podporovat redukci obsahu učiva ve všech složkách RVP a posílit výuku praxe v maturitních oborech.	Obsah novelizovaných RVP.	MŠMT, NPI ČR.	Státní rozpočet.
c) vést s řediteli škol diskusi o nastavení kritérií přijímacího řízení s využitím jednotné přijímací zkoušky.	Kritéria přijímacího řízení.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Státní rozpočet.
d) Podporovat materiální vybavení a personální zajištění odborného vzdělávání v souladu s požadavky průmyslu 4.0 (automatizace, robotizace, digitalizace).	Počet investičních a neinvestičních projektů.	Průběžně. Střední školy.	Strukturální fondy EU.
e) Podporovat prezentace odborných škol ve spolupráci s firmami regionu a VŠ.	Počet aktivit – burzy, přehlídky škol.	Průběžně. Střední školy, vysoké školy, firmy.	Vlastní zdroje, ostatní zdroje.
f) Sledovat a vyhodnocovat výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek a přijmout opatření zajišťující kvalitu středního odborného vzdělávání.	Výsledky žáků středních odborných škol u maturitních zkoušek.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Státní rozpočet.
g) U soliterních škol podporovat materiálně-technickou základnu tak, aby školy mohly plnit hlavní i doplňkovou činnost.	Stav materiálně-technické základny u soliterních škol.	Průběžně. Střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
h) Využívat prvky duálního vzdělávání v technickém vzdělávání (realizace praxí v optimální míře pro získání potřebných kompetencí, propagace technických oborů, možnost vzdělávání žáků v reálném prostředí budoucích zaměstnavatelů aj.).	Podpis memoranda o spolupráci v oblasti duálního vzdělávání.	Průběžně. MŠMT, Olomoucký kraj, svazy zaměstnavatelů, střední školy.	Státní rozpočet, jiné zdroje.
i) Podporovat činnost a rozšiřování sítě krajských metodických kabinetů odborného zaměření.	Počet kabinetů a zapojených SŠ.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední školy.	Strukturální fondy EU.

j) Podporovat činnost krajského metodického kabinetu digitální gramotnosti, automatizace a virtuální reality.	Počet zapojených SŠ.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední školy.	Strukturální fondy EU.
k) Systematicky snižovat administrativní náročnost činností středních škol.	Technická podpora, metodiky.	Průběžně. MŠMT, zřizovatelé.	Státní rozpočet.
l) V rámci pravidelného hodnocení ředitelů škol zohledňovat výsledky jednotných maturitních zkoušek.	Výsledky jednotných maturitních zkoušek.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední odborné školy.	Státní rozpočet.

2.3.3.7. Střední odborná učiliště a odborná učiliště

Soustavu středního vzdělání s výučním listem tvoří:

A) střední odborná učiliště (SOU), která připravují žáky pro výkon dělnických povolání v učebních oborech a pro výkon některých náročných dělnických povolání a některých technicko-hospodářských činností provozního charakteru ve studijních oborech;

B) odborná učiliště (OU), která připravují pro výkon povolání odpovídajících příslušnému učebnímu oboru. Mohou též poskytovat přípravu pro výkon jednoduchých činností žáků, kteří jsou schopni samostatně pracovat, ale jejichž pracovní a společenské uplatnění musí být řízeno jinými osobami. V Olomouckém kraji existují krajská odborná učiliště jednak jako součásti středních škol, jednak jako samostatné subjekty.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat střední vzdělání s výučním listem v rozsahu potřeb trhu práce a regionu.	Uplatnitelnost absolventů jednotlivých oborů vzdělání s výučním listem a s maturitní zkouškou na trhu práce v regionu.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet.
b) Rozvíjet spolupráci se zaměstnavateli umožňující odbornou praxi žákům středních škol.	Realizované odborné praxe žáků.	Průběžně. Střední školy, zaměstnavatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů (např. workshopy, kulaté stoly, zapojení odborníků z praxe do výuky, stáže pedagogů ve firmách, aj.).	Spolupráce škol a zaměstnavatelů.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
d) Podporovat unikátní obory v rámci kraje (např. formou stipendií).	Počet žáků v unikátních oborech.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.

e) Podporovat standardizaci závěrečných zkoušek oborů středního vzdělání s výučním listem.	Počet škol a žáků v jednotlivých oborech vzdělání zapojených do spolupráce s organizací MŠMT, která je pověřena realizovat, organizovat a řídit uvedené činnosti při standardizaci závěrečných zkoušek.	Průběžně. Střední školy.	Státní rozpočet.
f) Ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR a profesními svazy a sdruženími podporovat programy, které zvyšují kvalitu oborů středního vzdělání s výučním listem a prestiž řemesla.	Počet škol zapojených do spolupráce na projektech s Hospodářskou komorou a profesními sdruženími.	Průběžně. Střední školy, Hospodářská komora ČR, AK ČR, profesní svazy a sdružení.	Vlastní zdroje, ostatní zdroje.
g) Dlouhodobě podporovat veškeré aktivity vedoucí ke snížení rizik předčasného odchodu žáků z oborů středního vzdělání s výučním listem včetně podpory centra kariérového poradenství.	Počet žáků, kteří předčasně opustí vzdělávání, činnost Krajského centra kariérového poradenství.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední školy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
h) Systematicky podporovat učitele při implementaci revidovaného kurikula a podporovat profesní rozvoje pedagogů zaměřené na podporu implementace revidovaného RVP.	Programy profesního rozvoje pedagogů zaměřené na podporu implementace revidovaného RVP a metodickou podporu v oblasti změn obsahu výuky plynoucích ze změn kurikula a metodickou podporu začlenění a vyhodnocení nových nebo inovovaných odborných kompetencí do výuky a podporu rozvoje digitální a finanční gramotnosti.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy.	Státní rozpočet.
i) Začleňovat nové technologie do výuky, podporovat využívání digitální technologie s důrazem na rozvoj digitálních kompetencí, technického myšlení, technické tvořivosti, infromatického myšlení žáků a prohlubování znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti.	Investice, modernizace technologií.	Průběžně. Zřizovatelé, střední školy	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje.
j) Systematicky snižovat administrativní náročnost činností středních škol.	Technická podpora, metodiky.	Průběžně. MŠMT, zřizovatelé.	Státní rozpočet.
k) Podporovat činnost sítě krajských metodických kabinetů (KMK) a její rozšiřování.	Počet KMK.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

2.3.4. Konzervatoř

Jedná se o samostatný druh školy, který je na pomezí sekundárního a terciárního vzdělávání. Vzdělávání v konzervatoři rozvíjí znalosti, dovednosti a další schopnosti žáka získané v základním a v základním uměleckém vzdělávání, poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých nebo uměleckých a umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně-dramatické umění. Na konzervatoři lze dosáhnout středního vzdělání s maturitní zkouškou, a to nejdříve po 4 letech v denní formě vzdělávání v šestiletém vzdělávacím programu nebo po 8 letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu, nebo vyššího odborného vzdělání, kdy absolvent získá oprávnění používat za jménem titul DiS. (diplomovaný specialista), a to úspěšným ukončením šestiletého nebo osmiletého vzdělávacího programu.

V Olomouckém kraji působí od roku 2008 Konzervatoř Evangelické akademie, která byla do krajského města přemístěna z Kroměříže. Olomouc tak získala instituci, která se výrazně podílí na kulturním dění v Olomouckém kraji.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podpořit realizaci vzdělávacích programů v konzervatoři.	Počet vzdělávacích programů realizovaných na konzervatoři.	Průběžně. Konzervatoř.	Státní rozpočet.

2.3.5. Terciární vzdělávání

Terciární sektor vzdělávání se člení na vzdělávání vyšší odborné a vysokoškolské. Vyšší odborné vzdělávání organizují prakticky zaměřené vyšší odborné školy a také konzervatoře, vysokoškolské vzdělávání poskytují tradičně vysoké školy.

2.3.5.1. Vyšší odborné školy

Vyšší odborné vzdělávání prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. V průběhu studia je věnován větší podíl odborné a praktické přípravě. Studium se ukončuje absolutoriem. Absolvent získá vyšší odborné vzdělání a je oprávněn používat za jménem titul DiS. (diplomovaný specialista).

V Olomouckém kraji je do rejstříku škol a školských zařízení k 1. 1. 2020 zapsáno celkem 8 VOŠ, z toho 4 jsou zřizované krajem, 1 církevní a 3 VOŠ zřizované soukromými subjekty. Nabízejí vzdělání ekonomické, zdravotnické, technické, v oblasti cestovního ruchu a vzdělání v oblasti sociální a charitní činnosti. Všechny VOŠ zřizované krajem mají jako svoji součást střední školu. VOŠ zřizované soukromým subjektem a církví působí jako samostatný subjekt.

Olomoucký kraj bude podporovat inovace v nových akreditovaných vzdělávacích programech vyššího odborného vzdělávání s ohledem na měnící se trh práce a dále spolupráci VOŠ s VŠ vedoucí k lepší dostupnosti mezi vyšším odborným a vysokoškolským vzděláváním.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat inovaci vzdělávacích programů.	Počet inovovaných nových akreditovaných programů.	Průběžně. Vyšší odborné školy.	Státní rozpočet.
b) Podporovat spolupráci vyšších odborných škol s vysokými školami při zavádění kreditního systému hodnocení studentů vyšších odborných škol.	Počet VOŠ, které zavedly kreditní systém hodnocení studentů.	Průběžně. Vyšší odborné školy.	Státní rozpočet.
c) Podporovat spolupráci VOŠ s VŠ vedoucí k lepší dostupnosti mezi vyšším odborným a vysokoškolským vzděláváním.	Novela školského zákona a vyhlášky o vyšších odborných školách.	Průběžně. Vyšší odborné školy, vysoké školy.	Státní rozpočet.

2.3.5.2. Vysoké školy

V Olomouckém kraji mají sídlo jedna veřejná vysoká škola univerzitního typu, a to Univerzita Palackého v Olomouci, a dále dvě vysoké školy neuniverzitního typu – Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s., a Vysoká škola logistiky o.p.s. v Přerově. Výuku na detašovaných pracovištích v Šumperku pak poskytuje Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.

S ohledem na nízké procento vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva v kraji v porovnání s průměrem ČR (viz kapitola 1.2.3.) je nutná podpora těchto škol s cílem zvýšit počet studujících na vysokých školách. Olomoucký kraj proto dlouhodobě podporuje činnost vysokých škol na svém území, zejména v oblastech zvyšování kvality vzdělávání na vysokých školách s cílem zvýšení uplatnitelnosti absolventů jednotlivých typů akreditovaných studijních programů na trhu práce, rozvoje spolupráce vysokých škol a středních škol v regionu (včetně podpory nadaných žáků), inovativních aktivit, podpory vědecko-výzkumných kapacit, které umožňují transfer ekonomického know-how do regionu, podpory profesně zaměřených studijních programů na vysokých školách v Olomouckém kraji, podpory akademicky zaměřených studijních oborů na vysokých školách v Olomouckém kraji zaměřených na polytechnické vzdělávání, nové technologie a průmysl.

Univerzita Palackého v Olomouci, Vědeckotechnický park UP, další vysoké školy a významní zaměstnavatelé v Olomouckém kraji spolupracovali při tvorbě Výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci 2014–2020 (tzv. RIS 3). RIS 3

v Olomouckém kraji navazovala na Regionální inovační strategii vydanou Olomouckým krajem v roce 2011. Cílem aktivit Regionální inovační strategie je posílení konkurenceschopnosti Olomouckého kraje v oblasti vědy, výzkumu, vývoje a inovací a vytvoření znalostně ekonomického prostředí, které bude reflektovat aktuální potřeby a trendy v národní, ale také nadnárodní ekonomice. Olomoucký kraj bude i do budoucna podporovat obdobnou spolupráci vysokých škol a dalších aktérů v regionu. Vysoké školy z Olomouckého kraje se rovněž podílejí na vybraných aktivitách projektu implementace Krajského akčního plánu s názvem „Rovný přístup ke vzdělávání s ohledem na lepší uplatnitelnost na trhu práce“ a počítá se s jejich zapojením také do dalšího implementačního projektu KAP.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat činnost vysokých škol působících na území Olomouckého kraje.	Finanční podpora vysokým školám působícím na území Olomouckého kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj, vysoké školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
b) Podporovat zvyšování kvality vzdělávání na vysokých školách.	Kvalita vzdělávání na vysokých školách.	Průběžně. Olomoucký kraj, vysoké školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
c) Podporovat rozvoj spolupráce vysokých škol a středních škol v regionu (včetně podpory nadaných žáků).	Počet společných akcí/projektů.	Průběžně. Olomoucký kraj, vysoké školy, střední školy.	Rozpočet Olomouckého kraje, strukturální fondy EU.
d) Podporovat rozvoj profesně zaměřených studijních programů na vysokých školách v Olomouckém kraji.	Počet profesně zaměřených studijních programů na vysokých školách v Olomouckém kraji.	Průběžně. Olomoucký kraj, vysoké školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
e) Podporovat rozvoj akademicky zaměřených studijních oborů na vysokých školách v Olomouckém kraji zaměřených na polytechnické vzdělávání, nové technologie a průmysl.	Počet akademicky zaměřených studijních oborů na vysokých školách v Olomouckém kraji zaměřených na polytechnické vzdělávání, nové technologie a průmysl.	Průběžně. Olomoucký kraj, vysoké školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
f) Spolupracovat s vysokými školami se sídlem na území Olomouckého kraje v rámci výzkumných a inovačních strategií.	Počet společných projektů Olomouckého kraje a vysokých škol na území kraje.	Průběžně. Vysoké školy, sociální partneři.	Rozpočet Olomouckého kraje, strukturální fondy EU.

2.3.6. Další vzdělávání

V současné době je nutné si uvědomit neustálou potřebu získávání nových znalostí a dovedností pro účely přizpůsobení se měnícím se potřebám současného světa. Význam kvalitního systému dalšího vzdělávání jako nedílné součásti konceptu celoživotního učení se projevuje nejen v neustále rostoucím tempu rozvoje informačních a komunikačních technologií, ale také má velký význam v souvislosti s potřebami trhu práce, na kterém často chybí pracovníci s vhodnou kvalifikací. Čtvrtá průmyslová revoluce navíc přináší rychlý nástup a proměny technologií, způsobů a organizace práce a s tím související vznik nových povolání, jejichž specifika není možné identifikovat v rámci počátečního vzdělávání. Bude proto nutné i několikrát v průběhu života změnit kvalifikaci. Další vzdělávání přitom umožňuje zaměstnavatelům získávat kvalifikovanou pracovní sílu v relativně krátkém časovém období.

Přesto Česká republika patří k zemím, které mají relativně nízké procento účastníků dalšího vzdělávání ve srovnání s ostatními zeměmi EU. Přijetím strategického rámce Vzdělávání a odborná příprava 2020 se ČR přihlásila k dosažení evropské referenční úrovně, a to 15 % dospělých, kteří se mají v roce 2020 účastnit dalšího vzdělávání. Skutečnost je však taková, že nejvyšší účasti v dalším vzdělávání dosáhla Česká republika v roce 2011 (11,6 % populace), ale v roce 2018 byl podíl jen 8,5 % populace.

V uplynulém období byl jednou z priorit projektu „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje“ rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání, kdy mezi hlavní cíle projektu v této oblasti patřilo vytvoření ucelených, úplných a přehledných informací o celé oblasti celoživotního učení v kraji, vytvoření podmínek pro zapojení škol do procesu rekvalifikací či zapojení odborníků z praxe do dalšího vzdělávání.

Jedním z hlavních úkolů i pro další období bude zvyšovat motivaci dospělých k celoživotním vzdělávacím aktivitám. Důležitou roli v poskytování dalšího vzdělávání hraje síť středních škol, které působí jako centra celoživotního učení. Nositelem a koordinátorem činnosti této sítě škol je Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje (CUOK), které poskytuje nabídku vzdělávacích služeb dospělým, zejména v souvislosti se zákonem č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, vedoucích k získání profesních kvalifikací dle Národní soustavy kvalifikací. CUOK bylo založeno v březnu roku 2008 jako sdružení právnických osob – středních odborných škol z regionů Jeseník, Šumperk, Přerov, Olomouc, Prostějov a bylo zřízeno s podporou Olomouckého kraje a Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV) Praha. Sdružení je institucí pro vzdělávací, metodickou, evaluační, koordinační, poradenskou a informační činnost s působností v Olomouckém kraji a v současné době je jeho členem 27 škol z Olomouckého kraje.

Nabídku dalšího vzdělávání dále poskytují vysoké školy a soukromé vzdělávací instituce Olomouckého kraje.

Kromě zvýšení počtu účastníků dalšího vzdělávání bude pro následující období prioritou podporovat větší míru využití Národní soustavy kvalifikací širokou veřejností.

Každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona upravujícího zaměstnanost může využít systému uznávání založeného na zákoně o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a Národní soustavě kvalifikací.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Motivovat dospělé k celoživotním vzdělávacím aktivitám koordinační a osvětovou činností.	Účast dospělé populace na dalším vzdělávání.	Průběžně. Olomoucký kraj, úřad práce, zaměstnavatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, ostatní zdroje.
b) Podporovat zapojení škol a školských zařízení do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Počet škol a školských zařízení zapojených do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Průběžně. Školy, CUOK.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Podporovat činnost Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje.	Výroční zpráva.	Průběžně. CUOK.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
d) Podporovat implementaci systému uznávání, založeného na Národní soustavě kvalifikací, a dále jej propojovat s dalšími kvalifikačními systémy a rámcovými vzdělávacími programy tak, aby se rozšiřovala jeho uplatnitelnost v kraji.	Implementace systému uznávání, počet získaných profesních kvalifikací v NSK a počet autorizovaných osob v rámci NSK v kraji.	Průběžně. Školy, CUOK.	Státní rozpočet.
e) Podporovat rozšíření nabídky dalšího vzdělávání s ohledem na modernizaci společnosti a nové potřeby zaměstnavatelů.	Počet nových kurzů.	Průběžně. Školy, CUOK, ostatní instituce poskytující další vzdělávání.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.6.1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Nejdůležitějším faktorem pro zvyšování kvality vzdělávání dětí, žáků a studentů jsou kvalifikovaní, aprofobovaní a motivovaní pedagogičtí pracovníci. Olomoucký kraj se proto bude nadále věnovat zvyšování kvality a rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Rozvoj dovedností pedagogických pracovníků na poli nových didaktických metod a forem výuky, které povedou k rozvoji klíčových kompetencí a gramotnosti dětí, žáků a studentů.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Průběžně. Školy, vysoké školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků v oblasti formativního hodnocení, dovednost komunikace se zákonnými zástupci žáků, vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Průběžně. Školy, vysoké školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
c) Podporovat zvýšení dostupnosti DVPP v koordinaci s NPI ČR i mimo velká centra.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Průběžně. Školy, NPI ČR.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
d) Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na oblast digitálních dovedností včetně kybernetické bezpečnosti.	Počet pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Průběžně. Školy, vysoké školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
e) Podporovat rozvoj sítě krajských metodických kabinetů jako center podpory rozvoje odborných kompetencí pedagogických pracovníků.	Počet krajských metodických kabinetů, počet zapojených SŠ.	Průběžně. Olomoucký kraj, střední školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
f) Podporovat zvyšování profesního rozvoje vedoucích pracovníků v oblasti strategického řízení rozvoje škol a pedagogického vedení včetně kvalifikačních studií.	Počet vedoucích pedagogických pracovníků zapojených do dalšího vzdělávání.	Průběžně. Školy, NPI ČR.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
g) Podporovat DVPP zaměřené na uplatňování formativního hodnocení žáka včetně metodických postupů, které se k nim váží, a využívání formativního hodnocení podporovat	DVPP zaměřené na uplatňování formativního hodnocení na úrovni žáka, vzdělávací programy a metodické kurzy realizované v rámci podpory autoevaluačních aktivit.	Průběžně. Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.7. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných, školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona

Zásadní změnu v oblasti speciálního vzdělávání přinesla novela školského zákona z roku 2015 a následná novela vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, jejímž cílem byla úprava příslušných právních předpisů tak, aby byly uvedeny do vzájemného souladu a představovaly logický celek pro uplatňování systému podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také jen SVP) se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině, která není zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona, nepostačovala k naplňování vzdělávacích možností žáka a k uplatnění jeho práva na vzdělávání, doporučí školské poradenské zařízení zařazení žáka do školy, třídy, oddělení nebo studijní skupiny zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Dlouhodobým trendem je nicméně snižující se podíl žáků s konkrétním znevýhodněním podle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávajících se ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. V Olomouckém kraji činil počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávaných v běžných MŠ ve školním roce 2018/19 693 dětí (o 70 více než v roce 2017/18, o 108 více než v roce 2016/17). Ve třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona však od roku 2016/17 poklesl o 7 dětí k roku 2018/19, přičemž celkový počet dětí se znevýhodněním ve všech mateřských školách vzrostl o 108 dětí. Celkový podíl dětí se znevýhodněním vzdělávaných v běžných MŠ narostl v roce 2018/19 oproti roku 2016/17 o 115 dětí, tj. 86 %.

Co se týče základních škol, celokrajský počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných základních školách v Olomouckém kraji ve školním roce 2018/2019 činil 6 652 žáků (o 643 více než v roce 2017/18, o 1 736 více než v roce 2016/17). Od počátků společného vzdělávání dochází k nárůstu zejména vývojových poruch učení a chování, vad řeči a souběžných postižení více vadami. Tento nárůst lze přičíst nejen demografickému vývoji, ale i faktu, že tzv. hraniční diagnózy, které před počátkem společného vzdělávání zůstávaly opomenuty, jsou v současnosti

evidovány. Počet žáků ve třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona však od roku 2016/17 poklesl z 1 939 na 1 700 v roce 2018/19. Naopak podíl žáků se znevýhodněním vzdělávaných v běžných třídách základní školy mezi roky 2016/2017 a 2018/2019 vzrostl z 2 977 na 4 952, což je nárůst o 66 %.

Na středních školách celokrajský počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami činil ve školním roce 2018/2019 1 884 žáků (o 115 více než v roce 2017/18, o 326 více než v roce 2016/17). Počet žáků vzdělávajících se ve třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona na středních školách od roku 2016/17 poklesl z 982 na 875 v roce 2018/19. Podíl žáků se znevýhodněním vzdělávaných v běžných třídách středních škol naopak výrazně mezi roky 2016/2017 a 2018/2019 vzrostl, a to z 576 na 1 009, což je nárůst o 75 %.

Olomoucký kraj klade velký důraz na podporu rovných příležitostí ve vzdělávání prostřednictvím komplexních aktivit a opatření v návaznosti na schválenou školskou inkluzivní koncepci kraje s cílem zvýšení kvality vzdělávání. Podporovány budou aktivity vedoucí ke zvýšení vlivu škol na vzdělávací výsledky žáků, a to zejména žáků s potřebou podpůrných opatření. Do aktivit budou zahrnuty zejména školy vzdělávající vyšší podíl dětí a žáků se SVP.

Ojedinelá aktivita kraje je zacílena do jedné oblasti společného vzdělávání a tou je podpora pedagogů v aplikaci pohybových aktivit pro žáky se SVP, včetně podpory samotných žáků. Tělesná výchova bývá jediným předmětem, ze kterého bývají žáci uvolňováni. Ze zkušeností s integrací v zahraničí i u nás můžeme konstatovat, že integrace žáků se SVP do pohybových programů možná je. Mezi nejčastěji vnímané limity patří odborná příprava pedagogických pracovníků, nedostatek pomůcek a časová náročnost na přípravu.

Díky úzké spolupráci kraje s Univerzitou Palackého v Olomouci (Katedra aplikovaných pohybových aktivit na Fakultě tělesné kultury) bylo v rámci realizace projektu na implementaci krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání zřízeno Regionální centrum APA, které v kooperaci s PPP a SPC Olomouckého kraje poskytuje v této oblasti cílenou podporu. Žáci se SVP dostanou šanci stejně se rozvíjet v oblasti zdravého životního stylu jako jejich vrstevníci. Realizované intervence v rámci projektu budou pozitivně působit na žáky se SVP, pedagogy (včetně poradenských pracovníků v SPC), ale i na spolužáky bez SVP, pro které budou připraveny programy na výchovu k zodpovědnosti a přijímání jinakosti (a měnit případně jejich negativní postoje). Tím budou vytvořeny podmínky pro úpravu sociálního klimatu a vhodnějšího prostředí.

Olomoucký kraj v rámci podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami věnuje také velkou pozornost žákům nadaným a mimořádně nadaným, kteří jsou dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. zařazeni mezi žáky se SVP. V souladu s Koncepcí podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020 a prostřednictvím Krajské koordinační skupiny na podporu nadání, zřízené při krajském pracovišti NPI ČR, a Krajské sítě podpory nadání se Olomoucký kraj neomezuje pouze na cílovou skupinu mimořádně nadaných a nadaných žáků, nýbrž

zasahuje i do oblastí podpory identifikace, rozvoje a uplatnění nadání, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a mezioblastní spolupráce. Navíc v rámci realizace projektu na implementaci krajského akčního plánu vzdělávání bylo zřízeno Krajské centrum podpory nadání v polytechnickém a odborném vzdělávání. Značná pozornost je věnována ze strany Olomouckého kraje podpoře soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT, a to na krajské i okresní úrovni. V souladu s Konceptí podpory rozvoje nadání a péče o nadané a v návaznosti na rámcové vzdělávací programy jednotlivých typů škol vytváří příznivé podmínky pro větší zapojení žáků a studentů do této formy zájmového vzdělávání. Jedním z dalších přirozených prostředí pro identifikaci, podporu a rozvoj nadání jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání, a to především střediska volného času a domy dětí a mládeže.

Zásadní roli při vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných v Olomouckém kraji hraje Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje (dále také jen ŠIKK), která byla vytvořena v rámci realizace projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje. Cílem ŠIKK je naplánování aktivit vedoucích ke kvalitnímu vzdělávání ve školách respektující základní principy společného vzdělávání a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů. V rámci ŠIKK byl zmapován stav rovných příležitostí v území s následnou identifikací jednotlivých problémových oblastí a stanovením žádoucí změny.

2.3.7.1. Školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami neprobíhá jen formou individuální integrace na běžných spádových mateřských a základních školách, ale s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo s ohledem na průběh a výsledky dosavadního poskytování podpůrných opatření v běžné škole, také na školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona (dále také jako speciální škola). Speciální školy vycházejí vstříc speciálním vzdělávacím potřebám žáků a poskytují jim maximální možnou speciálně pedagogickou podporu. Olomoucký kraj si uvědomuje nenahraditelnou roli speciálních škol ve vzdělávání žáků se SVP. I proto je jednou z priorit Olomouckého kraje i nadále zachovat síť škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jako součást výchovně-vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji.

Tab. 15: Speciální školy, rozdělení dle zřizovatele (mimo škol při zdravotnických zařízeních)

okres	celkem				kraj				soukromé			
	právnícké osoby	jednotlivé školy			právnícké osoby	jednotlivé školy			právnícké osoby	jednotlivé školy		
		MŠ	ZŠ	SŠ		MŠ	ZŠ	SŠ		MŠ	ZŠ	SŠ
Jeseník	2	0	1	1	2	0	1	1	0	0	0	0
Olomouc	10	3	8	4	6	3	5	1	4	0	3	3
Prostějov	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Přerov	7	4	5	4	4	2	4	3	3	2	1	1
Šumperk	6	4	5	5	4	3	3	4	2	1	2	1
celkem	27	13	21	16	17	9	14	10	10	4	7	6

Speciální školy v Olomouckém kraji jsou zaměřeny na vzdělávání žáků s mentálním postižením, s tělesným postižením, souběžným postižením více vadami, dále se věnují zrakovým, sluchovým, logopedickým problémům, autismu a závažným vývojovým poruchám učení a chování.

Mezi priority Olomouckého kraje patří rovněž podpora osob s poruchou autistického spektra. Pro správné nastavení vzdělávání žáka s poruchou autistického spektra je třeba myslet na nejlepší zájem žáka tak, aby se co možná nejlépe rozvíjel. Je bezpodmínečně nutná spolupráce rodičů, speciálně pedagogického centra a školy, kdy hybnou silou celého procesu by měl být rodič, který má nejlepší zájem na kvalitním a efektivním vzdělávání svého dítěte. Za těchto předpokladů dochází ke kvalitnímu nastavení doporučení ke vzdělávání, zajištění podpůrných opatření a k jejich realizaci při vzdělávání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Zefektivnit systém školských poradenských zařízení zavedením sjednocených postupů při poskytování poradenských služeb, a to zejména při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a doporučování podpůrných opatření.	Sjednocené postupy při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a doporučování podpůrných opatření.	Průběžně. Zřizovatelé, školy, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
b) Podporovat zavádění opatření pro usnadnění přechodu, začleňování a setrvávání dětí a žáků do hlavního vzdělávacího proudu.	Počet dětí a žáků v hlavním vzdělávacím proudu.	Průběžně. Školy, rodiče.	Státní rozpočet.

c) Podporovat vznik multidisciplinárních služeb prevence a včasné intervence, včetně přímé odborné multidisciplinární podpory škol v práci s dětmi s problémovým chováním, emoční zátěží, duševním onemocněním.	Nastavení opatření směřujících ke zvýšení spolupráce mezi školami, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a poskytovateli sociálních služeb.	Průběžně. Školy, poradny, OSPOD, poskytovatelé sociálních služeb.	Státní rozpočet.
d) Zasazovat se o maximální rozvoj potenciálu všech dětí, žáků a studentů, včetně rozvoje jejich tvořivosti.	Hodnocení ČŠI ve výroční zprávě, počet aktivních škol a školských zařízení v oblasti podpory nadání zapojených do Krajských sítí podpory nadání.	Průběžně. Školy.	Státní rozpočet.
e) Podporovat činnost Krajského centra kariérového poradenství v oblasti podpory nadání.	Počet spolupracujících škol.	2020–2023. Olomoucký kraj, školy, PPP a SPC OK.	Strukturální fondy EU.
f) Podporovat činnost Regionálního centra aplikovaných pohybových aktivit.	Počet spolupracujících škol.	2020–2023. Olomoucký kraj, Univerzita Palackého v Olomouci, PPP a SPC OK.	Strukturální fondy EU.
g) Nadále podporovat školy a třídy zřízené v souladu s § 16 odst. 9 školského zákona a jejich počet optimalizovat v souladu s reálnými potřebami Olomouckého kraje.	Počet škol a tříd.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
h) Podporovat práci Spolku speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje.	Činnost Spolku.	Průběžně. Olomoucký kraj, Spolek.	
i) Podporovat vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra a nastavení jejich vzdělávání tak, aby se žák mohl co nejvíce rozvíjet.	Nastavená podpurná opatření.	Průběžně. PPP a SPC OK, školy, rodiče.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.8. Základní umělecké školy

Základní umělecké školy (ZUŠ) poskytují základy uměleckého vzdělávání v oboru hudebním, tanečním, literárně-dramatickém a výtvarném. Vzdělávání v ZUŠ je nezbytným předpokladem a východiskem pro další odborné studium na konzervatořích, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým a pedagogickým zaměřením. Zajišťují komplexní rozvoj uměleckého vzdělávání dětí, mládeže a dospělých a rozvoj jejich přirozeného talentu. Plní společensky přínosnou sociální prevenci negativních společenských jevů od předškolního věku až po dospělost, nicméně základní umělecké vzdělávání primárně slouží k rozvoji uměleckého talentu a nemělo by nahrazovat činnost zařízení pro zájmové

vzdělávání. V Olomouckém kraji k 1. 9. 2019 působí 28 základních uměleckých škol – 16 zřizuje Olomoucký kraj, 8 obce a 4 soukromé subjekty.

Podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let nesmí v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR přesáhnout hranici 20 %, což Olomoucký kraj splňuje. Současná hustota sítě ZUŠ i jejich oborové rozvrstvení v Olomouckém kraji dlouhodobě odpovídá požadavkům veřejnosti. Působnost ZUŠ je zejména místního významu a jen ve výjimečných případech regionálního významu. Z tohoto důvodu je, podobně jako v některých jiných krajích, které již nezřizují žádnou ZUŠ (Kraj Vysočina, Liberecký kraj či Královehradecký kraj), žádoucí jednat s městy a obcemi o možnosti převodu zřizovatelských kompetencí k ZUŠ z kraje na obce.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Po vzájemné dohodě zainteresovaných stran (škola, obec, kraj) umožnit přechod základních uměleckých škol zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí.	Počet převedených základních uměleckých škol do zřizovatelské kompetence obcí.	Průběžně. Územně samosprávné celky.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.
b) Umožnit přesuny mezi kapacitami jednotlivých uměleckých oborů v rámci stávající kapacity škol.	Změny v kapacitách jednotlivých uměleckých oborů.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet.
c) Provádět průběžné vyhodnocování školních vzdělávacích programů ve všech ročnících studia v ZUŠ.	Aktualizace ŠVP a podněty pro úpravy RVP.	Průběžně. Základní umělecké školy.	Státní rozpočet.
d) V souladu s vyhodnocením realizace RVP ZUV začleňovat nové (zejména digitální) technologie do výuky.	Hodnocení ČŠI ve výroční zprávě, změna RVP ZUV.	Průběžně. Základní umělecké školy.	Státní rozpočet.
f) Podporovat spolupráci ZUŠ v rámci Olomouckého kraje prostřednictvím dotačních titulů a grantů.	Výčet společných kulturních akcí pořádaných ZUŠ v rámci jejich vzájemné spolupráce.	Průběžně. Základní umělecké školy.	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje.
g) Podporovat spolupráci ZUŠ se zahraničními školami obdobného zaměření formou dotačních titulů a grantů.	Výčet společných kulturních akcí ZUŠ uskutečněných v rámci spolupráce se zahraničními partnery.	Průběžně. Základní umělecké školy.	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje.

2.3.9. Školy a školská zařízení jiných zřizovatelů

Řada škol a školských zařízení v Olomouckém kraji je zřízena jiným zřizovatelem. K 1. 9. 2019 se jedná o školy a školská zařízení zřízené obcemi (v oblasti středního vzdělávání se jedná o 3 gymnázia), církvemi (5 mateřských škol, 2 základní školy, 2 střední školy, 2 vyšší odborné školy, 1 konzervatoř a 3 samostatně zřízená školská zařízení) a soukromými subjekty (zde se jedná o 25 mateřských škol, 12 základních škol, 19 středních škol, 2 vyšší odborné školy a 4 základní umělecké školy).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zřizuje v Olomouckém kraji 6 organizací:

- Dětský domov se školou, základní škola a středisko výchovné péče, Šumperk;
- Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna, Olomouc – Svatý Kopeček;
- Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Veselíčko;
- Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Žulová, Komenského 154, 790 65 Žulová;
- Střední škola, základní škola a mateřská škola pro sluchově postižené, Olomouc, Kosmonautů 4;
- Výchovný ústav a střední škola, Dřevohostice, Novosady 248.

Z výše uvedeného výčtu je patrné, že školy a školská zařízení jiných zřizovatelů se poměrně významným způsobem podílejí na vzdělávání v Olomouckém kraji, a to i na středním vzdělávání.

Na školství v Olomouckém kraji se pohlíží jako na celek. Účelem je adekvátní, kvalitativně i kvantitativně efektivní síť škol na území kraje, která bude co do objemu i struktury plně vyhovovat potřebám regionu a jeho plynulému rozvoji. Z tohoto pohledu je nutné usilovat o to, aby školy jiných zřizovatelů akceptovaly střednědobé návrhy a záměry Dlouhodobého záměru a snažily se naplňovat cíle této strategie. Zástupci škol jiných zřizovatelů jsou členy poradních orgánů Olomouckého kraje pro oblast školství, především Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Zastupitelstva Olomouckého kraje.

Důležitou roli v koordinaci a strategickém plánování rozvoje vzdělávání v Olomouckém kraji hraje Pracovní skupina Vzdělávání Regionální stálé konference pro území Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Pohlížet na školství v Olomouckém kraji jako na celek bez ohledu na zřizovatele.	Počet středních a vyšších odborných škol jiných zřizovatelů v Olomouckém kraji + kapacity škol a počet klientů školských zařízení.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje, ostatní zdroje.

2.3.10. Jazykové školy

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky jsou podle školského zákona školy, které poskytují jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích a českém jazyce pro cizince. Od 1. 1. 2014 jsou všechny jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v Olomouckém kraji součástí středních škol zřizovaných Olomouckým krajem.

Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky poskytují jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích. Organizují výuku jazyků s odborným zaměřením a po jazykové stránce připravují pro výkon činností v mezinárodních stycích, pro překladatelskou, tlumočnickou i jinou činnost. Uskutečňují studium v jednoletých kurzech cizích jazyků s denní výukou – jednoleté pomaturitní studium. Organizují přípravné kurzy českého jazyka a zkoušky A1 pro trvalý pobyt cizinců na území České republiky a přípravné kurzy na mezinárodní certifikované zkoušky. Některé z nich mezinárodní zkoušky realizují. Studium v těchto školách může být zakončeno státní jazykovou zkouškou.

V oblasti jazykového vzdělávání je v Olomouckém kraji dostatek škol, a proto nebude v následném období třeba rozšiřovat počet těchto škol zápisem nových jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky do školského rejstříku.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat zachování jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách.	Počet jednoletých kurzů cizích jazyků na jazykových školách.	Průběžně. Jazykové školy.	Vlastní zdroje.
b) Podporovat spolupráci jazykových škol s dalšími subjekty.	Realizované případy spolupráce.	Průběžně. Jazykové školy.	Strukturální fondy EU, Olomoucký kraj.
c) Podporovat jazykové školy v organizaci zkoušky A1 z českého jazyka pro trvalý pobyt.	Počet úspěšných absolventů mezinárodních zkoušek.	Průběžně. Jazykové školy.	Státní rozpočet.

2.3.11. Školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Mezi školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy patří diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy. Olomoucký kraj zřizuje dětské domovy, další zařízení tohoto typu jsou zřizována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Dále se tedy věnujeme typu zařízení, ke kterému má kraj zřizovatelské kompetence.

Členění školských zařízení	Počet zařízení zřizovaných Olomouckým krajem	Počet zařízení zřizovaných MŠMT	Počet zařízení zřizovaných církví
Diagnostický ústav	0	1	0
Dětský domov	10	0	1
Dětský domov se školou	0	2	0
Výchovný ústav	0	2	0

2.3.11.1. Dětské domovy

Dětské domovy pečují o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména výchovné, vzdělávací a sociální úkoly. Účelem dětského domova je zajišťovat péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Do dětských domovů se umísťují děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, popřípadě maximálně do 26 let formou smluvního dobrovolného pobytu v případě, že studují a připravují se soustavně na budoucí povolání. U těchto klientů často praktikují dětské domovy tzv. samostatné bydlení. Dětské domovy poskytují dětem péči, kterou jinak poskytují rodiče či jiné osoby odpovědné za výchovu.

V Olomouckém kraji jsou všechny dětské domovy rodinného typu, což umožňuje intenzivněji a účinněji vést děti k budoucí samostatnosti a soběstačnosti, a tím dosáhnout lepší sociální integrace dětí do společnosti. Olomoucký kraj vnímá dodržování standardů kvality péče o děti v dětských domovech, které byly nastaveny ve všech zařízeních, jako jednu ze základních měřitelných veličin kvality práce dětských domovů.

Dříve navrhované systémové změny v oblasti dětských domovů zřizovaných krajem, které se týkaly převodu z MŠMT na MPSV, byly vládou opakovaně odmítnuty. Olomoucký kraj vždy zastával a zastává nadále s touto případnou změnou nesouhlasné stanovisko a bude ho prosazovat na Asociaci krajů.

MŠMT ve spolupráci s pracovními skupinami Asociace náhradní výchovy a Federace dětských domovů ČR začalo pracovat na tvorbě nového zákona, který by měl nahradit zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních. Olomoucký kraj bude podporovat účast odborníků z praxe v těchto pracovních skupinách a podporovat efektivní spolupráci všech subjektů participujících na péči o ohrožené děti a působících v resortu školství.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Účastnit se aktivně efektivní, systémové, jednotné a kooperující spolupráce všech subjektů participujících na oblasti péče o ohrožené děti.	Zvýšení četnosti setkávání se a odborných platform na specifická témata.	Průběžně. Olomoucký kraj, ředitelé dětských domovů.	Olomoucký kraj, vlastní zdroje, státní rozpočet.
b) Podporovat vzdělávání pedagogů dětských domovů.	Plnění standardů kvality péče, počet vzdělávacích akcí.	Průběžně. Olomoucký kraj, dětské domovy.	Státní rozpočet.
c) Vytvářet podmínky a podporovat vznik možnosti samostatného bydlení.	Počet klientů, kteří prošli v rámci dětského domova samostatným bydlením.	Průběžně. Olomoucký kraj, dětské domovy.	Olomoucký kraj, státní rozpočet, jiné zdroje.
d) V odůvodněných případech podporovat vznik elokovaných pracovišť (rodinné domy, byty v běžné zástavbě,...).	Počet elokovaných pracovišť, počet klientů, kteří je využívají.	Průběžně. Olomoucký kraj, dětské domovy.	Olomoucký kraj, státní rozpočet, jiné zdroje.
e) Nadále prosazovat zachování dětských domovů v gesci školství.	Legislativní rámec.	Průběžně. Olomoucký kraj, dětské domovy.	Státní rozpočet.
f) Podporovat možnosti dětských domovů čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů.	Počet realizovaných projektů.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Strukturální fondy EU.
g) Usilovat o návrat dětí do rodin, popř. náhradních rodin.	Počet návratů, ev. umístěných dětí do náhradní rodinné péče.	Průběžně. Olomoucký kraj, dětské domovy.	Státní rozpočet.

2.3.12. Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech; dále ve vybraném typu školských výchovných a ubytovacích zařízení – tzn. v domovech mládeže (ve vazbě na účel domova).

Zájmové vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Poskytuje účastníkům možnosti, jak smysluplně naplňovat svůj volný čas zájmovou činností. I přesto, že má zájmové vzdělávání výchovně-vzdělávací charakter, vhodně kompenzuje často nadměrnou zátěž ze školy. Zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (regenerační a relaxační) a sociální, zároveň rozvíjí účastníkům znalosti, dovednosti, talent a upevňuje sociální vztahy.

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují dle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, případně rekreační akce, dále mohou zajišťovat činnost osvětovou. Zařízení významně přispívají v oblasti preventivní výchovy – k ochraně před šířením patologických jevů a rizikového chování – a podporují rovné příležitosti.

2.3.12.1. Školní kluby a družiny

Školní kluby a školní družiny (dále jen ŠK, ŠD) patří mezi školská zařízení pro zájmové vzdělávání, která mohou zřizovat kraje, obce, soukromé osoby a církve. V Olomouckém kraji tato zařízení nejsou zřízena jako samostatné právní subjekty, činnost těchto zařízení vždy vykonává jiná právnická osoba.

ŠK a ŠD organizují zájmové vzdělávání především pro žáky základních škol před zahájením a po ukončení vyučování. Činnost těchto zařízení bývá zpravidla ukončena kolem 16. až 17. hodiny. Přesto však v některých případech mohou vytvářet konkurenční prostředí pro činnost středisek pro volný čas, proto bude Olomoucký kraj usilovat především o koordinaci vzdělávacích aktivit těchto zařízení.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Řešit komplexně volnočasové a zájmové vzdělávací aktivity tak, aby si ŠK a ŠD nekonkurovaly se středisky volného času.	Počet subjektů.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.

2.3.12.2. Střediska volného času

Střediska volného času jsou právními subjekty s příspěvkovou formou hospodaření. Zaujímají dominantní postavení v oblasti zájmového vzdělávání. Jsou zřizována jako domy dětí a mládeže se zájmovou působností zahrnující širokou škálu zájmového vzdělávání, kterou lze uskutečňovat různými formami činností. Jde zejména o činnosti pravidelné (zájmové kroužky, kurzy, výukové programy), příležitostné a spontánní (akce, soutěže), táborové (pobytové a příměstské tábory). Vysoká kvalita aktivit SVČ v oblasti zájmového vzdělávání, odbornost pedagogů SVČ, zkušenosti i znalosti lokálních poměrů a podmínek jim umožňují pružně reagovat na současné trendy mladé generace a regionální požadavky v oblasti naplňování volného času dětí a mládeže. Střediska volného času se podílí na další péči o děti, žáky a studenty nadané, a to ve spolupráci se školami a jinými institucemi.

Olomoucký kraj v současné době disponuje stabilizovanou sítí středisek volného času zařazených do rejstříku škol a školských zařízení. Tu k 1. 9. 2019 tvoří 17 zařízení, z toho 5 je zřizováno krajem, 9 obcemi, 2 církvemi a 1 soukromou osobou. Působnost uvedených zařízení je dle druhu a typu činnosti zejména místního významu a jen ve výjimečných případech regionálního významu. Z tohoto

důvodu je, podobně jako v některých jiných krajích, které již nezřizují žádné SVČ (Kraj Vysočina, Liberecký kraj či Královehradecký kraj), žádoucí jednat s městy a obcemi o možnosti převodu zřizovatelských kompetencí k SVČ z kraje na obce.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Po vzájemné dohodě zainteresovaných stran (škola, obec, kraj) umožnit přechod SVČ zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí.	Počet převedených SVČ do zřizovatelské kompetence obcí.	Průběžně. Územně samosprávné celky.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.
b) Vytvářet podmínky pro rozvoj činnosti školských zařízení pro zájmové vzdělávání.	Prostorové a materiální zázemí.	Průběžně. Zřizovatelé.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
c) Vytvářet podmínky pro užší spolupráci škol všech stupňů a školských zařízení pro zájmové vzdělávání k rozvoji nadání dětí, žáků, studentů včetně nabídky pomoci školám, programů, soutěží a stimulačních mimoškolních aktivit (odborná soustředění, přípravné kurzy, online vzdělávání, stáže, badatelská a zájmová činnost aj.).	Počet realizovaných aktivit.	Průběžně. Zřizovatelé, SVČ.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
d) Zaměřit další vzdělávání pedagogů školských zařízení na oblast práce s nadanými dětmi, žáky a studenty.	Počet pedagogů s odpovídajícím kurzem DVPP.	Průběžně. SVČ.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.
e) Usilovat o vybudování Edukačního parku Olomouckého kraje.	Vybudování Edukačního parku Olomouckého kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

2.3.13.   Systém poradenství ve školství

Systém poradenství ve školství se člení na poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Poradenské služby ve školách zabezpečují: výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog a školní speciální pedagog. Školská poradenská zařízení tvoří pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra.

Olomoucký kraj byl jedním z prvních krajů, které se za účelem zkvalitnění a rozšíření nabídky služeb speciálně pedagogických center vydaly cestou zřízení jednotného integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému s celokrajskou působností. Cílem této transformace bylo především zvýšení kvality a dostupnosti služeb speciálně pedagogického centra v rámci celého Olomouckého kraje.

2.3.13.1. Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a

K 1. 1. 2014 zahájilo činnost speciálně pedagogické centrum při Pedagogicko-psychologické poradně Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a. V souvislosti s tímto krokem došlo ke změně názvu školského zařízení, který zní Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, Olomouc, U Sportovní haly 1a (dále jen PPP a SPC OK).

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) poskytuje odbornou diagnostickou, intervenční a metodickou pomoc při řešení vývojových a vzdělávacích obtíží dětí, žáků a studentů, jejich rodinám a školám. Pracovníci poradny zjišťují připravenost dětí na povinnou školní docházku, poskytují pomoc při řešení výukových a výchovných potíží, doporučují zákonným zástupcům a řediteli školy zařazení žáka do příslušné školy a třídy i vhodnou formu jeho vzdělávání, případně zařazení do škol, tříd, oddělení a studijních skupin s upravenými vzdělávacími programy pro žáky se zdravotním postižením. Nedílnou součástí poradenské služby PPP je vyšetření profesní orientace žáků vycházejících ze základní školy, individuální vedení (terapie) klienta a také konzultace s rodiči a školou. PPP věnuje pozornost rovněž diagnostice a následné péči o mimořádně nadané žáky. Poradenské služby poskytuje poradna dětem, žákům a studentům ve věku 3 až 19 let, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení.

Ve školním roce 2018/2019 poskytovala PPP školské služby ve všech okresních městech Olomouckého kraje a v dalších sedmi detašovaných pracovištích a kontaktních místech pro celkem 20 922 klientů.

Na základě stávající struktury Pedagogicko-psychologické poradny Olomouckého kraje vznikne Krajské centrum prevence předčasných odchodů ze vzdělávání (dále také KCPPO). Centrum povede krajský metodik prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, který vytvoří tým 5 metodiků prevence předčasných odchodů ze vzdělávání (včetně samotného krajského metodika). Každý metodik bude působit na jednom z 5 zapojených pracovišť Pedagogicko-psychologické poradny Olomouckého kraje (v Olomouci – krajský metodik, Přerově, Prostějově, Šumperku, Jeseníku). Každý z těchto metodiků bude koncepčně realizovat preventivní, intervenční a kompenzační opatření směřující k minimalizaci rizik předčasných odchodů ze vzdělávání na základních a středních školách v okrese působnosti pracoviště PPP. V centru bude také působit Koordinátor věcných aktivit KCPPO, jehož hlavním úkolem bude koordinace činností projektu se standardními činnostmi PPP a SPC Olomouckého kraje.

Speciálně pedagogické centrum (SPC) je školské poradenské zařízení poskytující poradenské služby žákům se zdravotním postižením a žákům se zdravotním znevýhodněním. Speciálně pedagogické centrum zajišťuje komplexní psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům, kteří žáky se zdravotním postižením nebo se zdravotním znevýhodněním vyučují. SPC zjišťuje připravenost žáků se zdravotním postižením na povinnou školní docházku, poskytuje podporu a pomoc při integraci

zdravotně postiženého žáka do běžného typu školy, zpracovává odborné podklady pro zařazení dětí do jiného vhodného typu školy, zjišťuje speciální vzdělávací potřeby žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním, stanovuje druh a stupeň podpůrného opatření.

SPC poskytovalo ve školním roce 2018/2019 poradenské služby v šesti městech Olomouckého kraje, od ledna 2019 rozšířil poskytování služby na pracovišti v Přerově.

V Olomouckém kraji v současnosti fungují SPC krom PPP a SPC Olomouckého kraje také při šesti školách, z nichž dvě zřizuje Olomoucký kraj, tři soukromé subjekty a jednu školu zřizuje MŠMT. Ze systémového hlediska bude potřebné SPC pod školami zřizovanými Olomouckým krajem převést pod PPP a SPC Olomouckého kraje.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat rozšíření nabídky služeb pedagogicko- -psychologického poradenství formou dalších míst poskytování školských služeb s ohledem na potřeby regionu a zřizovatele v rámci stávajících kapacit.	Počet míst poskytování služeb.	Průběžně. Zřizovatel, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.
b) Zefektivnit systém školských poradenských zařízení zavedením sjednocených postupů při poskytování poradenských služeb, a to zejména při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a doporučování podpůrných opatření.	Jednotná pravidla pro poskytování poradenských služeb ve školských poradenských zařízeních.	Průběžně. PPP a SPC OK.	Státní rozpočet.
c) Podporovat aktivity vedoucí k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání.	Zřízení a činnost Krajského centra prevence předčasných odchodů ze vzdělávání. Počet metodiků-konzultantů při pobočkách PPP.	Průběžně. Olomoucký kraj, PPP a SPC OK.	Strukturální fondy EU.
d) Převést SPC fungující pod školami zřizovanými Olomouckým krajem pod PPP a SPC OK.	Převedená SPC pod PPP a SPC OK.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, vlastní zdroje.

2.3.13.2. Kariérové poradenství

Kariérové poradenství představuje široké spektrum aktivit zaměřených na poskytování kariérových informací a rozvíjení dovedností žáků pro řízení vlastní kariéry. Žákům i jejich rodičům poskytuje relevantní informace pro volbu vzdělávací a profesní dráhy v celoživotní perspektivě. Cílem kariérového poradenství je, aby žák

dokázal efektivně využívat dostupné informační zdroje, rozhodovat se podle nich a plánovat a řídit svoji kariéru.

Kariérové poradenství ve středním vzdělávání může přispívat ke snižování nezaměstnanosti absolventů škol, k předcházení předčasným odchodům ze vzdělávání a ke zvyšování podílu žáků, kteří se budou vzdělávat i po úspěšném absolvování aktuální formy vzdělávání. Díky tomu se může stát významným nástrojem pro zvyšování atraktivity odborného vzdělávání.

Na kariérovém poradenství ve školách se dlouhodobě podílejí zejména výchovní poradci, školská poradenská zařízení, která poskytují zvláště pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací dráhy, a informační a poradenská střediska, která se nacházejí na okresních kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR a poskytují především odbornou poradenskou pomoc při volbě a změně povolání. Kromě toho mohou žáci a studenti využívat řadu dostupných online zdrojů, zejm. internetový portál www.infoabsolvent.cz.

Novým cílem kraje v této oblasti je podpora kariérového poradenství prostřednictvím síťování a tvorby zázemí pro zvyšování kompetencí, výměnu zkušeností a metodické vedení kariérových, případně výchovných poradců na základních i středních školách v kraji. Podpora kariérového poradenství bude zahrnovat na jedné straně podporu práce s nadanými žáky a na straně druhé částečně i prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání. Nově zřízené Krajské centrum kariérového poradenství bude poskytovat metodickou podporu, profesní poradenství a odborné konzultace novým i stávajícím kariérovým poradcům základních škol, gymnázií i středních odborných škol, a to prostřednictvím jejich dalšího vzdělávání.

Olomoucký kraj také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a společně s úřadem práce se podílí na vydání a distribuci atlasů školství s přehledem oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje. Základním školám také Olomoucký kraj poskytuje propagační materiál, kterým podporuje zájem o učební obory požadované na trhu práce. Tradici získává také Burza práce a vzdělání, kde jsou pořadateli i vystavujícími hosty (Olomoucký kraj, krajská pobočka Úřadu práce ČR v Olomouci, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Krajská hospodářská komora OK, zaměstnavatelé, střední školy, vyšší odborné školy, vysoké školy) poskytovány kompletní informace z oblasti plánování a realizace profesní volby.

Nejvýznamnější úlohu v kariérovém poradenství na školách hraje výchovní poradce, který v rámci specializované činnosti poskytuje zejména kariérní informace (o studijních příležitostech, zaměstnáních, kariérních postupech, trendech a podmínkách trhu práce, vzdělávacích institucích apod.), dále kariérovou výchovu, která pomáhá pochopit studentům jejich motivace a hodnoty a porozumět tomu, jak mohou být ve společnosti prospěšní, která zahrnuje i vlastní kariérové poradenství, jež pomáhá porozumět vlastní identitě a činit uvědomělá rozhodnutí ohledně povolání. Výchovní poradci získávají kvalifikaci pro svou činnost na školách

specializovaným studiem pro výchovné poradce dle § 8 vyhlášky č. 317/2005 Sb. ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů, které v Olomouckém kraji poskytuje Pedagogická fakulta Univerzity Palackého. Výchovní poradci zde mohou také dále zvyšovat svou kvalifikaci v oblasti kariérového poradenství v kurzech CŽU zaměřených na pedagogickou diagnostiku, pedagogicko-psychologické či speciálně pedagogické aspekty poradenství apod.

Mezi hlavní problémy rozvoje kariérového poradenství patří nedostatečná časová kapacita výchovného poradce na ZŠ, SŠ pro oblast kariérového poradenství (z finančních důvodů se slučuje pozice kariérového a výchovného poradce), úzké pojetí kariérového poradenství na ZŠ i SŠ (chybějící přehled kariérních poradců o aktuálním stavu trhu práce po ukončení ZŠ/SŠ) a nedostatečná spolupráce rodičů s kariérovými poradci na školách (nedocení role kariérového poradce při volbě povolání dítěte).

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Zajistit organizaci prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje.	Prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje.	Průběžně. Střední a vyšší odborné školy.	Vlastní zdroje.
b) Podílet se i nadále na vydávání Atlasů školství.	Počet vydání Atlasů školství.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje, ostatní zdroje.
c) Informovat veřejnost o podpoře Olomouckého kraje žáků vybraných oborů požadovaných na trhu práce.	Výstavy Scholaris, Burzy práce a vzdělání.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.
d) Organizovat setkání výchovných poradců základních škol Olomouckého kraje, pravidelně, alespoň 1x ročně, informovat výchovné poradce o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.	Počet setkání výchovných poradců základních škol Olomouckého kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.
e) Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství.	Počet zapojených pedagogických pracovníků do DVPP v oblasti kariérového poradenství, činnost Krajského centra kariérového poradenství.	Průběžně. Zřizovatelé, školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.
f) Podporovat spolupráci výchovných poradců a úřadu práce a výchovných poradců se zaměstnavateli.	Počet setkání výchovných poradců se zaměstnanci úřadů práce / zástupci zaměstnavatelů.	Průběžně. Školy.	Státní rozpočet, strukturální fondy EU.

2.3.14. Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže

Primární prevence rizikových projevů chování představuje složitý a mnohovrstevný soubor opatření a aktivit zaměřených především do oblasti prevence drogových závislostí, alkoholismu, tabakismu, kriminality, virtuálních drog, patologického hráčství, záškoláctví, všech forem násilného chování, šikany, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu.

Cílem primární prevence je napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, dále k výchově ke zdravému způsobu života, zejména ve smyslu široce pojaté tolerance, vědomí vlastní osobnostní hodnoty, právní a zdravotní odpovědnosti a odmítání všech forem násilí, destrukce a sebepoškozování, jež vede ke zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních i v běžném životě.

V popředí zájmu je aktuálně již několik let zejména „specifická primární prevence“, která představuje cílené aktivity zaměřené přímo na rizikovou populaci a možný výskyt rizikového, sociálně deviantního či sociálně patologického chování.

V resortu školství efektivní uplatnění nejčastěji nalézá především „všeobecná a selektivní“ primární prevence, v odůvodněných případech je však zapotřebí i prevence „indikované“.

Výkon primární prevence je řešen institucionálně s přispěním odborného personálního zázemí. Konkrétně stojí především na oporách příslušného legislativního zázemí a současně na činnosti intervence metodiků prevence, a to od úrovně ústřední přes krajskou, oblastní až po školní.

Koncepce a systém primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže vycházejí v resortu školství ze Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2019–2027. Na úrovni Olomouckého kraje jsou obsaženy v kapitole o projevech a prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve Strategickém protidrogovém plánu Olomouckého kraje na léta 2019–2022 a ve specializovaném dokumentu Krajského plánu primární prevence rizikových projevů chování na léta 2019–2022.

V oblasti přímé podpory především školních preventivních programů a programů nestátních neziskových organizací, jež musí být realizovány ve prospěch výkonu primární prevence na školách a školských zařízeních, každoročně MŠMT ČR v přenesené působnosti financuje tyto programy z účelové státní dotace. Olomoucký kraj na tuto oblast v samostatné působnosti rovněž každoročně vyčleňuje finanční prostředky ze svého rozpočtu.

Střednědobé návrhy a záměry primární prevence na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Udržet stabilní systém veřejnoprávního výkonu primární prevence v Olomouckém kraji, síť služeb a organizací podílejících se na primární prevenci a zajistit zvýšení efektivity realizace primární prevence na školách.	Počet akcí napříč vertikálním systémem výkonu primární prevence, počet realizovaných programů, statistická data ze systému výkaznictví.	Průběžně. Olomoucký kraj, PPP a SPC OK, ZŠ a SŠ na území Olomouckého kraje.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.
b) V rámci koordinačních aktivit dosáhnout zvýšení podpory práce školních metodiků prevence, funkčnosti školních poradenských pracovišť, realizace třídnických hodin na školách a navýšení finančního krytí primární prevence ze strany Olomouckého kraje.	Cílená metodická podpora aktivit školních metodiků prevence jak ze strany krajského, tak i oblastních koordinátorů prevence, cílená informační kampaň (subordinační opatření legislativa neumožňuje) pro ředitele škol. Tvorba národního metodického materiálu k realizaci třídnických hodin na školách.	Průběžně. MŠMT + Olomoucký kraj, PPP a SPC OK.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.
c) Udržet systém průběžného vzdělávání pedagogů v tématech primární prevence, každoroční realizaci Krajské konference primární prevence a zajistit informovanost škol o nabídce vzdělávání v primární prevenci. Cíleně podporovat vzdělávání školních metodiků prevence ve specializačním 250hodinovém studiu.	Cíleně vytvářet nové a podporovat stávající vzdělávací nabídky v oblasti proškolení pedagogů v tématech primární prevence. Realizovat každoročně Krajskou konferenci primární prevence (vždy na nové profilační téma) a společně s ní předcházející systém vzdělávání pedagogů.	Průběžně. Olomoucký kraj, PPP a SPC OK, NNO a UP v Olomouci.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.
d) Vést školní metodiky prevence k včasnému zachycení rizikového chování žáků a studentů a následné intervenci, podporovat využití systému výkaznictví a zaměřit se na vybrané rizikové projevy chování žáků.	Obsáhlá a strukturovaná data statistik jednotlivých parametrů a ukazatelů výkazů primární prevence na úrovni jednotlivých škol, dále na úrovni okresů a sumárně i na úrovni Olomouckého kraje. Počty intervencí ve školách, počty porad a individuálních konzultací.	Průběžně. Olomoucký kraj, PPP a SPC OK, ZŠ a SŠ na území Olomouckého kraje.	Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje, vlastní zdroje škol.

2.3.15. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) má v České republice svoji dlouhou tradici. Cílem EVVO je rozvíjet kompetence různých cílových skupin k odpovědnému environmentálnímu chování prostřednictvím výchovně-vzdělávacích programů, informačních služeb či jiných prostředků.

EVVO je zaměřena na celou populaci, která je podle specifických cílů a prostředků dále dělena na hlavní cílové skupiny: pracovníky veřejné správy, děti a mládež, podnikatelský sektor a na širokou (laickou) veřejnost. Zvláštní důraz je kladen na EVVO dětí a mládeže, neboť v raném věku se formují celoživotní postoje a návyky.

EVVO je také součástí vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR), které každému člověku umožní získat znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty potřebné pro vytváření udržitelné budoucnosti a které spočívá ve vyvážení ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje. Současně se zaměřuje na rozvoj aktivního občanství, participaci v občanské společnosti a vzdělávání k toleranci, vzájemnému respektu a demokratickým hodnotám.

Základním strategickým dokumentem, podle kterého se realizuje EVVO a VUR na území Olomouckého kraje, je Konceptce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje. Hlavním cílem pro následující období bude aktualizace krajské konceptce EVVO tak, aby reflektovala aktuální poznatky a trendy v dané oblasti.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Aktualizovat krajskou koncepci EVVO.	Aktualizovaná krajská konceptce EVVO.	2021. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.
b) V souladu s finančními možnostmi Olomouckého kraje realizovat aktivity vycházející z Konceptce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje, zejména v oblasti školství.	Realizované aktivity z Konceptce environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje, zejména v oblasti školství.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.
c) Podporovat environmentální projekty škol, školských zařízení a dalších subjektů prostřednictvím vyhlašovaných dotačních titulů Olomouckého kraje, vyhlašovaných soutěží, hledáním dalších finančních zdrojů a prezentací úspěšných projektů.	Počet, rozsah a kvalita realizovaných environmentálních projektů.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy a školská zařízení, NNO.	Rozpočet Olomouckého kraje.

<p>d) Rozvíjet spolupráci s organizacemi (př. nevládními neziskovými organizacemi) poskytujícími služby v oblasti EVVO zacílenými na děti, mládež a veřejnost.</p>	<p>Šíře a kvalita nabídky služeb v oblasti EVVO a v oblasti mimoškolního zájmového vzdělávání, poskytovaných zejména nevládními neziskovými organizacemi, středisky volného času a dalšími subjekty působícími v Olomouckém kraji, se zacílením na děti, mládež a veřejnost.</p>	<p>Průběžně. Olomoucký kraj.</p>	<p>Rozpočet Olomouckého kraje.</p>
<p>e) Rozvíjet komunitní funkci škol, kdy se školy stávají prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a také prostorem pro sdílení zkušeností s dalšími školami a s mimoškolním prostředím (veřejná správa, NNO, podniková sféra, veřejnost).</p>	<p>Počet zapojených škol a počet účastníků.</p>	<p>Průběžně. Školy.</p>	<p>Státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje.</p>

2.3.16. Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách

2.3.16.1. Evropské vzdělávací programy

Evropské vzdělávací programy hrají významnou roli v průběhu vzdělávacího procesu. Jedná se o grantové programy podporující evropskou dimenzi v počátečním i dalším vzdělávání.

V období 2014–2020 je mezinárodním vzdělávacím programem Evropské unie Erasmus+, který podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu, mládeže a neformálního vzdělávání. Erasmus+ si klade za cíl zvýšit kvalitu a přiměřenost kvalifikací a dovedností a zúčastnit se ho mohou studenti, učitelé, učni, dobrovolníci, vedoucí mládeže a funkcionáři amatérských sportovních organizací. Lze z něj také poskytnout finanční prostředky na partnerství vzdělávacích zařízení, mládežnických organizací, podniků, místních a regionálních úřadů a nevládních organizací, jakož i na reformy v členských státech s cílem modernizovat vzdělávání a odbornou přípravu a podpořit inovace, podnikatelské schopnosti a zaměstnanost.

Školy a školská zařízení v Olomouckém kraji mají možnost čerpání finančních prostředků z uvedeného programu na různé aktivity spojené se vzdělávacím procesem (formálním i neformálním), z nichž nejvýznamnější jsou projektové aktivity spojené s výměnnými pobyty studentů v zemích EU. Školy a školská zařízení mohou využívat a využívají také dalších dotačních programů, kterými jsou např. Fondy EHP a Norska či Česko-německý fond budoucnosti.

Olomoucký kraj finančně podporuje účast škol a školských zařízení v rámci evropských vzdělávacích programů a rozvoj jejich dalších mezinárodních projektů.

Školy a školská zařízení mohou požádat Olomoucký kraj o finanční příspěvek prostřednictvím Podpory mezinárodních výměnných pobytů mládeže a mezinárodních vzdělávacích programů, a to v následujících oblastech:

- výjezd dětí a mládeže do zahraničí;
- organizace výměnného pobytu pro děti, žáky a studenty ze zahraničních partnerských škol a školských zařízení;
- kofinancování mezinárodních vzdělávacích programů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat a propagovat evropské vzdělávací programy v Olomouckém kraji.	Počet škol a školských zařízení, které se zapojily do mezinárodních programů.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje.

2.3.16.2. Partnerství škol a školských zařízení

Jedním z důležitých předpokladů kvalitního vzdělávání nejen v Olomouckém kraji je budování partnerství škol a školských zařízení, včetně mezinárodních partnerství. Budování partnerství škol a školských zařízení není však omezeno pouze na vzájemnou spolupráci škol, ale lze vytvářet také partnerství škol s dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání, resp. aktéry, jichž se tato problematika dotýká, jsou to např. zaměstnavatelé a veřejná správa. Navazování takových mezinárodních partnerství umožňuje výměnu zkušeností mezi školami, pedagogy, žáky a dalšími aktéry působícími na poli vzdělávání a je v mnoha směrech přínosné pro všechny uvedené cílové skupiny a celkové zkvalitnění vzdělávacího procesu. Výše uvedené platí i pro partnerství škol v rámci regionu. Obzvláště pro partnerství mezi základními a středními školami, středními a vysokými školami a případně i trojstranná partnerství. Cílem je nejen přenos know-how, tematická setkávání, moderní formy komunikace (digitální přenos informací), vzájemné učení, ale především využití potenciálu pro rozvoj klíčových kompetencí v oblasti cizích jazyků, informatiky, přírodovědných předmětů a podnikání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat vznik partnerství škol a školských zařízení navzájem a s dalšími subjekty působícími na poli vzdělávání, zejména mezinárodní a regionální partnerství.	Počet škol a školských zařízení zapojených do mezinárodní či regionální spolupráce.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje.

b) Podporovat spolupráci škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.	Počet společných projektů škol a školských zařízení na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU, rozpočet Olomouckého kraje, vlastní zdroje.
c) V oblasti odborného vzdělávání podporovat spolupráci s podnikatelskou sférou.	Počet odborných škol, které aktivně spolupracují s podnikatelským sektorem.	Průběžně. Školy, zaměstnavatelé.	Strukturální fondy EU.
d) Podporovat realizaci projektů financovaných z ESF EU a zaměřených na spolupráci škol a školských zařízení.	Výše získaných finančních prostředků z ESF.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Strukturální fondy EU.

2.3.16.3. Studium na zahraničních školách

Olomoucký kraj zavedl v roce 2007 systém stipendií Olomouckého kraje určených k podpoře studia na zahraničních středních a vysokých školách. Účelem tzv. Studijního stipendia Olomouckého kraje na studium v zahraničí je finanční podpora zahraničních studijních pobytů žáků denního studia středních škol se sídlem na území Olomouckého kraje, studentů vyšších odborných škol se sídlem na území Olomouckého kraje nebo studentů vybraných studijních oborů vysokých škol na celém území ČR, motivace žáků a studentů k lepším studijním výsledkům, podpora jazykového vzdělávání. Měsíční podpora určená na kofinancování nákladů souvisejících se studijním pobytem příjemce stipendia na škole v zahraničí dosahuje až 3 000 Kč za každý celý kalendářní měsíc studijního pobytu.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Propagovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách.	Počet žáků a studentů z Olomouckého kraje, kteří byli úspěšně přijati k zahraničnímu studijnímu pobytu.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
b) Finančně podporovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách.	Výše finančních prostředků využitých na podporu studijního zahraničního pobytu žáků a studentů Olomouckého kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.

2.3.17. Krajský akční plán rozvoje vzdělávání a jeho implementace

Akční plánování je důležitý nástroj zlepšování strategického řízení vzdělávání ve školách v území. Při tvorbě konkurenceschopnosti regionu sehrávají vzdělávací instituce stěžejní roli, a to na všech úrovních. Dosavadní zkušenosti z realizace systémových změn na národní i krajské úrovni ve vzdělávání ukazují, že je nutné posílit přenos těchto změn na úroveň jednotlivých škol. Bez tohoto posílení není dopad systémových změn dostatečný a nepřispívá ke zvýšení kvality vzdělávání.

Proto byl k 1. 1. 2016 zahájen projekt Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje (dále jen KAP) jako nástroj zlepšování strategického řízení vzdělávání ve školách v území.

Olomoucký kraj v minulosti sledoval kvalitu vzdělávání dostupnými podklady (zprávy ČŠI, výsledky přijímacích zkoušek, výsledky maturitních zkoušek) u škol, které zřizoval. Se zahájením realizace projektu KAP a systémového projektu P-KAP byl spuštěn rozsáhlý soubor sběru dat, jež mají pomoci jednotlivým územím a zřizovatelům nastavovat podmínky podpory a rozvoje škol směřující k vyšší kvalitě vzdělávání.

Projekt KAP plynule navazuje na Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, realizovaný na území Olomouckého kraje, a současně na činnost Regionální stálé konference (dále také RSK), která pracuje s potřebami a požadavky získanými z území kraje na zacílení a směřování pomoci z evropských fondů.

V Regionálním akčním plánu rozvoje Olomouckého kraje byla zpracovávána i oblast vzdělávání. Tyto nástroje se aktuálně osvědčují a předpokládá se jejich fungování i v programovém období Evropské unie 2021–2027. V rámci RSK byla vytvořena Pracovní skupina (PS) Vzdělávání, na jejíchž jednáních jsou diskutována klíčová témata KAP a další priority kraje, a to především pro oblast středního a vyššího odborného školství. PS Vzdělávání byla vytvořena ze zástupců klíčových aktérů ovlivňujících tuto oblast na území kraje. Při sestavování této platformy byla snaha zajistit reprezentativnost z pohledu vzdělávání v regionu (zástupci škol a školských asociací, zaměstnavatelů, neziskového sektoru, kraje, měst a obcí, služeb zaměstnanosti, zástupce MŠMT/NPI ČR, zástupce ITI, zástupci MAP atd.). Složení PS Vzdělávání se dle aktuálních potřeb upravuje/doplňuje.

V oblasti regionálního školství byla velká část intervencí zajištěna prostřednictvím sběru a vyhodnocení specifických potřeb na regionální a místní úrovni. Tyto potřeby byly zahrnuty ve spolupráci s partnery v území do krajského a místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, které slouží pro koordinaci a zacílení výzev v budoucím programovém období EU. Prostřednictvím akčních plánů je řízena synergie jednotlivých operačních programů v území.

Dokument Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2019–2021 (dále jen KAP 2019–2021) navazuje na předchozí Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2016–2018, srovnává a upravuje hodnoty a popisuje aktuální situaci v regionu. Zohledňuje také aktivity, které byly dosud realizovány v rámci projektu KAP a projektu na jeho implementaci IKAP OK I, a zejména výstupy z aktuální evaluace KAP.

Dokument KAP 2019–2021, který identifikuje na základě analýzy potřeb území a analýzy potřeb škol hlavní priority kraje v oblasti vzdělávání, je také východiskem pro projektový záměr na jeho implementační aktivity. V období 2021–2023 budou realizovány dva krajské projekty s cílem naplnit akční plán naplňování priorit kraje.

Oba implementační projekty budou navazovat na již probíhající projekt IKAP OK I, jehož předpokládané datum ukončení je 31. 10. 2020. Navazující projekty budou obsahem i zpracováním jednotlivých klíčových aktivit vycházet z již dosažených výsledků, poznatků a zkušeností získaných v první vlně. Předpokládaná doba realizace je od 1. 11. 2020 do 30. 11. 2023. Naplnění cílů projektů bude dosaženo prostřednictvím:

- 1) rozvoje a zkvalitňování poskytovaných služeb v doposud vytvořené struktuře projektu IKAP OK I (Krajské metodické kabinety, Centra kolegiální podpory);
- 2) vybudování nových prvků struktury projektu (další krajská metodická centra) a jejich dalšího rozvoje.

Vše bude probíhat za spoluúčasti a spolupráce stávajících partnerských škol, jež byly zapojeny do projektu již v první vlně, a navíc budou do projektu zapojeny nové školy.

2.3.17.1. *Projektové záměry na implementaci KAP 2019–2021:*

Projekt 1:

Věcné aktivity	Popis
Podpora rozvoje gramotností	Aktivita bude zaměřená na pokračování podpory pedagogů SŠ, VOŠ a ZŠ v jejich snaze rozvíjet čtenářskou, matematickou (včetně finanční) a digitální gramotnost i informatické myšlení žáků. Dále bude pokračovat sdílení kvalitních výstupů dalších projektů na jednom místě v rámci webového portálu projektu. Bude doplňována a propojována již existující metodická podpora učitelů k rozvoji gramotností žáků prostřednictvím krajských metodických kabinetů.
Podpora polytechnického vzdělávání	Aktivita bude zaměřena na pokračování podpory podnícení zájmu žáků ze ZŠ a SŠ o polytechnické vzdělávání cestou intenzivní spolupráce pedagogů mezi ZŠ, SŠ a VOŠ v regionu s úzkou vazbou na zaměstnavatele, což povede k zatraktivnění výuky a setrvání žáků v tomto typu studia. Centra kolegiální podpory na vytipovaných středních školách budou lídry aktivity v regionu své působnosti.
Zvýšení kvality vzdělávání ve SŠ připravujících k výkonu regulované profese PP	Cílem aktivity bude podpora komplexních aktivit škol ve středních pedagogických školách připravujících k výkonu regulované profese pedagogického pracovníka prostřednictvím síťování, propojením kvalitní teoretické a praktické přípravy, zejména reflektovaných praxí žáků a žákyň.
Podpora kompetencí k podnikavosti	Podpora síťování škol a vytváření zázemí pro podporu podnikavosti a kreativity dětí a žáků, přičemž cílem této aktivity bude zvýšit kompetence pedagogických pracovníků ve výše uvedených oblastech prostřednictvím efektivních forem profesního rozvoje. Dalším cílem bude podpora spolupráce mezi školami vzájemně a s dalšími školskými/vzdělávacími zařízeními a organizacemi, sdílení dobré praxe a propojení neformálního, zájmového a odborného vzdělávání se zaměřením na inovace technologií a efektivní výuku podnikatelských kompetencí.

Kariérové poradenství	Cílem aktivity bude podpora kariérového poradenství prostřednictvím síťování a tvorby zázemí pro zvyšování kompetencí, výměnu zkušeností a metodické vedení kariérových, případně výchovných poradců na školách v kraji. Podpora kariérového poradenství bude zahrnovat i podporu práce s nadanými žáky.
Mobility	Podporováno bude stínování učitelů a poradenských pracovníků v hostitelské škole či školském poradenském zařízení, řízené debaty a konzultace s pedagogickými pracovníky a schůzky s dětmi, žáky, studenty a učiteli a dalšími pracovníky ve vzdělávání. Realizace mobilit umožní pedagogům trávit čas v dalších vzdělávacích institucích a pomohou jim skutečně se angažovat, učit a rozvíjet. Mobility budou určeny především pedagogům SŠ a VOŠ zapojených do činnosti krajských metodických kabinetů zřízených při jednotlivých Centrech kolegiální podpory.

Projekt 2:

Věcné aktivity	Popis
Podpora rovných příležitostí ve vzdělávání	Aktivita bude zacílena do jedné oblasti společného vzdělávání, kterou je podpora pedagogů v aplikaci pohybových aktivit pro žáky se SVP včetně podpory žáků, případně jejich rodičů. Aktivita bude realizována v úzké součinnosti s PPP a SPC Olomouckého kraje.
Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání	Aktivita bude v souladu s ŠIKK 2020–2021 zaměřena na komplexní preventivní a intervenční aktivity, které budou zaměřeny na žáka, jeho rodinu a školu.
Kariérové poradenství v odborném vzdělávání	Podpora kariérového poradenství ve středním odborném vzdělávání (zaměření na dvou- a tříleté učební obory). Podpora bude spočívat ve zvyšování kompetencí v oblastech metodiky a intervence v kariérovém poradenství a zvyšování kompetencí v oblasti strategie komunikace s žákem a jeho rodiči. Konkrétně se bude jednat o zvyšování kompetencí v těchto oblastech: <ul style="list-style-type: none"> – přestupy studentů na jiný učební obor nebo jinou školu se stejným oborem, – přechod na vhodné nástavbové studium, – prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, – volba vhodného pracovního zařazení.

Konečným výstupem obou projektů je zvýšení kvality vzdělávání v základních i středních školách. Naplnění tohoto cíle se bude dít cestou modernizace vybavení dílen, odborných učeben, laboratoří a učeben praktického vyučování. A v souladu s vizí průmyslu 4.0 a vzdělávání 4.0 bude důraz kladen na digitální vzdělávání, virtuální realitu, robotizaci a automatizaci. Tím zásadním faktorem bude učitel, kterému projekt umožní získat příslušné kompetence k využívání nejmodernějších prvků výuky a oporu v jeho odborném a pedagogickém rozvoji.

2.3.18. Spolupráce se sociálními partnery

Spolupráce se sociálními partnery (zaměstnavateli, úřady práce, profesními svazy, hospodářskými komorami, odborovými svazy, vysokými školami a dalšími) je již neodmyslitelnou součástí plánování a realizace rozvoje vzdělávání v Olomouckém kraji. Sociální partneři spolupracují s Olomouckým krajem při přípravě strategií, při projednávání struktury a kapacity oborů, při realizaci projektů a také při rozšiřování počtu oborů v rámci Podpory polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji.

Olomoucký kraj je společně s Krajskou hospodářskou komorou Olomouckého kraje, krajskou pobočkou Úřadu práce České republiky, Regionální radou odborových svazů ČMKOS Olomouckého kraje a Svazem průmyslu a dopravy České republiky signatářem Teritoriálního paktu zaměstnanosti Olomouckého kraje, který byl založen v roce 2016. Cílem Teritoriálního paktu zaměstnanosti Olomouckého kraje je usilovat o rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou na regionálním trhu práce, přispívat k přípravě kvalifikovaných pracovníků pro konkurenceschopnou ekonomiku kraje, podporovat tradiční sektory s vysokým potenciálem pro strategický a udržitelný rozvoj regionu i vznik kvalitních pracovních míst.

2.3.18.1. Duální vzdělávání

V České republice se aktuálně diskutuje o tématu zavedení částečného duálního systému v rámci zkvalitnění odborného vzdělávání a přípravy (OPV) s cílem zvýšení kvality absolventů OPV, zvýšení zájmu o OPV u dětí i dospělé populace, snížení počtu osob, které nedokončí OVP nebo po absolvování OVP opouští obor, a zlepšení vzdělávání a přípravy pro děti ze sociálně znevýhodněných skupin. S ohledem na konstantní proces technologických proměn a inovací ve výrobě bývá duální systém odborného vzdělávání považován za ideální nástroj přizpůsobení vzdělávacího obsahu nejaktuálnější poptávce a stavu na trhu práce právě s ohledem na fakt, že obsah praktického vzdělávání je vytvářen podniky samotnými.

Od roku 2017 pilotně ověřuje fungování duálního vzdělávání Svaz průmyslu spolu s pěti školami a pěti firmami v Moravskoslezském kraji. Účelem je posoudit možnosti využití prvků duálního systému v oblasti technického vzdělávání. Předpokládá se, že v případě pozitivních výsledků bude obdobný systém rozšířen i do dalších krajů.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Zavádět prvky duálního vzdělávání na odborných školách.	Počet škol zapojených do ověřování částečného duálního vzdělávání.	Průběžně. Olomoucký kraj, sociální partneři, školy.	Strukturální fondy EU, státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje, ostatní zdroje.
b) Rozvíjet spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy, Hospodářskou komorou ČR a dalšími sociálními partnery.	Formy spolupráce.	Průběžně. Olomoucký kraj, sociální partneři.	Strukturální fondy EU, státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje, ostatní zdroje.

2.3.18.2. Sektorové dohody a memoranda o spolupráci

Dalším formou spolupráce se sociálními partnery jsou sektorové dohody, jejichž cílem je ovlivnění rozvoje lidských zdrojů v ČR či určitém regionu prostřednictvím koordinovaných aktivit všech relevantních aktérů. První sektorovou dohodou v Olomouckém kraji byla Regionální sektorová dohoda pro Olomoucký kraj v oblasti elektrotechniky, která byla uzavřena v roce 2015. V roce 2018 pak byla uzavřena Regionální sektorová dohoda pro Olomoucký kraj v oblasti textilního, oděvního, kožedělného a obuvnického průmyslu.

Olomoucký kraj v roce 2018 rovněž uzavřel Memorandum o spolupráci na podporu technického vzdělávání v Olomouckém kraji se Sdružením automobilového průmyslu.

Cílem výše uvedených dohod je úzká spolupráce relevantních aktérů za účelem zajištění absolventů středních škol v souladu s požadavky trhu práce v Olomouckém kraji.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) V případě zájmu sociálních partnerů a potřeb trhu práce uzavřít další sektorové dohody, případně memoranda o spolupráci.	Počet nově uzavřených sektorových dohod, resp. memorand o spolupráci.	Průběžně. Olomoucký kraj, sociální partneři.	Strukturální fondy EU, státní rozpočet, rozpočet Olomouckého kraje, ostatní zdroje.

2.3.18.3. *Spolupráce středních škol a sociálních partnerů*

Užší kontakty a spolupráce se sociálními partnery jsou neodmyslitelnou součástí činnosti středních škol v uplynulých letech. Kromě standardních postupů při zajišťování odborné praxe žáků, případně dalšího profesního vzdělávání se ukazuje jako nepostradatelná spolupráce sociálních partnerů při samotné teoretické výuce, zpřesňování ŠVP nebo náplně vzdělávání jednotlivých předmětů s ohledem na uplatnění absolventů škol. Školy spolupracují s firmami rovněž v rámci realizací projektů či při pořádání konferencí zaměřených na odborné vzdělávání.

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Rozvíjet a prohlubovat spolupráci škol s odborníky z praxe.	Počet škol spolupracujících s odborníky z praxe.	Průběžně. Střední školy, firmy.	Strukturální fondy EU, vlastní zdroje.

3. EKONOMICKÁ ČÁST

Přímé neinvestiční výdaje, tedy především prostředky určené na mzdové výdaje zaměstnanců ve školství, plynuly až do roku 2019 do rozpočtu škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi přes kraje, a to prostřednictvím tzv. krajských normativů a dle „Principů rozdělování dotace na přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení Olomouckého kraje zřizovaná krajem a obcemi“.

Od roku 2020 dochází ke změně financování regionálního školství. Novelou zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, došlo ke změně pravidel pro financování regionálního školství. Školy a školská zařízení zřizovaná krajem, obcí nebo svazkem obcí (dále jen ÚSC) budou podle tohoto zákona financovány od 1. ledna 2020. Změna financování regionálního školství zasahuje oblast financování škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC, přičemž základní principy financování soukromých a církevních škol zůstaly beze změny.

Krajský úřad dále přiděluje v rámci přenesené působnosti dle zvláštního zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, finanční prostředky i soukromým školám, v tomto případě však dle normativů stanovených MŠMT.

Ze státního rozpočtu jsou prostřednictvím krajů také poskytovány finanční prostředky na rozvojové programy vyhlášené MŠMT a jiné účelové dotace pro školy obecní, krajské i soukromé. V souvislosti s reformou financování regionálního školství by mělo postupně dojít ke snížení vyhlášených rozvojových programů.

Dalším zdrojem finančních prostředků určených právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení jsou rozpočty jejich zřizovatelů. Na výši provozního příspěvku obecním školám nemá Olomoucký kraj žádný vliv, o jeho výši rozhodují zastupitelstva obcí v rámci své samostatné působnosti, a proto nejsou předmětem Dlouhodobého záměru kraje.

Příspěvek od zřizovatele je poskytován především na provoz, opravy a investice do majetku kraje. Olomoucký kraj se v rámci svého rozpočtu věnuje oblasti školství a mládeže i nad rámec příspěvku zřízeným organizacím, což podrobněji popisuje část „Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství a mládeže“.

Výše dotací na činnost organizací církevních nebo zřizovaných státem nejsou v Dlouhodobém záměru uvedeny, protože jsou financovány přímo MŠMT.

3.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty – státní rozpočet ČR

3.1.1. Financování přímých výdajů ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT

Na základě školského zákona § 160 odst. 1 písmeno c) a d) rozepisovalo až do roku 2019 MŠMT finanční prostředky na přímé výdaje ze státního rozpočtu pro jednotlivé kraje k financování škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC.

Objem finančních prostředků MŠMT stanovovalo krajům na základě počtu žáků v jednotlivých věkových kategoriích a na základě republikových normativů:

- dítě v předškolním vzdělávání – věková kategorie 3–5 let;
- žák plnící povinnou školní docházku – věková kategorie 6–14 let;
- žák v denní formě středního vzdělávání včetně zkrácených studií, včetně žáků nástavbového studia, bez žáků nižších ročníků víceletých gymnázií – věková kategorie 15–18 let;
- student v denní formě vyššího odborného vzdělávání – věková kategorie 19–21 let;
- počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež – věková kategorie 3–18 let v krajských zařízeních ústavní výchovy pro děti a mládež (dále jen KZÚV).

Na každého výše uvedeného žáka byly vztaženy veškeré neinvestiční výdaje vynakládané ze státního rozpočtu na všechny odpovídající druhy a typy škol a školských zařízení. Finanční prostředky byly tedy určeny nejen na výuku, ale i na činnost školních družin, školních jídelen, domovů mládeže, základních uměleckých škol, středisek volného času a poradenských pracovišť.

Financování regionálního školství ze státního rozpočtu ČR kromě přímých výdajů pro školy a školská zařízení zřizovaná ÚSC zahrnuje i objem finančních prostředků určených pro soukromé školy.

Tab. 16: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč

		2017	2018	2019
Přímé náklady		5 874 616	6 823 760	7 879 349
z toho:	Krajské školy	2 117 876	2 421 009	2 756 431
	Obecní školy	3 756 740	4 402 751	5 122 918
Soukromé školy		286 994	332 402	378 990
Regionální školství celkem		6 161 610	7 156 162	8 258 339

Pozn.: Upravený rozpočet 2017, 2018 a 2019.

Od roku 2020 MŠMT stanoví podle § 161 odst. 3 novely školského zákona výši prostředků pro jednotlivé školy a školní družiny, složenou z prostředků pro pedagogy

ve školách a školní družině, prostředků pro nepedagogické zaměstnance ve školách, prostředků na ostatní neinvestiční výdaje (ONIV) ve školách a prostředků na podpůrná opatření. MŠMT dále vyhlásí podle § 161a republikové normativy pro financování školských zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a školských výchovných a ubytovacích zařízení zřizovaných ÚSC a podle § 161b republikové normativy pro financování ostatních školských zařízení zřizovaných ÚSC. Krajský úřad v souladu se zásadami stanovenými MŠMT rozepisuje finanční prostředky výše uvedeným zařízením v § 161a a 161b prostřednictvím krajských normativů.

Finanční prostředky přímých výdajů ve smyslu výše uvedeného zákona jsou určeny na platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb a ostatní náklady vyplývající ze základních pracovněprávních vztahů, na výdaje podle § 184 odst. 1 a 2, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a na učebnice, pokud jsou podle tohoto zákona poskytovány bezplatně, a rovněž výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

Finanční prostředky lze použít také tehdy, zajišťuje-li škola povinnou součást vzdělávání dětí, žáků a studentů u jiné fyzické nebo právnické osoby.

Ačkoli se změna financování regionálního školství od ledna 2020 týká oblasti financování škol a školských zařízení zřizovaných ÚSC, přičemž základní principy financování soukromých a církevních škol zůstaly beze změny, zavazuje zákon č. 306/1999 Sb. MŠMT stanovit normativy jako roční objem neinvestičních výdajů ve veřejném školství na 1 dítě či žáka ve srovnatelném druhu školy či oboru vzdělání. Proto bude změna financování veřejného školství využita k vytvoření historicky prvního transparentního, stabilního a předvídatelného „převodového můstku“, naplňujícího požadavky § 4 zákona č. 306/1999 Sb.

V roce 2019 byla navržena nová struktura normativů pro soukromé základní školy pro rok 2020, zohledňující změnu principu financování přímých výdajů na vzdělávání v základních školách (opuštění principu lineární funkce v závislosti na velikosti základní školy a přiblížení konceptu naplněnostních kategorií třídy pro účely stanovení PHmax a opravného koeficientu k normativu na nenárokové složky platu). Stejně bude postupováno u mateřských škol a školních družin. Zároveň budou pokračovat práce na převodovém můstku pro střední školství, který je nezbytné připravit pro kalendářní rok 2021. (S ohledem na absenci pásem zohledňujících naplněnost střední školy ve stávající struktuře krajských normativů

i normativů MŠMT.) Celkové dopady změny struktury normativů na státní rozpočet jsou v rozpočtu kapitoly MŠMT zajištěny a zohledněny.

Od 1. 9. 2016 nabyla účinnosti novela § 16 školského zákona týkající se podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Na základě vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, se školám přidělují finanční prostředky na podpůrná opatření dle statistických výkazů.

V předchozích letech musel Olomoucký kraj přistoupit k řešení specifických záležitostí vzdělávacího systému Olomouckého kraje v rámci normativního rozpisu rozpočtu. Zejména se jednalo o vysoký počet pedagogické asistence, který mimo jiné vycházel z trendu MŠMT významně podpořit integraci do běžných škol. V roce 2015 navíc tento počet asistentů pedagoga enormně vzrostl a tento nárůst nebyl v rozpočtu stanoveném Olomouckému kraji z MŠMT nijak zohledněn.

Od roku 2017 financuje MŠMT podpůrná opatření na začátku roku dle skutečnosti k 1. 1. kalendářního roku. Během roku pak krajský úřad financuje nová podpůrná opatření z rezervy, kterou si stanovil, vyjma roku 2017, kdy ještě MŠMT část roku financovalo nová podpůrná opatření nad rámec rezervy. Od 1. 1. 2020 bude nově výši rezervy stanovovat MŠMT.

Tab. 17: Poskytnuté finanční prostředky na podpůrná opatření v Kč

Podpůrná opatření		2017		2018		2019	
		Počet zaměst.	NIV celkem	Počet zaměst.	NIV celkem	Počet zaměst.	NIV celkem
z toho:	Krajské školy	63,25	25 688 420	150,81	57 284 200	170,51	71 112 300
	Obecní školy	278,97	118 936 123	751,97	294 211 360	951,60	406 226 920
Regionální celkem	školsství	342,22	144 624 543	902,78	351 495 560	1122,11	477 339 220

MŠMT v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2019–2023 konstatuje v souvislosti s demografickým vývojem růst výkonů v regionálním školství. Pokračování tohoto trendu růstu výkonů v regionálním školství předpokládá MŠMT až do školního roku 2024/2025. Nemá-li být uvedený očekávaný nárůst výkonů v RgŠ doprovázen závažnými ekonomickými negativními důsledky (snižování výdajů na jednotku výkonu a s tím spojené důsledky jak v oblasti odměňování, tak i v oblasti ostatních neinvestičních výdajů hrazených ze státního rozpočtu), bude nutno zdroje státního rozpočtu pro RgŠ v příštích letech zvyšovat úměrně tomuto růstu výkonů.

Co se týče odhadu dalšího vývoje výše poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu na roky 2020 až 2023, je zřejmé, že zásadní vliv na jejich výši bude mít další vývoj výkonů v rámci Olomouckého kraje, a zejména změna financování regionálního školství.

Základní principy změny financování:

- nemění se celý systém,
- zásadní změna financování u pedagogické práce ve vybraných druhích škol (MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoře) a školních družinách zřizovaných ÚSC – kombinace nákladového a normativního financování,
- nový systém je založený na financování reálného objemu výuky a reálné výše tarifních platů pedagogů v MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatořích a má zajistit školám dostatek finančních prostředků pro zajištění kvalitní výuky i pro odpovídající odměňování jejich pracovníků,
- zásadní změnu představuje zavedení nového systému financování pedagogické práce MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatoří; pro jednotlivé obory vzdělání, MŠ a ŠD je závazným právním předpisem (nařízení vlády a vyhlášky) stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu,
- nepedagogická práce se financuje zejména prostřednictvím normativů na ředitelství, třídu, odloučené pracoviště – zohledňuje se spolupráce obcí (svazkové školy),
- stanoví se centrální normativy pro VOŠ, ZUŠ, ONIV – na dítě, žáka, studenta,
- financování podpůrných opatření v běžných školách a třídách se nemění.

Rok 2019 byl posledním rokem stávajícího způsobu, ryze normativního způsobu, financování „na žáka“. Byl také přechodovým rokem z jednoho způsobu financování na druhý. V tomto roce začal postupný náběh změny financování, který byl realizován formou jednorozhodných rozvojových programů:

- Vyrovnaní mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogů v mateřských, základních, středních školách a školních družinách.
- Finanční prostředky pro mateřské školy na zabezpečení překryvu učitelek ve třídách celodenního provozu v rozsahu 2,5 hodiny a případné potřeby rozšíření provozu mateřských škol.
- Umožnění základním a středním školám rozšíření počtu odučených hodin od 1. 9. 2019, což by se mělo projevit zejména ve větších možnostech dělení hodin výuky.

Od roku 2017 došlo každoročně ke zvýšení mzdové složky pedagogických a nepedagogických zaměstnanců. V roce 2017 činilo toto zvýšení platů u pedagogických pracovníků 8 % a u nepedagogických zaměstnanců 5 %. K dalšímu navýšení platů u nepedagogických zaměstnanců došlo od 1. 7. 2017, kdy byly navýšeny tarifní platy o 10 %. V roce 2018 byly platové tarify zvýšeny u pedagogických pracovníků o 15 % a u nepedagogických zaměstnanců o 10 %. Od 1. 1. 2019 došlo ke zvýšení platů pedagogických pracovníků o 14 %, z toho zvýšení platových tarifů o 10 %, a zvýšení platů pro nepedagogické zaměstnance o 10 %,

z toho zvýšení platových tarifů o 5 %. V roce 2020 by pak mělo dojít k růstu platů pedagogických pracovníků o 10 % a nepedagogických zaměstnanců také cca o 10 %. Dá se předpokládat, že růst platů zaměstnanců regionálního školství bude pokračovat i v dalším období.

3.1.2. Rozvojové programy a účelové dotace ze státního rozpočtu z kapitoly MŠMT

MŠMT každoročně vyhlašuje rozvojové programy a dotační tituly, jejichž prostřednictvím plynou do regionálního školství další finanční prostředky ze státního rozpočtu. Toto programové financování představuje systémově významný doplněk normativního financování a umožňuje řešit takové aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není možné, nebo by nebylo účelné.

Přestože MŠMT každoročně avizuje omezování účelových dotací, tak v letech 2017 až 2019 zůstává zachován jejich počet. V roce 2017 bylo vyhlášeno 21 programů, které představovaly finanční objem ve výši 205 984,62 Kč. V roce 2018 je to 19 programů v objemu 38 894,5 Kč a v roce 2019 bylo vyhlášeno 20 programů o celkovém objemu 196 275,72 Kč. Finanční pokles v roce 2019 byl způsoben tím, že na rozdíl od let 2017 a 2019 nebyly vyhlášeny plošné rozvojové programy, kdy se finanční prostředky poskytovaly všem školám v kraji, ale jednalo se o cílené programy, zaměřené na určitý segment vzdělávání.

Situace v následujících letech již bude ovlivněna reformou financování školství, která nastává od 1. ledna 2020. Ministerstvo předpokládá značné omezení rozvojových programů, neboť většina prostředků bude školám poskytnuta již v rámci rozpočtu rozepsaného z MŠMT. Bude to jeden z pozitivních aspektů reformy, neboť velké množství různých programů zvyšovalo administrativní zátěž škol i krajských úřadů.

V níže uvedené tabulce jsou vybrány účelové dotace, které MŠMT pravidelně v předchozích letech vyhlašovalo a do kterých se zapojily školy a školská zařízení v Olomouckém kraji.

Tab. 18: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč

Název programu	2017	2018	2019
Podpora vzdělávání cizinců ve školách	80,34	278,79	484,68
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	164,97	728,86	415,03
Podpora rozvoje dvojjazyčného vzdělávání	171,76	171,76	171,77
Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence středních škol	1 517,26	1 647,93	1 728,66
Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji	program nebyl vyhlášen	186,70	1 410,20
Podpora odborného vzdělávání	11 988,90	9 074,70	6 917,68
Naplňování Koncepce podpory mládeže na krajské úrovni	420,00	418,24	1 400,00
Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence základních škol	361,27	487,38	490,08
Financování asistentů pedagoga dle § 18 vyhl. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných	program nebyl vyhlášen	579,33	586,58
Podpora navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních	11 148,93	8 366,51	11 655,97
Podpora výuky plavání v ZŠ	1 647,96	4 753,03	5 445,94
Vzdělávací programy paměťových institucí do škol	735,00	1 388,09	1 387,54
Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol	1 086,82	1 203,55	897,22
Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání	1 538,00	1 817,43	3 056,00
Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou	3 857,38	4 877,4	7 847,92
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	5 947,10	2 774,47	program zrušen
Celkem	40 665,69	38 754,17	43 895,27

Pozn.: Upravený rozpočet 2017, 2018 a 2019.

Střednědobé návrhy a záměry na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Podporovat aktivity vedoucí k navýšení platů pedagogických pracovníků.	Výše průměrného platu pedagogických pracovníků.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
b) Podporovat aktivity vedoucí k navýšení platů nepedagogických zaměstnanců.	Výše průměrného platu nepedagogických zaměstnanců.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
c) Pokračovat ve vytváření společných principů rozdělování přímých výdajů pro školství krajské i obecní.	Výše republikových normativů v rámci reformy financování.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
d) Podílet se na případných změnách v legislativě souvisejících s reformou systému financování RgŠ.	Výsledek připomínkového řízení k novelám právních předpisů.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
e) Podílet se na případných změnách v legislativě souvisejících se společným vzděláváním.	Výsledek připomínkového řízení k novelám právních předpisů.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.
f) V maximální možné míře využívat finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu na rozvojové programy a účelové dotace.	Výše finančních prostředků na rozvojové programy a účelové dotace.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Státní rozpočet.

3.2. Finanční nároky na veřejné rozpočty – rozpočet kraje

3.2.1. Oblast provozních výdajů

Olomoucký kraj jako zřizovatel poskytuje školám a školským zařízením příspěvek na provoz, příspěvek na provoz – odpisy a příspěvek na provoz – mzdové náklady.

Příspěvek na provoz představuje příspěvek určený na krytí běžných provozních výdajů, pokud nejsou kryty jiným účelovým příspěvkem, případně účelovou dotací ze státního rozpočtu, státních fondů nebo z rozpočtu jiných územních samosprávných celků.

Příspěvek na provoz – odpisy představuje příspěvek určený na finanční krytí účetních odpisů, které jsou zdrojem investičního fondu. Příspěvkové organizace zřizované Olomouckým krajem se při odpisování dlouhodobého majetku a sestavování odpisových plánů řídí směrnicí a metodickým postupem vydaným Olomouckým krajem. Příspěvek je poskytován pouze v rámci hlavní činnosti. Snahou Olomouckého kraje je pokrýt odpisy majetku ve správě příspěvkových organizací do výše 100 %. Současně je každé organizaci uložen odvod z odpisů ve výši 80 %. Příspěvek na provoz – odpisy podléhá finančnímu vypořádání.

Příspěvek na provoz – mzdové náklady představuje účelový příspěvek určený na krytí mzdových nákladů – prostředky na platy, ostatní osobní náklady a náhrady mzdy za dočasnou pracovní neschopnost, pokud nejsou kryty jiným účelovým

příspěvkem, případně účelovou dotací ze státního rozpočtu, státních fondů nebo z rozpočtu jiných územních samosprávných celků. Příspěvek na provoz – mzdové náklady podléhá finančnímu vypořádání.

3.2.2. Další výdaje Olomouckého kraje v oblasti školství a mládeže

Olomoucký kraj nepodporuje oblast školství a mládeže pouze prostřednictvím svých příspěvkových organizací. V souladu s Programovým prohlášením Rady Olomouckého kraje a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje bylo v krajském rozpočtu vyčleněno pro rok 2019 cca 33 mil. Kč, které slouží k podpoře této oblasti.

Tab. 19: Další výdaje kraje v oblasti školství a mládeže v tis. Kč

DOTACE/PŘÍSPĚVKY	2017	2018	2019
CELKEM	19 367	19 430	33 302

Pozn.: Schválený rozpočet 2017, 2018 a 2019.

Podrobnější přehled je uveden v následující tabulce:

Dotace/příspěvky	2017	2018	2019
Studijní stipendium Olomouckého kraje na studium v zahraničí	700	525	525
Program podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace v Olomouckém kraji	150	180	0
Program na podporu práce s dětmi a mládeží v Olomouckém kraji	0	0	600
Program na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Olomouckém kraji	420	420	580
Program na podporu terciárního vzdělávání na vysokých školách v Olomouckém kraji	9 000	10 350	0
Program na podporu vzdělávání na vysokých školách v OK – Podpora rozvoje vysokoškolského vzdělávání na území Olomouckého kraje	0	0	9 000
Program na podporu vzdělávání na vysokých školách v OK – Podpora profesně zaměřených studijních programů na vysokých školách v Olomouckém kraji	0	0	8 200
Program na podporu vzdělávání na vysokých školách v OK – Podpora přípravy nových vzdělávacích programů na vysokých školách v Olomouckém kraji	0	0	5 000
Nostrifikace zkoušek	100	100	100
Organizace soutěží a přehlídek	350	320	320
Podpora polytechnického vzdělávání a řemesel v Olomouckém kraji (stipendia)	7 300	6 308	7 400
Podpora mezinárodních výměnných pobytů mládeže a mezinárodních vzdělávacích programů	350	350	600
Krajská konference EVVO	140	90	90
Zelená škola Olomouckého kraje	50	50	100
Talent OK	525	485	505
Podpora programů na oblast primární prevence sociálně patologických jevů	200	170	200
Zasedání Zastupitelstva mládeže OK	82	82	82
CELKEM	19 367	19 430	33 302

Střednědobé návrhy a záměry na léta 2020–2024:

Opatření Dlouhodobého záměru Olomouckého kraje	Ukazatel ke sledování dosaženého stavu	Termín a dotčené subjekty	Zdroj financování
a) Zajistit objem provozních prostředků za účelem zajištění rozvoje škol a školských zařízení.	Výše příspěvku od zřizovatele a počet školských příspěvkových organizací.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
b) Zabezpečit investiční prostředky pro školství.	Rozpočet investic směřovaných do oblasti školství.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
c) Podporovat preventivní opravy majetku kraje z rozpočtu kraje.	Výše příspěvku od zřizovatele zaměřeného do oblasti péče o svěřený nemovitý majetek, tzn. především na opravy.	Průběžně. Olomoucký kraj, školy.	Rozpočet Olomouckého kraje.
d) Zapojovat fondy školských organizací do spolufinancování oprav a investic z rozpočtu kraje.	Čerpání investičních fondů školských zařízení v návaznosti na péči o majetek svěřený do správy.	Průběžně. Školy.	Vlastní zdroje škol, ostatní zdroje.
e) Podporovat snahu organizací o získání jiných zdrojů než z rozpočtu kraje, především ze zdrojů EU.	Výše finanční podpory ze strukturálních fondů EU.	Průběžně. Školy.	Strukturální fondy EU.
f) Nadále finančně podporovat polytechnické vzdělávání a řemesla formou stipendií u perspektivních oborů.	Výše finanční podpory na stipendia z prostředků kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje.
g) Nadále finančně podporovat studijní stipendium Olomouckého kraje na studium v zahraničí.	Výše finanční podpory na stipendia z prostředků kraje.	Průběžně. Olomoucký kraj.	Rozpočet Olomouckého kraje, dotační program Olomouckého kraje.
h) V oblasti školství a mládeže nadále finančně podporovat akce, které si v rámci kraje získaly určitou prestiž, a podporovat nové akce, které přispějí k rozvoji oblasti školství a mládeže.	Výše finanční podpory do oblasti školství a mládeže z prostředků kraje.	Průběžně. Územně samosprávné celky, školy, NNO, sportovní organizace aj.	Rozpočet Olomouckého kraje, dotační program Olomouckého kraje.

PŘÍLOHA Č. 1 – SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AK ČR	Asociace krajů České republiky
APA	aplikované pohybové aktivity
CUOK	Centrum uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
CŽU	celoživotní učení
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DiS.	diplomovaný specialista
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
DZ OK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
HDP	hrubý domácí produkt
hl. m. Praha	hlavní město Praha
IKAP	Implementace krajského akčního plánu Olomouckého kraje
ITI	Integrované územní investice
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje
KCPPO	Krajské centrum prevence předčasných odchodů ze vzdělávání
KMK	krajské metodické kabinet
KZÚV	krajská zařízení ústavní výchovy
MAP	Místní akční plán rozvoje vzdělávání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	neinvestiční výdaje
NNO	nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NSK	Národní soustava kvalifikací
o. p. s.	obecně prospěšná společnost

OLK, OK	Olomoucký kraj
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OPV	odborné vzdělávání a příprava
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OU	odborné učiliště
p. b.	procentní bod
P-KAP	Podpora krajského akčního plánování
PP	pedagogický pracovník
PPP a SPC OK	Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje
PS	pracovní skupina
RES	registr ekonomických subjektů
RgŠ	regionální školství
RIS 3	Výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci 2014–2020
RSK OK	Regionální stálá konference pro území Olomouckého kraje
RVP	rámcový vzdělávací program
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SROK	Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠIKK	Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
UP	Univerzita Palackého v Olomouci
ÚP	úřad práce
ÚSC	územně samosprávný celek
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠPS	výběrové šetření pracovních sil
VUR	vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZUV	základní umělecké vzdělávání

PŘÍLOHA Č. 2 – SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Graf 1: Počet obyvatel Olomouckého kraje (k 31. 12. 2018)	9
Graf 2: Podíl věkových skupin na obyvatelstvu Olomouckého kraje (2018)	10
Tab. 1: Projekce obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin	11
Graf 3: Předpokládaný vývoj obyvatelstva Olomouckého kraje podle věkových skupin (2019–2032)	11
Tab. 2: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (tis. osob)	13
Graf 4: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje (2011–2018; v tis.)	13
Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Olomouckého kraje a ČR (2018; rel.)..	14
Graf 6: Zaměstnaní v národním hospodářství podle vzdělání (2018; rel.)	14
Tab. 3: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)	15
Tab. 4: Zaměstnaní v národním hospodářství podle Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)	16
Tab. 5: Zaměstnaní v národním hospodářství podle sekce CZ-NACE v Olomouckém kraji a ČR (2018; v tis.)	17
Graf 7: Podíl zaměstnanosti v sektorech v Olomouckém kraji a ČR (2018; rel.)	18
Tab. 6: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a ČR (k 29. 2. 2020)	19
Tab. 7: Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání v Olomouckém kraji a okresech Olomouckého kraje (k 29. 2. 2020)	19
Tab. 8: Věková struktura uchazečů o zaměstnání v Olomouckém kraji a ČR	20
Tab. 9: Uchazeči o zaměstnání – absolventi a mladiství v Olomouckém kraji	21
Graf 8: HDP na 1 obyvatele podle krajů ČR v roce 2018 (ČR = 100 %)	23
Tab. 10: Průměrná hrubá měsíční mzda (2018; přepočtená na plně zaměstnané; v Kč)	23
Tab. 11: Průměrné hrubé měsíční mzdy a mediány hrubých měsíčních mezd podle krajů (2018; v Kč)	24

Tab. 12: Registrované subjekty a ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji a ČR (2007–2018).....	25
Tab. 13: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou v Olomouckém kraji podle počtu zaměstnanců (2007–2018).....	26
Tab. 14: Počet a naplněnost ZUŠ v jednotlivých okresech Olomouckého kraje	36
Tab. 15: Speciální školy, rozdělení dle zřizovatele (mimo škol při zdravotnických zařízeních)	63
Tab. 16: Rozdělení výše prostředků poskytovaných ze SR dle zřizovatelů v tis. Kč	89
Tab. 17: Poskytnuté finanční prostředky na podpůrná opatření v Kč	91
Tab. 18: Rozvojové programy a účelové dotace z MŠMT v tis. Kč.....	94
Tab. 19: Další výdaje kraje v oblasti školství a mládeže v tis. Kč	96

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Datové soubory k socioekonomické charakteristice Olomouckého kraje. PZOK, z.ú.
- Regionální profil projektu KOMPAS, reg. č. CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_122/0006097
financovaného z ESF a stát. rozpočtu.

Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje pro období 2019-2021. 17.
zasedání RSK OK | Olomoucký kraj. Příloha zápisu z jednání č. 3–7 [online].
Copyright © [cit. 20.04.2020].

Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/17-zasedani-rsk-ok-cl-4707.html>

*Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-
-2021) | Olomoucký kraj.* [online]. Copyright © [cit. 18.02.2020].

Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/skolska-inkluzivni-koncepce-olomouckeho-kraje-pro-obdobi-2020-2021-sikk-2020-2021-aktuality-9513.html>